

Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030

STANOVISKO
(Číslo: 3007/2015-3.4/pl)

vydané Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“)

2. Identifikačné číslo

42 181 810

3. Adresa sídla

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava 1

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Vladimír Novák

Vymenovaný na zastupovanie generálneho riaditeľa sekcie vôd

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Námestie Ľudovíta Štúra 1

812 35 Bratislava

e-mail: vladimir.novak@enviro.gov.sk

Tel. číslo: +421 2 5980 6103

Ing. Peter Brieda

Odbor vodnej politiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Námestie Ľudovíta Štúra 1

812 35 Bratislava

e-mail: peter.brieda@enviro.gov.sk

Tel. číslo: +421 2 5980 6203

RNDr. Jarmila Makovinská, CSc.

Výskumný ústav vodného hospodárstva

Nábr. arm. gen. L. Svobodu 5,

812 49 Bratislava 1

e-mail: makovinska@vuvh.sk

Tel. číslo: +421 2 5934 3452

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030

2. Charakter

„Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“ (ďalej len „AKVHEP“) bola vypracovaná na základe Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 178/2011, podľa ktorého vláda Slovenskej republiky uložila ministrom životného prostredia Slovenskej republiky, aby sa schválená koncepcia aktualizovala v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu správnych území povodia Dunaja a Visly a jednotlivých Plánov manažmentu čiastkových povodí.

Strategický dokument AKVHEP je strednodobým strategickým dokumentom národného charakteru zahrňujúcim celé územie Slovenskej republiky.

Aktualizácia koncepcie sa predkladá ako rámcový východiskový dokument na zabezpečenie rozvoja využívania hydroenergetického potenciálu (ďalej len „HEP“) vodných tokov Slovenskej republiky, na výrobu elektrickej energie v malých vodných elektrárnach (ďalej len „MVE“). Dokumentuje súčasný stav využívania HEP do roku 2013, navrhuje jeho ďalšie využitie a vytyčuje strategické ciele pre výrobu elektrickej energie v MVE s výhľadom do roku 2030. Smeruje k naplneniu strategických cieľov v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov stanovených európskou a národnou legislatívou, pri súčasnom zohľadnení environmentálnych cieľov podľa Rámcovej smernice o vode (vrátane hodnotenia stavu vodných útvarov povrchových vôd) a princípov trvalo udržateľného rozvoja.

Strategický dokument AKVHEP bol ako strategický dokument s celoštátnym dosahom predmetom povinného posudzovania vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie podľa § 4 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“).

3. Hlavné ciele

Hlavné ciele strategického dokumentu AKVHEP sú:

- Zmapovať súčasný stav využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky, zistiť potenciálne, environmentálne prípustné možnosti jeho ďalšieho využitia a vytvoriť podkladový materiál pre jeho ďalší rozvoj.
- Aktualizovať Koncepciu využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030 – naplniť strategické ciele v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (vyžitie energie vodných tokov), stanovené európskou a národnou legislatívou, pri súčasnom zohľadnení environmentálnych aspektov, najmä požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu a princípov trvalo udržateľného rozvoja.
- Vytýčeným cieľom bolo zvýšiť výrobu elektrickej energie v MVE z 250 GWh/rok v roku 2005 na 350 GWh/rok do roku 2010 a na 450 GWh/rok do roku 2015. V roku 2011 schválená Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 vytýčila cieľ dosiahnuť výrobu 850 GWh/rok s výhľadom do roku 2030.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

AKVHEP sa predkladá ako rámcový východiskový dokument na zabezpečenie rozvoja využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenska na výrobu elektrickej energie v malých vodných elektrárnach (vodné stavby s energetickým využitím s výkonom do 10 MW) so zohľadnením požiadaviek národnej a európskej legislatívy a to najmä Rámcovej smernice pre vodu. Dokumentuje stav využívania hydroenergetického potenciálu do roku 2013 a navrhuje technicky vhodné lokality pre ďalšie využitie.

V rámci AKVHEP sa uskutočnila:

- inventarizácia profilov technického hydroenergetického potenciálu k roku 2013 - V prílohe 1 je uvedený prehľad vybudovaných a využívaných malých vodných elektrární. Tabuľka obsahuje názov toku, miesta, riečny km, výkon, výrobu energie, kód príslušného dotknutého vodného útvaru, typ toku, charakter vodného útvaru a hodnotenie ekologického stavu (vrátane spoľahlivosti hodnotenia). V prílohe 2 sú uvedené vybudované nefunkčné malé vodné elektrárne (26).

- posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu pre malé vodné elektrárne z hľadiska požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu, týkajúcich sa dosiahnutia environmentálnych cieľov pre útvary povrchových vôd (§ 5 zákona o vodách).
- stanovenie kritérií pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu vodných tokov s cieľom predísť zhoršeniu stavu povrchových vôd. Kritériá boli stanovené v nadväznosti na ekologický stav/potenciál útvarov povrchových vôd a s ohľadom na spoločensvá odrážajúce hydromorfologické zmeny vo vodných útvaroch ako aj na základe konzultácií s expertmi v oblasti ochrany prírody a rybárstva. V rámci kritérií, resp. hodnotenia ekologického stavu sú zohľadnené kumulatívne vplyvy na vodný útvar.

Do hodnotenia ekologického stavu/potenciálu boli zahrnuté výsledky hodnotenia ekologického stavu/potenciálu z obdobia monitorovania v rokoch 2009-2012, ktoré boli použité pre Plány manažmentu správnych území povodia Dunaja a Visly a pre Plány manažmentu jednotlivých čiastkových povodí.

Obsah strategického dokumentu

AKVHEP je rozčlenená na 10 kapitol a 9 samostatných príloh:

Úvod

1. Politika a legislatíva EÚ a SR v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie OZE (so zameraním na vodnú energiu)
2. Účel a ciele Aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030
 - 2.1 Hydroenergetický potenciál vodných tokov SR, súčasný stav jeho využívania a možnosti jeho ďalšieho využitia
 - 2.2 Zohľadnenie environmentálnych aspektov
 - 2.2.1 Kritériá pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu
 - 2.2.2 Technicky využiteľný potenciál vopred posúdený na základe požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu
3. Prínosy a negatíva MVE
4. Dopady využívania hydroenergetického potenciálu na ekologický stav vodných útvarov SR
5. Hlavné riziká nesplnenia cieľov Aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 a návrh opatrení na ich elimináciu
6. Monitorovanie
7. Záver

Prílohy:

- Príloha 1: Aktualizovaný zoznam malých vodných elektrární k roku 2013 s hodnotením ekologického stavu/potenciálu.
- Príloha 2: Zoznam vybudovaných nevyužívaných malých vodných elektrární.
- Príloha 3: Zoznam technicky využiteľných profilov pre výstavbu malých vodných elektrární s informáciami o výkone a výrobe elektrickej energie, o príslušnom dotknutom vodnom útvare, jeho type, charaktere a hodnotení ekologického stavu, resp. ekologického potenciálu spolu so spoľahlivosťou hodnotenia.
- Príloha 4: Zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča, že môžu byť využité pre výstavbu malých vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.
- Príloha 5: Zoznam typov vodných útvarov Slovenska.
- Príloha 6: Východiskové strategické dokumenty, právne predpisy a podklady.
- Príloha 7: Spolupracujúce organizácie.
- Príloha 8: Usmernenie MŽP SR pre účastníkov procesov prípravy, realizácie, posudzovania a povoľovania výstavby vodných stavieb s energetickým využitím s výkonom do 10 MW (MVE) na vodných tokoch SR.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Návrh AKVHEP úzko súvisí najmä s nasledujúcimi strategickými dokumentmi:

- Energetická politika Európskej únie,
- Energetická politika Slovenskej republiky,

- Stratégia energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky,
- Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie,
- Plány manažmentu správnych území povodia Dunaja a Visly, Plány manažmentu jednotlivých čiastkových povodí,
- Platná legislatíva Európskej únie a Slovenskej republiky v oblastiach vodného hospodárstva, energetiky, výstavby, ochrany životného prostredia a v súvisiacich oblastiach.

Oblasť využívania obnoviteľných zdrojov energie, resp. vodnej energie upravujú najmä nasledujúce dokumenty:

- koncepcia vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2015,
- Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja,
- Plán manažmentu správneho územia povodia Visly,
- Plány manažmentu jednotlivých čiastkových povodí Slovenskej republiky,
- Plán manažmentu povodňového rizika,
- koncepcia územného rozvoja Slovenska,
- Územné plány veľkých územných celkov,
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001),
- Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja na roky 2005 – 2010,
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky Slovenskej republiky,
- Agenda 21,
- Akčný program pre životné prostredie a zdravie obyvateľov v Slovenskej republike 2005 – 2010,
- Národný environmentálny akčný program II a zásady NEAP III.

III. POPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Vecný a časový harmonogram prípravy:

Predloženie návrhu AKVHEP na posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov – december 2014 – jún 2015.

Vecný a časový harmonogram schvaľovania:

Schválenie návrhu AKVHEP vládou Slovenskej republiky – december 2015.

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Vláda Slovenskej republiky.

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Uznesenie vlády Slovenskej republiky.

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Správu o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP vypracovala organizácia VODNÉ ZDROJE SLOVAKIA, s.r.o., Radlinského 9, 811 07 Bratislava, v marci 2015.

Zodpovedný riešiteľ: RNDr. Eleonóra Bartková,

Spoluriešitelia: Doc. RNDr. Eva Pauditšová, PhD., RNDr. Jaroslav Černý, CSc.,
RNDr. Silvia Kubalová, PhD., Ing. Silvia Rózsár Némethyová.

Správa o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP bola vypracovaná podľa prílohy č. 4 k zákonu o posudzovaní vplyvov na základe rozsahu hodnotenia strategického dokumentu určeného MŽP SR, sekciou vôd (ďalej len „SV“) v spolupráci s MŽP SR, odborom environmentálneho posudzovania (ďalej len „OEP“) podľa § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov pod č. 1118/2015-6.2, 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 12. 01. 2015.

Prílohou správy o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP je v zmysle určeného rozsahu hodnotenia:

- Podrobné posúdenie odporučených profilov pre výstavbu malých vodných elektrární,
- Primerané posúdenie AKVHEP na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Priebeh procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu AKVHEP

Proces posudzovania vplyvov návrhu strategického dokumentu AKVHEP zabezpečil podľa jednotlivých ustanovení § 17 zákona o posudzovaní vplyvov jeho obstarávateľ (MŽP SR, SV) v spolupráci s MŽP SR, OEP. Uskutočnil sa nasledovne:

1. Oznámenie o strategickom dokumente:

- zverejnené podľa § 17 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 18. 12. 2014 na webovom sídle www.enviroportal.sk a v denníku s celoštátnym dosahom – Hospodárske noviny,
- zverejnená bola aj informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov,
- možnosť predkladať stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente bola do 15 dní od jeho zverejnenia.

2. Konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov:

- uskutočnené dňa 30. 12. 2014 na základe žiadosti Združenia Slatinka, občianskeho združenia.

3. Rozsah hodnotenia strategického dokumentu:

- určený podľa § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 12. 01. 2015 s prihliadnutím na stanoviská doručené k oznámeniu o strategickom dokumente,
- zverejnený dňa 14. 01. 2015 na webovom sídle www.enviroportal.sk a informácia o ňom v denníku s celoštátnym dosahom – Hospodárske noviny,
- možnosť predkladať stanoviská k určenému rozsahu hodnotenia bola do 10 dní od jeho zverejnenia.

4. Správa o hodnotení strategického dokumentu a návrh strategického dokumentu:

- správa o hodnotení bola vypracovaná podľa § 17 ods. 6 zákona o posudzovaní vplyvov,
- dokumenty zverejnené dňa 08. 04. 2015 podľa § 17 ods. 7 zákona o posudzovaní vplyvov na webovom sídle www.enviroportal.sk a www.minzp.sk (www.vuvh.sk) a informácia o nich v denníku s celoštátnym dosahom – Hospodárske noviny,
- zverejnená informácia o možnosti uskutočniť konzultácie podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov,
- možnosť predkladať stanoviská k zverejneným dokumentom bola do 21 dní od ich zverejnenia (do 29. 04. 2015).

5. Doplnujúce informácie podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov:

- na základe stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu požiadalo MŽP SR, OEP listom zo dňa 05. 05. 2015 MŽP SR, SV podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov o doplnujúce informácie formou písomného vyjadrenia sa k všetkým pripomienkam v doručených stanoviskách,
- MŽP SR, SV predložila požadované doplnujúce informácie na MŽP SR, OEP listom zo dňa 08. 06. 2015.

6. Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu:

- zabezpečené podľa § 17 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov,
- uskutočnené dňa 21. 04. 2015 vo veľkej aule hotela SÚZA, Drotárska cesta 46, Bratislava,
- termín a miesto konania verejného prerokovania bolo zverejnené podľa § 17 ods. 10 zákona o posudzovaní vplyvov dňa 08. 04. 2015 na webovom sídle www.enviroportal.sk, www.minzp.sk a v denníku s celoštátnym dosahom – Hospodárske noviny,

- z verejného prerokovania bol vypracovaný záznam, ktorý tvorí súčasť spisovej dokumentácie na MŽP SR.

7. *Odborný posudok k správe o hodnotení strategického dokumentu:*

- Podľa § 17 ods. 11 zákona o posudzovaní vplyvov určilo MŽP SR, OEP za spracovateľa odborného posudku k strategickému dokumentu RNDr. Zdena Bačovú dňa 05. 05. 2015,
- vypracovaný odborný posudok bol doručený na MŽP SR, OEP listom zo dňa 09. 06. 2015.

8. *Stanovisko z posúdenia strategického dokumentu*

- MŽP SR, OEP vypracoval podľa § 17 ods. 12 zákona o posudzovaní vplyvov toto stanovisko z posúdenia strategického dokumentu č. 3007/2015-3.4/pl v termíne do 15 dní od doručenia odborného posudku.

Podľa § 17 ods. 11 zákona o posudzovaní vplyvov určilo MŽP SR, OEP listom č. 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 05. 05. 2015 za spracovateľa odborného posudku pre strategický dokument s celoštátnym dosahom AKVHEP RNDr. Zdena Bačovú, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 8 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie pod číslom 324/2002-OPV.

Odborný posudok a návrh stanoviska MŽP SR, OEP boli vypracované na základe posudzovaného návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKVHEP, predloženej správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom, vlastných informácií a poznatkov spracovateľa odborného posudku, jeho konzultácií s autormi správy o hodnotení, záznamu z verejného prerokovania a písomných stanovísk doručených k správe o hodnotení vplyvov a návrhu strategického dokumentu AKVHEP.

Určený spracovateľ v odborného posudku vyhodnotil:

- úplnosť správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu,
- stanoviská doručené k správe o hodnotení vplyvov a návrhu strategického dokumentu AKVHEP,
- výsledok verejného prerokovania,
- úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu vplyvov a návrhu strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia,
- použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií,
- návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu.

Na základe určenia spracovateľa odborného posudku č. 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 05. 05. 2015, ktorým MŽP SR, OEP zároveň odporučilo spracovateľovi odborného posudku obrátiť sa podľa § 13 ods. 3 zákona pri vypracovaní odborného posudku na odborne spôsobilé osoby evidované podľa zákona č. 543/2002 Z. z. s ohľadom na povahu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKVHEP, je prílohou odborného posudku aj odborný posudok na primerané posúdenie AKVHEP na územia sústavy Natura 2000 podľa článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín (spracovateľ: Mgr. Katarína Sujová, PhD.).

Podľa tohto posudku nie je primerané posúdenie vypracované na dostatočnej úrovni pre správne posúdenie AKVHEP:

- chýba posúdenie profilov z prílohy č. 3 AKVHEP = len časť AKVHEP bola posúdená = rozpor s článkom 6.3. smernice 92/43/EHS,
- chýba vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov = rozpor s článkom 6.3. smernice 92/43/EHS,
- je potrebné zmeniť prístup pri hodnotení stretov záujmov koncepcie so sústavou Natura 2000 = rozpor s článkom 6.3. smernice 92/43/EHS,
- je potrebné v primeranom posúdení zverejniť podrobnejší postup hodnotenia a medzivýsledky, aby bolo hodnotenie zrozumiteľné a overiteľné.

Spracovateľ odborného posudku na primerané posúdenie uviedol, že na jeho základe nie

je možné posúdiť, či AKVHEP má alebo nemá nepriaznivý vplyv na integritu územia z hľadiska cieľov jeho ochrany a odporúča vrátiť primerané posúdenie na dopracovanie.

K obdobnému záveru dospelo aj Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny vo svojom stanovisku č. 3546/2015-2.1; 22073/2015, zo dňa 29. 04. 2015.

Na základe stanovísk predložených v rámci pripomienkovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP možno konštatovať, že v správe o hodnotení neboli vplyvy strategického dokumentu AKVHEP vrátane kumulatívnych, najmä vzhľadom na úroveň poznania dosiahnutého v čase jej vypracovania, vyhodnotené podrobne, resp. boli vyhodnotené len všeobecne a bez konkrétnych podrobností.

Podľa odborného posudku k strategickému dokumentu AKVHEP vypracovaného podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov napriek tomu:

- správa o hodnotení obsahuje všetky formálne náležitosti a potvrdenia;
- hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu AKVHEP bolo v správe o hodnotení strategického dokumentu vykonané najmenej v rozsahu určenom podľa § 8 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov;
- pri vypracovaní správy o hodnotení vychádzali autori najmä z porovnania úplnosti aplikácie jednotlivých právnych predpisov viažucich sa k plánovaniu AKVHEP. Jednotlivé technické profily porovnáva s podrobnou a vyčerpávajúcou analýzou prírodných pomerov hodnoteného územia;
- v oblasti hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na sústavu chránených území Natura 2000 boli použité štandardné vyhodnocovacie metódy pre oblasť hodnotenia vplyvov;
- boli použité metódy hodnotené ako primerané a využité v plnej miere pre objektívne zhodnotenie vplyvov strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie;
- bolo skonštatované, že úplnosť a správnosť údajov je potvrdená zadávateľom - MŽP SR;
- bolo skonštatované, že po podrobnom preštudovaní správy o hodnotení ale aj jednotlivých strategických dokumentov zodpovedajú všetky vstupné údaje pre správu o hodnotení východiskovým podkladom použitým v strategických dokumentoch, vstupné údaje o prírodnom prostredí sú riadne citované a zodpovedajú pôvodným literárnym zdrojom.

Spracovateľ odporučil v závere odborného posudku schválenie strategického dokumentu AKVHEP v navrhovanom variante a práce realizovať podľa navrhovaných postupov.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

V zákone o posudzovaní vplyvov určenom termíne na zasielanie stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bolo celkovo doručených 14 písomných stanovísk. Na ich základe požiadalo MŽP SR, OEP listom č. 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 05. 05. 2015 MŽP SR, SV podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov o doplňujúce informácie formou písomného vyjadrenia sa k všetkým pripomienkam v doručených stanoviskách. MŽP SR, SV predložila požadované doplňujúce informácie na MŽP SR, OEP listom č. 24332/2015, zo dňa 08. 06. 2015.

Časť doručených stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bola taktiež vyhodnotená v odbornom posudku podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov.

1. **Slovenské elektrárne, a.s., technický inžiniering, Mlynské Nivy 47, 821 09 Bratislava (list č. SE/2015/032969, zo dňa 28. 04. 2015)**

Pripomienka 1

V zozname technicky využiteľných profilov (príloha č. 3) a v zozname odporučených profilov (príloha č. 4) je uvedený aj profil Veľké Kozmálovce II na toku Perec, rkm 52,500. Plánovaná MVE má využívať vodu, ktorá preteká cez jalovú priepusť do kanála Perec. Avšak podľa

platného vodoprávneho rozhodnutia a schváleného manipulačného poriadku vodnej stavby Veľké Kozmálovce je na napúšťanie umelého toku Perec určená TG1 z existujúcej MVE Veľké Kozmálovce. Cez jalovú priepusť tečie voda len v prípade, keď je TG1 mimo prevádzku (porucha, oprava). To je približne 30 – 50 dní ročne.

Z tohto dôvodu je realizácia MVE Veľké Kozmálovce II neopodstatnená a zbytočná. V prípade realizácie MVE Veľké Kozmálovce II:

- bude zbytočne zaťažené životné prostredie výstavbou a prevádzkou MVE,
- TG1 z MVE Veľké Kozmálovce a MVE Veľké Kozmálovce II budú pracovať na 50 %, alebo bude jedna z nich nepoužívaná. Pri nepoužívanej MVE vzniká ďalšia záťaž na ŽP,
- dôjde k porušeniu schváleného manipulačného poriadku a platného vodoprávneho povolenia.

Odporúčame, aby bol profil MVE Veľké Kozmálovce II na toku Perec rkm 52,500 odstránený z AKVHEP.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa akceptuje.

Pripomienka 2

V prílohách SD sa uvádza profil „Biskupice II na toku Váh – derivačný kanál v rkm 38,800“. Takto špecifikovaný profil je nezmysel. Uvedený profil sa nachádza priamo na toku Váh asi 500 m pod haťou Biskupice. S týmto technickým riešením (profil nie je na derivačnom kanále ale na Váhu) je spojený aj úplne iný dopad na životné prostredie. Je to o to dôležitejšie, že profil je uvedený v prílohe č. 4 ako odporúčený profil.

Odporúčame zosúladiť lokalizáciu a technické parametre profilu. Taktiež odporúčame prehodnotiť jeho dopad na životné prostredie a následne existenciu profilu v prílohe č. 4.

Reakcia MŽP SR, SV - Takto špecifikovaný profil bol definovaný úradom ŽP. Pripomienka sa akceptuje a bude riešená v rámci konečnej úpravy SD.

Pripomienka 3

V SD sa používa výraz VVE – veľké vodné elektrárne. Je to nešťastné slovné spojenie ktoré evokuje v ľuďoch automaticky negatívny postoj voči niečomu nadmerne veľkému. Ale hlavne, z technického hľadiska sa na Slovensku nedá postaviť žiadna veľká vodná elektrárňa!

Odporúčame nepoužívať tento výraz a rozdelenie zosúladiť s normou, resp. zaužívanými deleniami tak, ako sú uvedené v odbornej literatúre.

Reakcia MŽP SR, SV - Toto slovné spojenie bolo uvedené už v predchádzajúcej Stratégii. Pripomienka sa akceptuje a bude riešená v rámci konečnej úpravy SD.

Pripomienka 4

V dokumente sa uvádza, že AKVHEP sa zameriava len na MVE. Napriek tomu je v dokumente veľa odkazov na „veľké vodné diela“ a veľké vodné elektrárne“.

Odporúčame z dokumentu vylúčiť všetky zmienky o „veľkých vodných dielach“ a „veľkých vodných elektrárnach“. Taktiež odporúčame preskúmať všetky vplyvy, pretože mnohé z uvedených vplyvov MVE vôbec nespôsobujú a aj u veľkých vodných dielach sú diskutabilné.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa akceptuje. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v záujme poskytnúť všeobecné informácie súvisiace s využitím OZE (hydroenergetického potenciálu vodných tokov) a v nadväznosti na Energetickú politiku SR v tejto oblasti, bolo potrebné uviesť aj informácie o „veľkých vodných elektrárnach.“

Pripomienka 5

V SD sa uvádza členenie VE podľa toho „pre aké spády a akým spôsobom vodný tok využíva“. Toto členenie je nesprávne a zavádzajúce.

Odporúčame členenie VE zosúladiť s normou, resp. zaužívanými deleniami tak, ako sú uvedené v odbornej literatúre.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa akceptuje a bude riešená v rámci konečnej úpravy SD.

Pripomienka 6

V kapitole 2.2.1. sa uvádza kritérium č. 6 „Profily vo veľkých a stredných typov tokov, ktoré sa nachádzali medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzduť a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma MVE“.

Paušálne stanovenie dĺžky úsekov medzi bariérami, resp. paušálny podiel zasiahnutého úseku medzi dvoma MVE nepovažujeme za optimálny prístup k návrhu profilov technického hydroenergetického potenciálu a k hodnoteniu reálnych objektívnych vplyvov výstavby MVE na fyzikálne zmeny vodných útvarov, resp. na zhoršenie stavu predmetného vodného útvaru. Jednotlivé prípady je potrebné posudzovať individuálne v závislosti od konkrétnych technických, hydrologických, hydraulických parametrov stavby, resp. vodného útvaru a jeho požiadaviek na morfológiu, vodné spoločenstvá, resp. ekologický stav. Zároveň si treba uvedomiť, že vzhľadom na industrializáciu krajiny (diaľnice, železnice, mosty, výpuste, inžinierske siete, ...) nie je možné realizovať stavbu MVE hociak. Táto skutočnosť môže byť pri súčasnej aplikácii kritéria č. 6 pre výstavbu MVE likvidačná. Tým sa nepodarí zase naplniť ciele európskej smernice o obnoviteľných zdrojoch.

Odporúčame predmetné kritérium č. 6 vypustiť z dokumentu, alebo modifikovať. V prípade modifikácie navrhujeme nasledovné znenie: „Profily vo veľkých a stredných typov tokov, ktoré sa nachádzali medzi bariérami, kde vzduť a spomalenie rýchlosti prúdu by mohlo významným spôsobom zasiahnuť rozhodujúcu časť úseku medzi dvoma malými vodnými elektrárnami (resp. významným spôsobom ovplyvniť stav vodného útvaru nad a pod daným profilom)“. Rovnako ako je vyššie uvedené žiadame upraviť aj ostatné relevantné časti materiálu, ktoré sa týkajú daného kritéria.

Reakcia MŽP SR, SV - Neakceptuje sa. Stanovenie dĺžky úsekov medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzduť a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma MVE, vychádza z predpokladu vytvorenia podmienok pre život vodných spoločenstiev a migráciu rýb.

Pripomienka 7

V kapitole Prínosy a negatíva MVE sú uvedené tvrdenia ako napr.: VE sú relatívne veľmi drahé ... sú s nimi spojené možné negatívne dopady ... zmena prietoku vody v rieke ... VE môžu ovplyvňovať miestnu klímu ... zmena prietoku v rieke môže mať za následok zmeny v prenose sedimentov ... sedimentácia v nádrži ovplyvňuje eróziu v dolnom toku ... stavba vodného diela môže spôsobiť narušenie plavby ... Niektoré z týchto tvrdení sa týkajú výhradne väčších vodných diel, niektoré sú polemické, niektoré priam nepravdivé.

Odporúčame spracovateľovi podrobne preskúmať túto kapitolu a sústrediť sa výhradne na konštatovanie prínosov a negatív spojených s realizáciou a prevádzkou MVE! Je to dôležitá kapitola a vytvára celkový obraz o vplyve MVE na ŽP a slúži ako podklad pre následné posudzovanie.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa berie na vedomie.

Pripomienka 8

V kapitole 4 „Dopady využívania HEP ...“ sa uvádza, že „... lokálny vplyv stavby na zmenu habitatov by nemal presiahnuť 10 % z celkovej dĺžky vodného útvaru“. Nakoľko sa jedná o vplyv počas výstavby a nevieme aké dlhé sú jednotlivé vodné útvary ani či ich dĺžka je stála, považujeme toto kritérium za polemické.

Odporúčame uvedené kritérium vypustiť, resp. prehodnotiť. Treba brať do úvahy, že výstavba MVE trvá približne rok, pričom negatívny vplyv na kvalitu vody sa pri dobrej organizácii dá obmedziť na niekoľko mesiacov. Naopak, MVE má životnosť niekoľko desiatok rokov – najstaršia funkčná MVE na Slovensku má viac ako 100 rokov.

Reakcia MŽP SR, SV - Dĺžky vodných útvarov sú uvedené vo Vyhláske MPŽPRR SR č. 418/2010 Z. z. Aktualizácia sa uskutočňuje každých 6 rokov. Aktuálne vodné útvary sú uvedené v Pláne manažmentu povodia správneho územia Dunaja a Visly (2015). Pripomienka sa neakceptuje – tu nejde o dopady počas stavby ale dopad všeobecne.

Pripomienka 9

V kapitole 4 „Dopady využívania HEP ...“ sa uvádza, že „Pri prevádzkovaní MVE možno očakávať zmenu hydromorfologických charakteristík, napr. bagrovanie, regulácia za účelom zaistenia minimálnej prevádzkovej hladiny“. Toto tvrdenie sa nezakladá na pravde. Tieto činnosti podliehajú stavebnému povoleniu a musia byť ukončené pred kolaudáciou diela.

Odporúčame tento vplyv odstrániť.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa neakceptuje. Aj keď tieto činnosti podliehajú stavebnému povoleniu a musia byť ukončené pred kolaudáciou diela, pri prevádzkovaní MVE, takéto prípady môžu nastať a môžu vplývať na zmenu hydromorfologických charakteristík vodného toku.

Správa o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP - v tejto skupine pripomienok nebudeme opakovať pripomienky z predchádzajúceho strategického dokumentu. Požadujeme ich v nezmenenom rozsahu uplatniť aj v Správe o hodnotení.

Pripomienka 10

Kapitola IV. (vplyvy). V tejto kapitole chýba nestranný a erudovaný pohľad posudzovateľa. Prejavuje sa to hlavne v rozdelení vplyvov do kategórií a citáciou vplyvov ktoré sa pripisujú vodným dielam väčšieho rozsahu, ale MVE sa netýkajú. Pre veľký rozsah pripomienok uvádzame len niektoré:

- Nie sú oddelené dočasné a trvalé vplyvy. Je to dôležité, pretože dočasné vplyvy trvajú pri dobrom projekte organizácie výstavby len niekoľko mesiacov z celkovej doby výstavby. Napriek tomu trvalé aj niekoľko desiatok rokov. Na Slovensku máme MVE, ktoré fungujú viac ako 100 rokov. Každý vplyv musí byť označený ako dočasný, alebo trvalý, ináč je informácia zavádzajúca. Napr. znečisťovanie vôd počas výstavby, zmena chemizmu vôd počas výstavby, likvidácia chránených druhov (vytápanie hniezd, likvidácia vajícok a lariev, ...), zásahy do brehovej vegetácie a následný zánik biotopov, ...
- Chýba zásadný pozitívny vplyv – ochrana územia riešeného MVE pred veľkými vodami. SVP, š.p. ako správca toku predpisuje zväčša ochranu okolitého územia pred 100 ročnou vodou (samozrejme to závisí od miestneho prípadu)..
- Zmena prietoku vody v rieke, zmena v režime odtoku vody, zmena klímy, prejavy erózie, sedimentácia v dolných častiach rokov, vplyv na plavbu (môže byť len vtedy ak plavba existuje) – nie sú vplyv MVE.
- Niektoré rovnaké vplyvy majú aj pozitívny aj negatívny dopad a nie sú na oboch stranách špecifikované. Napr. zmena hladiny podzemnej vody, ...
- Vplyv na vodné pomery

Odporúčame preskúmať vplyvy MVE a spresniť ich pôsobenie na životné prostredie. Taktiež odporúčame sústrediť sa na návrh nápravných opatrení (alebo ich aspoň spomenúť), pretože vhodne zvolené účinne znižujú, alebo eliminujú negatívny dopad činnosti na životné prostredie.

Reakcia MŽP SR, SV - V kapitole IV sú zhodnotené vplyvy na úrovni strategického dokumentu. Podrobné posúdenie bude možné až pri posudzovaní konkrétnych návrhov projektov MVE, kde budú podrobne riešené aj návrhy opatrení na elimináciu negatívny dopad činnosti na ŽP.

Pripomienka 11

V správe o hodnotení v časti 1.2.4.2. Kritériá pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu z hľadiska požiadaviek rámcovej smernice o vode nahradiť súčasnú zmenu bodu 6. na strane 93 „Profily vo veľkých a stredných typoch tokov, ktoré sa nachádzali medzi bariérami, ktoré sa nachádzali medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzduštie a spomalenie rýchlosti prúdu by môže zasiahnuť 10 % úseku medzi dvoma malými vodnými elektrárnami“ nasledovným znením: „Profily vo veľkých a stredných typoch tokov, ktoré sa nachádzali medzi bariérami, kde vzduštie a spomalenie rýchlosti prúdu by mohlo významným spôsobom zasiahnuť rozhodujúcu časť úseku medzi dvoma malými

vodnými elektrárnami (resp. významným spôsobom ovplyvniť stav vodného útvaru nad a pod daným profilom)."

Rovnako ako je uvedené v 1. bode žiadame upraviť aj časť 2.2.2. Technicky využiteľný potenciál vopred posúdený na základe požiadaviek Rámcovej smernice o vode s dôrazom na prvý odsek týkajúci sa profilov zo zoznamu nevyužívaného technického potenciálu (podľa prílohy 3), resp. ostatné relevantné časti materiálu, ktoré sa týkajú daného kritéria.

Odporúčame realizovať popísanú výmenu textu.

Reakcia MŽP SR, SV - Neakceptuje sa. Stanovenie dĺžky úsekov medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzdutie a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma MVE, vychádza z predpokladu vytvorenia podmienok pre život vodných spoločenstiev a migráciu rýb.

Záver

Uplatnenie hore uvedených pripomienok a tým zrealizovanie posúdenia vplyvu výstavby a prevádzky MVE na životné prostredie vytvorí lepší a priaznivejší predpoklad na naplnenie cieľov smernice o obnoviteľných zdrojoch na Slovensku. Treba si uvedomiť, že zo všetkých existujúcich obnoviteľných zdrojov, jedine vodná energia má na Slovensku reálne uplatnenie. Pomocou stanovenie rozsahu jej použitia a systémov eliminácii negatívneho dopadu na životné prostredie by sa mali vytvoriť vhodné podmienky na začlenenie týchto zdrojov do krajiny. Z existujúcich príkladov na svete vieme, že je to možné a reálne.

Dúfame, že splniť tento cieľ pomôžu aj naše pripomienky a preto očakávame, že budú zapracované jednak do strategického dokumentu AKVHEP a následne do správy o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP.

Za najzávažnejšie považujeme pripomienky č. 1, 2 a 6. Ich zotrvanie v koncepcii bude mať nielen vážny negatívny dopad na životné prostredie (1, 2), ale aj na dodržiavanie smernice o obnoviteľných zdrojoch. Sú to:

- odstránenie profilu Veľké Kozmálovce II na toku Perec z Koncepcie a následne zo správy o hodnotení;
- Zmena lokalizácie profilu Biskupice na derivácii Váhu;
- Zmena formulácie stanovenia paušálnej dĺžky úsekov medzi bariérami.

Reakcia MŽP SR, SV - Uvedené pripomienky budú riešené v SD.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – niektoré pripomienky sú akceptovateľné.

2. **p. Ambruš**, zástupca investorov, stanovisko odovzdané na verejnom prerokovaní dňa 21. 04. 2015 vo veľkej aule hotela SÚZA, Drotárska cesta 46, Bratislava - Zo stanoviska vyplýva, že podľa názoru investorov je v strategickom dokumente, ale aj v správe o hodnotení, venovaná zvýšená pozornosť jednej zložke životného prostredia - vode, pričom ovzdušiu sa venovalo len minimálne. Podľa ich názoru sú obe zložky rovnocenné, dokonca pozitívny vplyv na ovzdušie sa javí ako prínosnejší v porovnaní s prípadným negatívnym na vodu. Upozornil na to, že pri výstavbe a prevádzke zariadení využívajúcich HEP postupujú tak, aby boli negatívne vplyvy na vodu eliminované, resp. navrhujú také opatrenia, aby sa stav vôd dokonca zlepšil, čo prináša nemalé vyvolané investície, preto považujú za potrebné, aby bola výroba energie s využitím HEP podporovaná štátom.

Reakcia MŽP SR, SV - AKVHEP bola vypracovaná za účelom zohľadnenia environmentálnych aspektov, najmä požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu (hodnotenia ekologického stavu povrchových vôd), a princípov trvalo udržateľného rozvoja. V správe o hodnotení boli na úrovni posudzovania strategického dokumentu posúdené všetky zložky životného prostredia.

3. **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky**, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny (list č. 3546/2015-2.1; 22073/2015, zo dňa 29. 04. 2015) – súborné stanovisko k posudzovaným návrhom strategických dokumentov: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky, Vodný Plán Slovenska Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja a Vodný plán Slovenska Plán manažmentu správneho

územia povodia Visly, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, AKVHEP. Časť týkajúca sa AKVHEP:

- V kap. IX.2 správy o hodnotení je pri vplyvoch na chránené územia a sústavu Natura 2000 uvedené, že „pri realizácii MVE v lokalitách Natura 2000, resp. v územiach so zvýšenou druhovou či územnou ochranou je potrebné zohľadniť predmet ochrany daného územia/lokality“. Upozorňujeme, že už v štádiu zámeru výstavby MVE a nie až pri jej realizácii je potrebné brať do úvahy predmety ochrany týchto chránených území a nie len vnútri týchto území, ale aj tam kde existuje predpoklad ovplyvnenia takéhoto územia v súlade s § 28 zákona č. 543/2002 Z. z., t.j. často môže ísť aj o väčšie vzdialenosti, ktoré môžu významne negatívne vplyvať na ich integritu a predmety ochrany.

Reakcia MŽP SR, SV - Pripomienka sa akceptuje.

- Kapitola IV, 1.4, ktorá sumarizuje závery primeraného posúdenia sa orientuje len na predmetných 35 MVE, pričom samotný strategický dokument nevylučuje realizáciu aj ostatných MVE za dodržania niektorých podmienok (napr. § 16, ods. 6, písm. b) zákona o vodách). Z uvedených podmienok nie je jednoznačne zrejmé ako budú použité kritériá využitia profilu MVE zohľadňovať aj kritériá pre posudzovanie vplyvov podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Preto požadujeme aby v relevantných kapitolách správy o hodnotení (napr. IX.1) bola zdôraznená táto požiadavka. Ide najmä o profiley z prílohy č. 3 AKVHEP (347 MVE - technicky využiteľný hydroenergetický potenciál).

Nestotožňujeme sa so závermi kap. IV, 1.4, ktorá konštatuje, že 4 profiley MVE majú nulový vplyv, 3 je potrebné posudzovať a 1 má významný negatívny vplyv. Berúc do úvahy len 35 odporúčaných MVE, podľa našich zistení nie je možné vylúčiť predpokladaný negatívny vplyv aj profilov nachádzajúcich sa v chránených vtáčích územiach napr. zmenou alebo kolísaním hladiny vôd vo vodných nádržiach. Rovnako nie je možné vylúčiť negatívne vplyvy ďalších profilov, len preto, že sa nenachádzajú v územiach Natura 2000.

Reakcia MŽP SR, SV - Z celkového počtu nevyužívaného technického hydroenergetického potenciálu vodných tokov je k roku 2013 pre malé vodné elektrárne k dispozícii 343 profilov. Pre všetky profiley bolo priradené hodnotenie ekologického stavu vôd. Hlavný dôraz je kladený na biologické vodné spoločenstvá (bentické bezstavovce, fytoENTOS a makrofyty, fytoplanktón a ryby, podpornými prvkami pre organizmy viazané na vodu sú fyzikálno-chemické prvky kvality a hydromorfologické prvky kvality. Do hodnotenia ekologického stavu sú zahrnuté aj špecifické syntetické a nesyntetické látky relevantné pre Slovensko. Kritériá hodnotenia boli stanovené v nadväznosti na ekologický stav/ potenciál útvarov povrchových vôd a s ohľadom na spoločenstvá odrážajúce hydromorfologické zmeny vo vodných útvaroch ako aj na základe konzultácií s expertmi.

V Správe o hodnotení bolo detailnejšie posúdených 35 profilov.

V Správe o hodnotení v kap. IV.1.4 sa uvádza (s. 102): „Konkrétne detailné strety záujmov AKHEP s ochranou prírody a krajiny je potrebné riešiť na miestnej úrovni v rámci konkrétnych prípadných návrhov projektov MVE. Na základe takýchto projektov výstavby MVE, presnej lokalizácie, technického a technologického opisu riešenia, variantov riešenia je možné podrobnejšie zadefinovať vplyvy a strety záujmov s územiami Natura 2000, determinovať zraniteľnosť prostredia, citlivosť a vzácnosť biotopov, vplyvy na predmety ochrany a následne stanoviť opatrenia na zmiernenie negatívnych dopadov. Dôraz je potrebné kladať na alternatívne riešenia a na elimináciu negatívnych vplyvov na územia Natura 2000 prostredníctvom opatrení prekonzultovaných so zástupcami orgánov ochrany prírody. Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni príslušného projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000. V rámci primeraného posúdenia plánov alebo projektov na nižšej úrovni (okres, obec) je potrebné zamerať sa aj na požiadavky Európskej komisie vo vzťahu k národného zoznamu území európskeho významu a lokality, ktoré sú plánované na zaradenie do sústavy Natura 2000.

Návrh akéhokoľvek osobitného projektu alebo plánu, ktorý by mal byť realizovaný v územiach Natura 2000, alebo v takej blízkosti, ktorá môže potenciálne ovplyvniť ich integritu a predmety ochrany, musí byť samostatne posúdený z hľadiska vplyvu na priaznivý stav lokality, pri ktorom sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany dotknutého územia. Každý projekt realizovaný v chránenom území musí brať do úvahy opatrenia eliminujúce aj mierne negatívne vplyvy na predmet ich ochrany. V závere kapitoly je o. i. uvedené, že: „... V prípade zvyšných 3 posudzovaných profiloch (č. 6, 8, 19), kde sa záujmy AKHEP stretávajú so záujmami ochrany prírody a krajiny, bude možné vysloviť definitívny záver až po detailnom primeranom posúdení, ktoré bude možné realizovať až na úrovni konkrétneho projektu. V tejto etape posúdenia nemajú dané 3 lokality jednoznačný nepriaznivý vplyv na integritu území Natura 2000 z hľadiska cieľov ich ochrany. Už však na tejto úrovni spracovania dokumentácie je zrejmé, že v prípade realizácie MVE bude v týchto profiloch potrebné realizovať opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov, najmä tých, ktoré sa prejavia narušením kontinuity tokov a poškodením biotopov.“

- Chýba spracovaný bod rozsahu hodnotenia 2.2.16. t.j. zohľadnenie oficiálnych požiadaviek Európskej komisie k doplneniu národného zoznamu ÚEV.

Reakcia MŽP SR, SV - Lokality dopĺňajúce zoznam ÚEV (podľa požiadaviek Európskej komisie) podliehajú rovnako ako posudzované lokality podmienkam a kritériám vyplývajúcim z platných slovenských právnych predpisov, a teda aj kritériám, ktoré boli aplikované pri posudzovaní v Správe o hodnotení. Pri hodnotení profilov, ktoré územne spadajú do doplnených lokalít národného zoznamu ÚEV sa bude na úrovni projektov postupovať v zmysle platných predpisov a požiadaviek vyplývajúcich zo smerníc EK.

- V kapitole 1.5 (strany č. 28 - 30) a v kapitole 4.5 (strana č. 58) nie je venovaná pozornosť faune viazanej na vodné prostredie – čiže vodným živočíchom. V tejto súvislosti je potrebné kapitoly venujúcu sa faune podrobnejšie rozpracovať so zameraním práve na vodné živočíchy a ich nároky na dlhodobú existenciu vo vodnom biotope. Podotýkame, že okrem rýb, sa vo vodnom prostredí nachádzajú aj iné živočíchy, na ktoré je životný cyklus rýb úzko naviazaný (kôrovce, makrozoobentos, ulitníky, atď.).

Na strane č. 74-75 sa píše v bode 5.3.3 Environmentálne aspekty využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov na regionálnej úrovni, na str. 75 VUC Banská Bystrica sú uvedené len regulatívy k bodu 7.2 Zásobovanie elektrickou energiou, avšak záväzných regulatívov ÚPN Banskobystrického kraja, Zmeny a doplnky 2009, v bode 4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu, konkr. v bode sa píše: „4.7.6. vylúčiť budovanie MVE a ďalších priečných prekážok na úsekoch tokov nachádzajúcich sa na územiach siete NATURA“, Tento zásadný regulatív z hľadiska environmentálneho, uvedený v správe o hodnotení nie je. Preto navrhujeme tento regulatív a podobne aj z ostatných ÚP VUC doplniť do predloženého dokumentu.

Na strane č. 79 odsek 4 sa píše: „Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov - 343 profilov (príloha 3 AKHEP) sa môžu využiť na výstavbu malej vodnej elektrárne za predpokladu, že investor preukáže, že novou zmenou (novým projektom) nedôjde k zhoršeniu stavu útvarov povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona sa súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené v strategickom dokumente.“ Požadujeme zmeniť horeuvedenú formuláciu nasledovne: Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov - 343 profilov (príloha 3 AKHEP) sa využijú na výstavbu MVE len za predpokladu, že neovplyvnia integritu a predmety ochrany území Natura 2000 v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. vrátane navrhovaných území európskeho významu, a že investor preukáže, že novou zmenou (novým projektom) nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody ...“

V teoretickej rovine chce AKHEP zohľadňovať aj ciele smernice o biotopoch a smernice o vtákoch (na strane č. 95 dokumentu SOH sa píše: „ AKHEP zohľadňuje environmentálne ciele pre chránené územia článku 4 smernice 2000/60/ES. Cieľom súvislej európskej

sústavy chránených území Natura 2000 je zachovať prírodné dedičstvo významné pre celú EÚ, zabezpečiť jeho ochranu a podporiť tie aktivity v chránených územiach, ktoré sú v súlade so záujmami ochrany prírody.“). V rovine konkrétnych profilov MVE (príloha č. 3 AKHEP) však nemá snahu analyzovať vplyvy na sústavu Natura 2000 t.j. aspoň kategorizovaním profilov MVE napr. do skupín vhodných, menej vhodných alebo nevhodných pre výstavbu z pohľadu sústavy Natura 2000. Prípadne profily nevhodné na výstavbu MVE vzhľadom na predpokladané významné vplyvy na sústavu Natura 2000 z AKHEP vylúčiť.

Na strane č. 162, v 2. odrážke sa píše o vykonaní monitorovania na úrovni samotných projektov v rôznych štádiách prípravy stavby, realizácie a prevádzky. V tejto fáze je monitorovanie nedostatočné alebo už neskoré. Monitorovanie má prebehnúť aj na iných zrealizovaných stavbách (ako je to uvedené na strane č. 163 správy o hodnotení) alebo práve realizovaných stavbách a nie plánovaných. A výsledky majú byť aplikovateľné na plánované stavby MVE.

Reakcia MŽP SR, SV - Do hodnotenia ekologického stavu v rámci AKHEP sú zahrnuté všetky relevantné vodné spoločenstvá (fytobentos, makrozoobentos, ryby, makrofyty a fytoplanktón).

Správa o hodnotení ako aj samotný strategický dokument AKHEP nevylučuje, že bude v budúcnosti navrhnutá MVE v lokalite Natura 2000, toto nie je možné zabezpečiť, ale v Správe o hodnotení sa píše, že“ Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni príslušného projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000. V rámci primeraného posúdenia plánov alebo projektov na nižšej úrovni (okres, obec) je potrebné zamerať sa aj na požiadavky Európskej komisie vo vzťahu k národného zoznamu území európskeho významu a lokality, ktoré sú plánované na zaradenie do sústavy Natura 2000.

Návrh akéhokoľvek osobitného projektu alebo plánu, ktorý by mal byť realizovaný v územiach Natura 2000, alebo v takej blízkosti, ktorá môže potenciálne ovplyvniť ich integritu a predmety ochrany, musí byť samostatne posúdený z hľadiska vplyvu na priaznivý stav lokality, pri ktorom sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany dotknutého územia. Každý projekt realizovaný v chránenom území musí brať do úvahy opatrenia eliminujúce aj mierne negatívne vplyvy na predmet ich ochrany.“

Kapitola týkajúca sa monitorovania (s. 162) v procese posudzovania vplyvov sa týka návrhu monitorovania po realizácii koncepcií/plánov/programov a v prípade posudzovania činností po realizácii projektov.

- Pri strategickom plánovaní AKVHEP je potrebné zobrať do úvahy aj dokument ICPDR “Guiding Principles on Sustainable Hydropower Development in the Danube Basin”, ktorý obsahuje kritériá pre rovnováhu medzi využívaním vodnej energie a cieľmi ochrany prírody a krajiny.

Reakcia MŽP SR, SV - Uvedený dokument bol vzatý do úvahy. Na druhej strane je potrebné upozorniť, že princípy, ktoré tento dokument obsahuje, sú značne všeobecné.

Stanovisko k primeranému posúdeniu AKHEP podľa čl. 6.3 Smernice o biotopoch

- Primerané posúdenie podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch (príloha č. 2 správy o hodnotení) sa zaoberá len 35 MVE, ktoré boli v AKHEP odporúčané (príloha č. 4 strategického dokumentu). Z popisu použitého postupu pri spracovaní primeraného posúdenia nie je jasné, či spracovateľ vykonal len prekryvy plánovaných MVE s územiami Natura 2000, alebo vykonal aj podrobnejšiu analýzu širších vzťahov a zabezpečenia ekologickej kontinuity tokov a prepojenosti území Natura 2000 (napr. v zmysle čl. 10 smernice o biotopoch).

Reakcia MŽP SR, SV - V prílohe č. 1 Správy o hodnotení je uvedené, čo všetko bolo

zahrnuté do posúdenia 35 profilov MVE, a teda aj profilov, ktoré sú predmetom primeraného posúdenia. Detailné posúdenie kontinuity tokov a prepojenosti území Natura 2000 nie je možné vypracovať na úrovni strategického dokumentu, kedy nie sú zrejmé technické a iné detaily potenciálnych MVE. Ide o rámcové posúdenie, ktoré upozorňuje na riziká, ktoré je potrebné detailne posúdiť na úrovni projektov.

- Primerané posúdenie sa orientuje len na predmetných 35 MVE, pričom samotný strategický dokument nevylučuje realizáciu aj ostatných MVE (príloha 3) za dodržania niektorých podmienok (napr. § 16, ods. 6, písm. b) zákona o vodách).

Reakcia MŽP SR, SV - Výber lokalít pre primerané posúdenie vychádzal z postupu hodnotenia aplikovanom v Správe o hodnotení – vid' bod. pripomienok Kapitola IV, 1.4.

- Príloha 3 Zoznam technicky využiteľných profilov pre výstavbu MVE nie je súčasťou primeraného posúdenia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Ide o profile s technicky využiteľným potenciálom vodných tokov na výstavbu MVE, ktoré sa využijú za predpokladu, že investor preukáže, že novou zmenou (novým projektom) nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16, ods. 6, písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené predloženou koncepciou. Tento zoznam obsahuje desiatky profilov MVE nachádzajúcich sa priamo v územiach sústavy Natura 2000, Ramsarských lokalitách alebo v dosahu s predpokladanými významnými vplyvmi výstavby a prevádzky týchto profilov MVE na predmetné chránené územia.

Reakcia MŽP SR, SV - Výber lokalít pre primerané posúdenie vychádzal z postupu hodnotenia aplikovanom v Správe o hodnotení – vid' bod. pripomienok Kapitola IV, 1.4.

- Z uvedených podmienok nie je jednoznačne zrejmé ako budú použité kritériá využitia profilu MVE zohľadňovať aj kritériá pre posudzovanie vplyvov podľa § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Preto požadujeme, aby v relevantných kapitolách správy o hodnotení (napr. IX.1) bola zdôraznená táto požiadavka. Ide najmä o profile z prílohy č. 3 AKHEP (343 MVE- technicky využiteľný hydroenergetický potenciál).

Reakcia MŽP SR, SV - Pri posudzovaní konkrétnych MVE sa bude postupovať podľa platnej legislatívy SR a EÚ vrátane zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- Keďže sa primerané posúdenie nevenuje profilom podľa prílohy č. 3 AKHEP, tieto profile by mali byť ešte posúdené alebo zo strategického dokumentu vylúčené. Primerané posúdenie nehodnotí strategický dokument úplne, ale len jeho vybranú (nosnú) časť čo považujeme za zásadnú chybu primeraného posúdenia. Navrhovaný plán obsahuje aj ďalšie navrhované MVE v uvedenej prílohe a viaceré z nich sú v rozpore s cieľmi smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (smernica o biotopoch), keďže predstavujú zásah, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov.

Reakcia MŽP SR, SV - Výber lokalít pre primerané posúdenie vychádzal z postupu hodnotenia aplikovanom v Správe o hodnotení – vid' bod. pripomienok Kapitola IV, 1.4. Zároveň sa v primeranom posúdení uvádza: „Profile s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

- Upozorňujeme, že v závere primeraného posúdenia je uvedené, že je potrebné na nižšej úrovni riešiť strety s Natura 2000. V zmysle usmernenia EK a citovanej metodiky primeraného posúdenia nejde len o priestorové strety, ale aj o nepriame vplyvy na migráciu druhov a zabezpečenie spojitosti sústavy Natura 2000 na čo bola SR upozornená najmä v súvislosti s potrebou doplnenia ÚEV pre ochranu rýb na Slovensku (vid' závery Európskej

komisie: <https://circabc.europa.eu/sd/a/148110af-4aab-494c-b1cd-c72a994b590c/Updated%20Conclusions%20SK%202012.pdf>

Reakcia MŽP SR, SV - Konkrétne detailné stretý záujmov AKHEP s ochranou prírody a krajiny je potrebné riešiť na miestnej úrovni v rámci konkrétnych projektov MVE. Na základe konkrétnych projektov výstavby, presnej lokalizácie, technického a technologického opisu riešenia, variantov riešenia je možné podrobnejšie zadefinovať vplyvy a stretý záujmov s územiami Natura 2000, determinovať zraniteľnosť prostredia, citlivosť a vzácnosť biotopov, vplyvy na predmety ochrany a následne stanoviť opatrenia na zmiernenie negatívnych dopadov. ...

Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000. V rámci primeraného posúdenia plánov alebo projektov na nižšej úrovni (okres, obec) je potrebné zamerať sa aj na požiadavky Európskej komisie vo vzťahu k nedostatočnosti národného zoznamu území európskeho významu a lokality, ktoré sú plánované na zaradenie do sústavy Natura 2000.

Návrh akéhokoľvek osobitného projektu alebo plánu, ktorý by mal byť realizovaný v územiach Natura 2000, alebo v takej blízkosti, ktorá môže potenciálne ovplyvniť ich integritu a predmety ochrany, musí byť samostatne posúdený z hľadiska vplyvu na priaznivý stav lokality, pri ktorom sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany dotknutého územia. Každý projekt realizovaný v chránenom území musí brať do úvahy opatrenia eliminujúce aj mierne negatívne vplyvy na predmet ich ochrany.

- Nesúhlasíme s konštatovaním v závere, že potenciálne negatívne vplyvy MVE budú prevažne lokálneho charakteru a pozitívne vplyvy (najmä z hľadiska energetického) sa očakávajú skôr v regionálnom až nadregionálnom meradle a majú dlhodobý charakter. Primerané posúdenie SEA nemá riešiť negatívne alebo pozitívne vplyvy z hľadiska energetického, ale z hľadiska Natura 2000.

Reakcia MŽP SR, SV - Konštatovanie v závere bolo v primeranom posúdení uvedené s úmyslom informačného súladu so Správou o hodnotení, ku ktorej bolo primerané posúdenie spracované. Akceptujeme pripomienku, že primerané posúdenie hodnotí vplyvy z hľadiska lokalít Natura 2000 a nie z pohľadu vplyvov na energetické využitie profilov MVE.

- Nestotožňujeme sa so záverom primeraného posúdenia (kap. 6) ktorý konštatuje, že významný vplyvy na integritu území Natura 2000 z hľadiska cieľov ochrany sa predpokladá len v prípade 1 profilu MVE (č. 18 Ipel/Veľká Ves nad Ipľom) a len v prípade 3 MVE (profily č. 6, 8, 19) je potrebné primerané posudzovanie na úrovni projektu. Vplyvy vodných bariér nepôsobia lokálne, tieto vplyvy majú väčšinou dosah regionálny, často národný alebo až medzinárodný (hraničné toky SR). Hodnotenie negatívnych vplyvov vykonaním len prekryvu umiestnenia plánovanej bariéry v území Natura 2000 je nedostatočné a stotožnenia sa s týmito závermi môže spôsobiť nedodržanie európskej legislatívy (smernica o biotopoch a smernice o vtákoch). Takéto konštatovanie bez analýzy dĺžok a vplyvov vzdutí MVE, ich priechodnosti pre predmety ochrany ÚEV, poznania konkrétného technického riešenia MVE, vyhodnotenia kumulatívnych vplyvov, atď. považujeme za nezodpovedné.

Reakcia MŽP SR, SV - V závere primeraného posúdenia sa okrem uvedeného textu tiež píše, že: Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

Konkrétne detailné stretý záujmov AKHEP s ochranou prírody a krajiny je potrebné riešiť na miestnej úrovni v rámci projektov MVE. Na základe konkrétnych projektov výstavby, presnej lokalizácie, technického a technologického opisu riešenia, variantov riešenia je

možné podrobnejšie zadefinovať vplyvy a strety záujmov s územiaми Natura 2000, determinovať zraniteľnosť prostredia, citlivosť a vzácnosť biotopov, vplyvy na predmety ochrany a následne stanoviť opatrenia na zmiernenie negatívnych dopadov. Dôraz je potrebné klásať na alternatívne riešenia a na elimináciu negatívnych vplyvov na územia Natura 2000 prostredníctvom opatrení prekonzultovaných so zástupcami orgánov ochrany prírody.

Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000. V rámci primeraného posúdenia plánov alebo projektov na nižšej úrovni (okres, obec) je potrebné zamerať sa aj na požiadavky Európskej komisie vo vzťahu k nedostatočnosti národného zoznamu území európskeho významu a lokality, ktoré sú plánované na zaradenie do sústavy Natura 2000.

Návrh akéhokoľvek osobitného projektu alebo plánu, ktorý by mal byť realizovaný v územiach Natura 2000, alebo v takej blízkosti, ktorá môže potenciálne ovplyvniť ich integritu a predmety ochrany, musí byť samostatne posúdený z hľadiska vplyvu na priaznivý stav lokality, pri ktorom sa musia preskúmať všetky informácie a zraniteľnosť druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany dotknutého územia. Každý projekt realizovaný v chránenom území musí brať do úvahy opatrenia eliminujúce aj mierne negatívne vplyvy na predmet ich ochrany.“

Ide o zdôraznenie vykonania potreby detailného primeraného posúdenia na úrovni konkrétnych MVE, ktoré je možné vykonať až na úrovni projektov, v rámci ktorých bude zahrnutá analýza dĺžok a vplyvov vzdušných MVE, ich priechodnosť pre predmety ochrany ÚEV, poznanie konkrétneho technického riešenia MVE, vyhodnotenia kumulatívnych vplyvov a pod.

- Vylúčenie možnosti podrobného riešenia problematiky na úrovni konkrétnych projektov prostredníctvom § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny môže spôsobiť významné pochybenia bez súladu s legislatívou v oblasti ochrany prírody.

Reakcia MŽP SR, SV - Správa o hodnotení nevylučuje podrobné riešenie problematiky na úrovni konkrétnych projektov prostredníctvom § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

- Pri príprave a plánovaní strategického dokumentu v záujme predchádzania rozporom s legislatívou SR a EÚ odporúčane nevynechávať tzv. konzultačnú fázu s inštitúciami ochrany prírody a krajiny (napr. MŽP SR, Sekcia ochrany prírody a krajiny, ŠOP SR) a použiť viac integrovaný prístup, tak ako ho odporúča aj Európska komisia. Strategický dokument je orientovaný takmer výlučne na plnenie kritérií Rámcovej smernice o vode.
- Vychádzajúc z dikcie uvedených smerníc, pripravovaného usmernenia Európskej komisie k „Guidance document on hydropower development and Natura 2000“ (<https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/container.jsp>) a Výzvy Európskej komisie (Porušenie č. 2014/4190) v súvislosti s nedostatočnosťou národného zoznamu ÚEV (článok 4, ods. 1 smernice o biotopoch) máme za to, že potreba primeraného posúdenia vplyvov na sústavu Natura 2000 v zmysle čl. 6.3 a 6.4 uvedenej smernice sa vzťahuje aj na navrhované územia (napr. Malý Dunaj, Poprad, Váh, Ipel', Dunaj, rieky na východe SR, atď.) aj keď ešte nie sú zaradené do národného zoznamu ÚEV, ale ich doplnenie Európska komisia požaduje v zmysle záverov bilaterálneho biogeografického seminára konaného v Bratislave 15.-16. marca 2012. Závery Európskej komisie sú dostupné na stránke: <https://circabc.europa.eu/sd/a/148110af-4aab-494c-b1cd-c72a994b590c/Updated%20Conclusions%20SK%202012.pdf>
- Viaceré toky, ktoré požaduje Európska komisia doplniť do národného zoznamu ÚEV pre ochranu európsky významných druhov rýb alebo vodných a pobrežných biotopov predstavujú jedinečné (unikátne) lokality, ktorých poškodenie alebo iné negatívne ovplyvnenie bude znamenať nenávratné alebo veľmi ťažko návratné zmeny v riečnych ekosystémoch a ich kontinuite. Často ide o lokality, ktoré sú kvalitatívne alebo kvantitatívne

najhodnotnejšími lokalitami pre výskyt druhov/biotopov, ktoré EK požaduje do národného zoznamu ÚEV doplniť (tzv. top lokality). Bez posúdenia týchto vplyvov na tieto lokality (vrátane kumulatívnych vplyvov), ktoré často ako jediné spĺňajú kritériá pre doplnenie ÚEV (kvantita, kvalita, geografické pokrytie) musíme považovať správu o hodnotení za neúplnú.

Reakcia MŽP SR, SV – Správa o hodnotení nepopiera a neuvádza, že sa nemá postupovať podľa dikcie uvedených smerníc. Strategický dokument AKHEP a Správa o hodnotení na tento dokument reprezentujú rámcové strategické materiály. Všetky detailné požiadavky týkajúce sa posudzovania vplyvov MVE na životné prostredie a špeciálne na lokality Natura 2000 (vrátane doplnených lokalít zoznamu ÚEV) budú riešené na úrovni projektov v súlade so slovenským právnym systémom a v súlade s požiadavkami Európskej komisie.

- Navrhujeme, aby strategický dokument a najmä primerané posúdenie podľa čl. 6.3 vychádzali už pri ich koncipovaní, navrhovaní opatrení a zásad z dokumentu Európskej komisie „Guidance document on hydropower development and Natura 2000“ čo výrazne napomôže nesúlade so smernicou o biotopoch a smernicou o vtákoch. Podľa našej informácie uvedený dokument bude schválený EK v priebehu roka 2015.

Reakcia MŽP SR, SV – Akceptujeme dôležitosť dokumentu „Guidance document on hydropower development and Natura 2000“, preto je potrebné, aby po schválení tohto dokumentu boli všetky posudzovania vplyvov MVE na úrovni projektov vypracovávané v súlade s týmto dokumentom.

- Vplyvy AKHEP v kapitole 5 primeraného posúdenia považujeme za nedostatočne rozpracované. Pri súčasnej úrovni poznatkov vplyvov MVE sú vplyvy tu definované len veľmi všeobecne alebo neúplne.

Reakcia MŽP SR, SV – Vplyvy MVE sú v kapitole 5 definované primerane úrovni strategického dokumentu. Spracovanie predpokladaných vplyvov vychádzalo z najčastejšie sa vyskytujúcich negatívnych prejavov výstavby MVE v praxi.

Všeobecné pripomienky:

- Všetky hodnotené dokumenty majú rovnaký vzťah k iným strategickým dokumentom týkajúcim sa ochrany biodiverzity a adaptácie na klimatickú zmenu, ale nie sú rovnako uvádzané v každom dokumente. A tak zatiaľ, čo niektoré Správy o hodnotení strategického dokumentu (Vodný plán Slovenska, Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030) zaradili medzi strategické dokumenty a právne akty (kapitola 6.3) Stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020, smernicu o biotopoch a smernicu o vtákoch, prípadne na národnej úrovni Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a Aktualizovanú národnú stratégiu ochrany biodiverzity do roku 2020, Správa o hodnotení Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach SR ich síce uvádza v texte, ale nie v prehľadoch, hoci obsahujú opatrenia týkajúce sa priamo tejto problematiky. Navrhujeme zjednotiť východiskové podklady a doplniť do nich aj koncept zelenej infraštruktúry (Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy, COM(2013) 249 final). Upozorňujeme, že v blízkom období sa predpokladá prijatie aktualizovaného Programu starostlivosti o mokrade Slovenska na roky 2015-2021 (a jeho Akčného plánu na roky 2015-2018) vládou SR s opatreniami relevantnými pre všetky posudzované strategické dokumenty a odporúčame, aby tieto materiály boli zmienené aj v týchto strategických dokumentoch.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – Reálne predpoklady negatívneho ovplyvnenia konkrétnych dotknutých území Natura 2000 projektmi MVE bude potrebné vyhodnocovať prostredníctvom primeraného posúdenia na úrovni príslušného projektu. Na tejto úrovni je potrebné riešiť aj kumulatívne vplyvy pôsobiace na dotknuté územia sústavy chránených území Natura 2000. V rámci primeraného posúdenia plánov alebo projektov na nižšej úrovni (okres, obec) je potrebné zamerať sa aj na požiadavky Európskej komisie vo vzťahu k národnému zoznamu území európskeho významu a lokality, ktoré sú plánované na zaradenie do sústavy Natura 2000.

Je zrejmé, že v prípade realizácie MVE bude v týchto profiloch potrebné realizovať opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov, najmä tých, ktoré sa prejavujú narušením kontinuity tokov a poškodením biotopov.

4. **Okresný úrad Žilina**, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia (list č. OU-ZA-OSZP3/2015/016403-002/HnI, zo dňa 24. 04. 2015) - bez pripomienok.
5. **Okresný úrad Žilina**, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-ZA-OSZP2/2015/015873/Gr, zo dňa 23. 04. 2015) – uvádza, že je potrebné dodržať opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie (uvádzané v správe o hodnotení na str. 152), najmä bod 1.1 Procesné opatrenia, ktoré sú uvedené v prílohe č. 8 strategického dokumentu. Za štátnu vodnú správu – bez pripomienok.
6. **Prešovský samosprávny kraj**, odbor regionálneho rozvoja (list č. 1994/2015/ODDUPZP-004, zo dňa 28. 04. 2015) - V správe o hodnotení nebola zahrnutá požiadavka uvedená v pripomienkach k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu, týkajúca sa definovania únosnosť hydroenergetického využitia celého uvažovaného vodného toku (strategické posúdenie vhodnosti a limitov výstavby MVE na jednotlivých úsekoch toku) ako aj analýza potreby vody pre umelé zasnežovanie lyžiarskych stredísk.

Reakcia MŽP SR, SV – Vhodnosti a limitov výstavby MVE na jednotlivých úsekoch toku je predmetom podrobného posúdenia a primeraného posúdenia v prílohách č. 1 a 2 SoH.

Analýza potreby vody pre umelé zasnežovanie lyžiarskych stredísk bude riešená na úrovni konkrétnych návrhov projektov MVE v rámci procesu EIA v zmysle platného zákona.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – Vhodnosti a limitov výstavby MVE na jednotlivých úsekoch toku je predmetom podrobného posúdenia a primeraného posúdenia sú v prílohách č. 1 a 2 SoH.

Analýza potreby vody pre umelé zasnežovanie lyžiarskych stredísk bude riešená na úrovni konkrétnych návrhov projektov MVE v rámci procesu EIA v zmysle platného zákona.

7. **HYDROSIGN, s.r.o., Bakossova 3B, 974 01 Banská Bystrica** (list zo dňa 28. 04. 2015)

Pripomienka č. 1

Do tabuľkových príloh AKHEP č. 3 a 4 žiadame vložiť za stĺpec s názvom PROFIL nový stĺpec s názvom Typ MVE. Navrhovaná špecifikácia typov malých vodných elektrární presne rozlíši o ktorý typ elektrární sa jedná, v dôsledku čoho bude možné jednoznačnejšie určiť predpokladané vplyvy na životnom prostredí. Navrhujeme, aby skratkou H boli označené haťové elektrárne a skratkou D boli označené derivačné elektrárne. Pri derivačnom type MVE navrhujeme uvádzať v stĺpci RKM profil odberu a profil navrátenia vody do vodného toku vo forme x,xx – y,yy, kde x,xx je rkm v profile odberu a y,yy je rkm v profile vrátenia vody do vodného toku. V stĺpci PROFIL navrhujeme uvádzať názov profilu odberu spolu s názvom profilu navrátenia vody do vodného toku.

Odôvodnenie: Derivačný typ elektrárne je z environmentálneho hľadiska prijateľnejší typ MVE, pretože spôsobuje menšie vplyvy a negatívne následky na životnom prostredí než haťový typ elektrárne. Vodný útvar ovplyvňuje minimálne životné prostredie oproti haťovému typu MVE. Zároveň doplnenie rozsahu profilov odberu a navrátenia vody pri derivačnom type MVE zobrazí reálnejšie skutočný stav v území.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienku nie je možné akceptovať, keďže v AKHEP sú uvádzané len navrhované profily pre MVE. Navrhovanú špecifikáciu nie je reálne uplatniť, lebo na úrovni koncepcie sa nerieši typ novej MVE.

Pripomienka č. 2

V prílohe AKHEP č. 3 „Zoznam technicky využiteľných profilov pre výstavbu malých vodných elektrární“ žiadame aktualizovať profil „Vajskovský p., pod hranicou NAPANT“ podľa priloženej tabuľky a so zohľadnením pripomienky č. 1: (rovnaká tabuľka vo formáte xls je uvedená v prílohe č. 4.

									2009-2012		
TOK	PROFIL	Typ MVE	RKM	VÝKON (MW)	VÝROBA (GWh)	vodný útvar	TYP	Charakter	EKOLOGICKÝ POTENCIÁL	EKOLOGICKÝ STAV	Spôľahlivosť hodnotenia
Vajskovský potok	Tesné skaly - Glian	D	8,37 - 4,52	0,990	3,720	SKR0021 SKR0020	K3M K4M	PR		2	H

Odôvodnenie: Zosúladienie RKM, výkonu, ročnej výroby a zmena názvu profilu podľa skutočného stavu v súlade s platným návrhom dokumentácie pre územné rozhodnutie MVE Dolná Lehota a podľa záverečným stanoviskom EIA. Navrhovaným derivačným typom elektrárne sa pri spáde 130 m vyrobí neporovnateľne viacej čistej energie než je uvedené v pôvodnom haťovom profile s prevýšením cca 5 m. Pritom dopad na ŽP je minimálny, keďže nedochádza k nadmernému vzdutiu vodnej hladiny a prúdenie v toku ostáva bystrinné. Podzemné potrubie je vedené zväčša pod lesnými cestami, takže nedochádza k zničeniu cenných biotopov. Výrobný objekt je umiestnený mimo vodného toku a nemení prírodný charakter vodného útvaru.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie a bude riešená pri úprave konečného znenia AKHEP.

Pripomienka č. 3

V prílohe AKHEP č. 4 „Zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča, že môžu byť využité pre výstavbu malých vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.“ navrhujeme doplniť zoznam o profil na Vajskovskom potoku podľa priloženej tabuľky pri zohľadnení pripomienky č. 1: (rovnaká tabuľka vo formáte xls je uvedená v prílohe č. 5).

									2009-2012				
TOK	PROFIL	Typ MVE	RKM	VÝKON (MW)	VÝROBA (GWh)	vodný útvar	TYP	Charakter	EKOLOGICKÝ POTENCIÁL	EKOLOGICKÝ STAV	Spôľahlivosť hodnotenia	Bentické bezstavovce	Ryby
Vajskovský potok	Tesné skaly - Glian	D	8,37 - 4,52	0,990	3,720	SKR0021 SKR0020	K3M K4M	PR		2	H		

Hodnotenie stavu v stĺpcoch „Bentické bezstavovce a Ryby“ navrhujeme doplniť podľa platnej Správy o hodnotení uvedenej v prílohe č. 3, kde je opísaný súčasný stav na str. 35-45 a vplyvy na str. 81-87.

Odôvodnenie: Výstavbou a prevádzkou MVE Dolná Lehota a realizáciou nápravných hydromorfologických opatrení nebude narušená pozdĺžna ani laterálna kontinuita toku, nebudú ovplyvnené podzemné vody (viď závery zo zrealizovaného hydrogeologického prieskumu uvedeného v prílohe č. 2). Zároveň bude ponechaný nezmenený prirodzený vodný útvar pozdĺž celej dĺžky derivácie. Stavebný objekt odberu vody do MVE bude situovaný v profile, kde nie je vodný útvar v súčasnosti prirodzený. Nachádza sa tam existujúce spevnenie brehu, betónový oporný múr lesnej cesty.

MŽP SR, sekcia vôd uvádza vo svojom stanovisku k správe EIA (list č. 57561/2013 zo dňa 9.12.2013), aby v rámci projektovej dokumentácie bol navrhnutý výpustný objekt MVE tak, aby bolo možné napojenie vodovodného radu v prípade potenciálneho budúceho zámeru využitia vodárenského toku pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou.

Rozbor vody odobranej v profile budúceho odberu vody do MVE preukázal kvalitu vody na úrovni pitnej vody bez prekročenia limitov ťažkých kovov. MVE Dolná Lehota má teda okrem energetického významu aj značný verejnoprospešný význam.

Stavbou a prevádzkou MVE Dolná Lehota dôjde k úplnej pozdĺžnej spojitosti Vajskovského potoka s riekou Hron a k sfunkčneniu rybovodu na MVE Lopej tesne pred vyústením do Hrona. Pričom rybovod bude funkčný nezávisle od prevádzky MVE Lopej. MVE Lopej viac nebude vytvárať neprekonateľnú migračnú bariéru pre rybiu osádka Vajskovského potoka. Realizovaním zámeru dôjde k naplneniu jedného z hlavných cieľov RSV – pozdĺžnej spojitosti vodných tokov.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie a bude riešená pri úprave konečného znenia AKHEP.

Pripomienka č. 4

Navrhujeme, aby profily v prílohe AKHEP č. 4 niesli status strategické, tak ako v súčasne platnej koncepcii HEP. Navrhujeme zjednotiť kritériá pre zaradovanie profilov medzi strategické. Profily musia pred zaradením mať:

- a) Posudzovanie vplyvov na ŽP s kladným záverečným stanoviskom pri výstavbe MVE na prírodných vodných útvaroch alebo vyjadrenie príslušného kompetentného orgánu verejnej správy, že sa činnosť nebude posudzovať v prípade ak je MVE plánovaná na HMWB a AWB. Do úvahy musia byť vzaté kumulatívne vplyvy existujúcich a pripravovaných MVE na príslušnom vodnom útvare.
- b) Kladné posúdenie podľa RSV bod 4.7.
- c) Výroba elektriny minimálne 250 MWh ročne, čo zodpovedá približne 100 kW inštalovaného výkonu.

Zároveň navrhujeme, aby zoznam strategických profilov (príloha č. 4) bol aktualizovaný každý polrok.

Odôvodnenie: Investor, ktorý prináša energeticky významný projekt MVE a riadne sa vysporiada s otázkami vplyvu MVE na životné prostredie by mal mať nárok na zaradenie do tohto zoznamu. Týmto dôjde k rýchlejšej realizácii zámerov v území bez zbytočných prietahov spôsobovaných mnohými ochranárskymi a inými organizáciami. Týmto dôjde k naplneniu ekologických cieľov požadovaných od Slovenskej republiky Európskou úniou.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie a bude riešená pri úprave konečného znenia AKHEP.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – Relevantné pripomienky odporúča brať na vedomie.

8. Jana Pavlíková, Mierová 4, Zvolenská Slatina (list zo dňa 29. 04. 2015)

Všeobecné pripomienky k správe o hodnotení strategického dokumentu

- Strategický dokument neobsahuje variantné riešenie na dosiahnutie energetických cieľov z obnoviteľných zdrojov energie za účelom hľadania najlepšej environmentálnej voľby a rovnováhy medzi využívaním vodných tokov na energetické účely, a ochranou vodných tokov ako základnej kostry systému ekologickej stability v krajine. Opätovne uvádza technicky využiteľné profily pre budovanie MVE.

Reakcia MŽP SR, SV – Kapitola VI. Správy o hodnotení obsahuje uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu.

- V pripomienkach k rozsahu hodnotenia k časti „2.1. Všeobecné požiadavky“ sme žiadali stanoviť časový harmonogram posudzovania, a to s cieľom skoordinať posudzovanie predmetného strategického dokumentu so súbežne prebiehajúcim posudzovaním strategického dokumentu „Vodný plán Slovenska“. Lokality pre výstavbu MVE v sprístupnených návrhoch plánov manažmentu povodí nie sú menovite uvedené a vysvetlené. Zdôrazňujeme, že ide o právne záväznú požiadavku článku 4.7 bod b) Rámcovej smernice o vode, ktorá v návrhu plánov manažmentu povodí nie je splnená!

Reakcia MŽP SR, SV – MŽP SR spracovalo časový harmonogram posudzovania, a to s cieľom skoordinať posudzovanie predmetného strategického dokumentu so súbežne prebiehajúcim posudzovaním strategického dokumentu „Vodný plán Slovenska“.

- Koncepcia, a správa o hodnotení strategického dokumentu sa odvoláva na článok 4.7 rámcovej smernice, no nie je zjavné akým spôsobom bude zabezpečené dodržiavanie jeho ustanovení, aby sa podmienky pre udelenie výnimky boli transparentné, akým spôsobom bude realizované samotné udeľovanie výnimiek – a teda zabezpečená ochrana vodných tokov a dosiahnutie dobrého stavu vôd pri navrhovaných profiloch pre MVE.

Reakcia MŽP SR, SV – Podrobná informácia o postupe orgánov štátnej vodnej správy pri uplatňovaní čl. 4.7 RSV je uvedená na webovej stránke MŽP SR.

- Žiadame, aby v súlade s koncepciou na ochranu vodných zdrojov Európy bol rešpektovaný jeden z hlavných cieľov vodnej politiky „lepšie a vo väčšej miere začleňovať ciele vodnej

politiky do iných politik vrátane energetickej politiky týkajúcej sa obnoviteľných zdrojov energie“. Poznnamenávame, že táto požiadavka je zakotvená aj v návrhu Orientácie... pod bodom 5 zásad vodohospodárskej politiky v znení: „začleňovanie cieľov vodohospodárskej politiky do všetkých sektorových politik...“.

Reakcia MŽP SR, SV – Konceptia na ochranu vodných zdrojov Európy bola pri spracovaní predmetných dokumentov braná do úvahy.

- Samotná koncepcia ani správa o hodnotení strategického materiálu nenavrhujú nijaké konkrétne opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov výstavby MVE. Dokument sa pri každej zmienke odvoláva na hodnotenie EIA jednotlivých projektov.

Reakcia MŽP SR, SV – Opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov výstavby MVE sú na úrovni koncepcného, strategického materiálu a sú zapracované v kapitole V. správy o hodnotení. Podrobné posúdenie je skutočne možné vykonať až v štádiu návrhov konkrétnych projektov, keďže za súčasného stavu nie sú známe technické návrhy prípadných projektov na výstavbu MVE.

- Z predchádzajúcich skúseností vyplýva, že proces EIA pre jednotlivé stavby tak, ako to uvádza spracovateľ správy nie je objektívnym nástrojom na reálne posúdenie únosnosti /zaťaženia/prostredia.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienku nie je možné považovať za relevantnú. V prípade pochybností o objektívnosti procesu EIA je potrebné postupovať v zmysle platnej legislatívy a ňou upravených postupov.

- Úplne chýba zhodnotenie vplyvu výstavby navrhovaných MVE pre jednotlivé vodné toky, čo je kľúčové z pohľadu zachovania druhovej diverzity, a zachovania funkcie vodných tokov ako biokoridorov v krajine.

Reakcia MŽP SR, SV – Predmetom posudzovania nie sú návrhy MVE, ale len odporúčené profily pre prípadnú výstavbu MVE. Tieto boli podrobne posúdené v správe o hodnotení – prílohy č. 1 a 2.

- Správa sa len povrchne zaoberá nástrojmi ochrany vôd a ich biodiverzity, predstavované najmä Rámcovou smernicou o vode, Smernicou o biotopoch a Smernicou 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov. Ich nadradenosť vychádza z princípu, že plnenie indikatívnych cieľov jednej rezortnej politiky resp. jednej európskej smernice (č. 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie) nesmie ísť na úkor kľúčových cieľov troch iných smerníc, ale musí sa im podriaďovať. S touto skutočnosťou sa spracovatelia správy nezaoberali.

Správa nehodnotí nesúlad koncepcie s územnými plánmi regiónov – len vymenúva regulatívy v analytickej časti.

Správa nehodnotí vplyv strategického dokumentu na jednotlivé vodné toky, únosnosť, kumulatívne a synergické vplyvy sú zhodnotené len veľmi všeobecne, povrchne, a vôbec nevypovedajú o možnom vplyve uplatňovania koncepcie ako celku /s počtom navrhovaných profilom/ na riečne spoločenstvá ako biokoridory a významnú zložku zelenej infraštruktúry v krajine.

Reakcia MŽP SR, SV – Správa sa zaoberá nástrojmi ochrany vôd a ich biodiverzity, predstavované najmä Rámcovou smernicou o vode, Smernicou o biotopoch a Smernicou 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov na úrovni strategického dokumentu. Obsahuje primerané posúdenie v zmysle metodiky spracovanej ŠOP pre posúdenie koncepcných materiálov. Jednotlivé dotknuté vodné útvary boli podrobne posúdené v prílohe č. 1 a 2.

IV. základné údaje o predpokladaných vplyvoch; 1. Pravdepodobne významné environmentálne vplyvy na životné prostredie a zdravie; 1.1. primárne sekundárne kumulatívne synergické vplyvy, krátkodobé strednodobé trvale, dočasne pozitívne a negatívne vplyvy strategického materiálu

- V časti negatívne vplyvy nehodnotí vplyv koncepcie /množstva navrhovaných profilov a celkový vplyv tohto množstva na samotné toky – ich pozdĺžnu a laterálnu kontinuitu – únosnosť navrhovaného stavu pre miestne populácie organizmov.

Neuvádza sa trvalé narušenie kontinuity tokov – čo v prípade realizovania koncepcie bude najvýznamnejším, primárnym trvalým vplyvom – zmeny stavu populácií niektorých druhov, zničenie brehových porastov a t d' sú potom len dôsledkom uplatňovania koncepcie.

Reakcia MŽP SR, SV – Jednotlivé dotknuté vodné útvary boli podrobne posúdené v prílohe č.1 a 2 správy o hodnotení.

- Vplyv na vodu - Neuvádza sa negatívny vplyv na kvalitu vody, ktorá bude zmenená spomalením toku, usádzaním sedimentov – biologickými procesmi v takto vytvorených nádržiach.

Reakcia MŽP SR, SV – Kapitoly 1.2.3. Vplyvy na vodné pomery a 1.2.4. Vplyv MVE na ekologický stav útvarov povrchovej vody obsahujú takéto hodnotenia.

- Vplyv na krajinu - Neuvádza sa negatívny vplyv na fragmentáciu krajiny.

Reakcia MŽP SR, SV – Hodnotenie je uvedené v kapitole 1.2.8. Vplyvy na krajinu, krajinný obraz a urbanistický komplex.

- Vplyv na obyvateľstvo - Je zámerne dezinterpretovaný, je nadhodnotený pozitívny vplyv, no v negatívnych vplyvoch sa uvádza len zamedzenie splavovania tokov. Zo skúseností vyplýva, že obyvatelia bývajú vyrušovaní hlukom pri prevádzke MVE, zápachom, ktorý sa vytvára v dôsledku usadenín v nádrži a eutrofizácie. Hromadenie ľadových kryh na priečných hrádzach spôsobuje riziko záplav. Zmena hladiny podzemnej vody často ovplyvňuje možnosti hospodárenia na priľahlých pozemkoch, no aj bývanie v blízkych objektoch. Táto informácia a zhodnotenie rizík v správe absentuje. Taktiež sa už v súčasnosti preukázal nepriaznivý vplyv na vodnú turistiku /s výstavbou MVE klesá počet návštevníkov Hrona, čo znamená ekonomické straty pre región.

Reakcia MŽP SR, SV – Vplyv na obyvateľstvo je posúdený na úrovni SD. Podrobné posúdenie je s možné vykonať až v štádiu návrhov konkrétnych projektov, keďže za súčasného stavu nie sú známe technické návrhy prípadných projektov na výstavbu MVE.

- Vplyv na biotu - Neuvádza sa negatívny vplyv fragmentácie biotopov na celkove populácie niektorých druhov, ani riziko zániku populácií niektorých druhov vzhľadom na zmenené podmienky prostredia a zamedzenie migrácie za účelom reprodukcie.

Reakcia MŽP SR, SV – Kapitola 1.2.6. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy obsahuje hodnotenie negatívnych vplyvov fragmentácie biotopov na celkove populácie niektorých druhov a riziko zániku populácií niektorých druhov vzhľadom na zmenené podmienky prostredia a zamedzenie migrácie za účelom reprodukcie.

- Sekundárne Kumulatívne synergické vplyvy - /popísané len povrchné – len vo vzťahu k iným strategickým dokumentom nie je jasné aký bude vplyv na jednotlivé vodné toky/ uvádza sa, že budú závislé od samotnej realizácie jednotlivých navrhovaných projektov. Toto považujeme za neuvážení hazard zo strany spracovateľa samotného dokumentu aj správy o hodnotení. V prípade zaťažených území by nemali byť navrhované profily pre jednotlivé MVE, napriek tomu, že v tu existuje využiteľný hydroenergetický potenciál.

Reakcia MŽP SR, SV – Sekundárne kumulatívne synergické vplyvy sú hodnotené vo vzťahu k iným strategickým dokumentom v súlade s požiadavkami SEA.

- 1.2.2. vplyvy na pôdu - Nie je posúdený vplyv zmeneného režimu podzemnej vody na poľnohospodárske pôdy a ich využívanie. Často sa vplyvom výstavby MVE zdvihne hladina spodnej vody, čo môže viesť k znemožneniu pôvodného využívania pozemkov, Taktiež nie je hodnotený vplyv strategického dokumentu z pohľadu ukladania sedimentov.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka je nad rámec hodnotenia strategického dokumentu. Vplyv zmeneného režimu podzemnej vody na poľnohospodárske pôdy a ich využívanie ako aj ďalšie uvádzané vplyvy je možné podrobne hodnotiť len v rámci procesu EIA pre konkrétne projekty výstavby MVE.

- 1.2.3. vplyv na vodu - Nie je posúdený vplyv strategického dokumentu – množstva navrhovaných elektrární – uvádza sa len teoretický vplyv výstavby „nejakej MVE v území“.

Reakcia MŽP SR, SV – Posúdený vplyv strategického dokumentu – množstva navrhovaných elektrární – uvádza sa len teoretický vplyv výstavby „nejakej MVE v území“, keďže konkrétne projekty na výstavbu MVE sa len očakávajú a budú posúdené v zmysle platnej legislatívy.

- 1.2.4. vplyv MVE na kvalitu útvarov povrchovej vody - V správe je podrobne opísaná metodika, no nie vyvodený záver, aký vplyv bude mať uplatňovanie strategického materiálu na kvalitu útvarov povrchovej vody. Samotný strategický materiál uvádza zoznam profilov, ktoré je možné realizovať vzhľadom na to, že neexistuje konflikt s rámcovou smernicou. Tu však upozorňujeme na MVE Slatinka, kde sa zavádzajúco interpretuje lokalizácia MVE, no nehodnotí sa celý úsek toku dotknutý prípadnou výstavbou na ktorom by došlo k zhoršeniu stavu.

Reakcia MŽP SR, SV – Uplatňovanie strategického materiálu na kvalitu útvarov povrchovej vody je podrobne posúdené v prílohách č. 1 a 2 správy o hodnotení.

- 1.2.5. Vplyv na klimatické pomery a ovzdušie - Správa uvádza účelovo interpretované využívanie vodných plôch ako adaptačných opatrení na zmiernenie dôsledkov klimatickej zmeny. Tu treba upozorniť, že v prípade budovania MVE sa spravidla veľkosť vodnej plochy oproti pôvodnému stavu zmení len veľmi málo. Naopak, zmení sa kvalita vody – z tečúcej na stojatú s vyššou teplotou. Správa nehodnotí tvorbu hmiel a tým zvýšený výskyt smogu. Taktiež nehodnotí prípadné riziko vytvárania skleníkových plynov vplyvom biologických procesov v sedimentoch vodných nádrží.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Súčasné je potrebné uviesť, že uvedené aspekty v pripomienke sú zohľadnené v správe o hodnotení.

- 1.2.6. Vplyv na faunu flóru a ich biotopy - Táto časť správy pôsobí schizofrenicky, pretože v prvom odseku uvádza a vymenúva negatívny vplyvy výstavby MVE, v závere však tvrdí, že vďaka výberu vhodných projektov tieto negatívne vplyvy nebudú. Neuvádza však akým spôsobom bude zabezpečený výber vhodných projektov, ktoré inštitúcie budú zaň zodpovedné. Ani aké zmiernujúce opatrenia bude potrebné vykonať ako podmienku pre realizovanie stavby v úsekoch s prirodzeným charakterom tokov.

Reakcia MŽP SR, SV – Zmierňujúce opatrenia, ktoré bude potrebné vykonať ako podmienku pre realizovanie stavby v úsekoch s prirodzeným charakterom tokov sú uvedené v kapitole V. správy o hodnotení.

- Takáto istá pripomienka platí pre kapitolu 1.2.7. - zmyslom vyhlasovania chránených území je územná ochrana vybraných vzácnych druhov fauny alebo flóry. Preto by tento záujem, ktorý je vyšší ako záujem ekonomický mal v každom prípade prevažovať, a v prípade, že profily MVE zasahujú do chránených území Natura 2000 by tieto profily mali byť z koncepcie vylúčené.

Reakcia MŽP SR, SV – Strategický dokument je spracovaný tak, aby boli minimalizované strety záujmov využitia hydroenergetického potenciálu tokov s lokalitami Natura 2000 a chránenými územiami s vyššími stupňami územnej ochrany. V prípade prekryvu profilov vybraných na výstavbu MVE s chránenými územiami je potrebné detailne posúdiť reálne dopady a vplyvy konkrétneho projektu na tieto územia. Intenzita negatívneho dopadu závisí od konkrétneho projektu.

- 1.2.11. vplyv na obyvateľstvo a jeho zdravotný stav - nehodnotí sa dopad strategického dokumentu ako celku, nehodnotí sa riziko povodní spôsobených vytvorením priečných prekážok v toku, ľadových kryh, hluku pri prevádzke, zápachu sedimentov...

Reakcia MŽP SR, SV – Pri realizácii MVE pri dodržiavaní platných hygienických limitov v zmysle platnej legislatívy sa nepredpokladá významný negatívny vplyv realizácie strategického dokumentu na dotknuté obyvateľstvo a jeho zdravotný stav.

Riziko povodní spôsobených vytvorením priečných prekážok v toku, ľadových krýh, hluku pri prevádzke, zápachu sedimentov... je obsahom kapitoly IV. správy o hodnotení.

- 1.3. Podrobné posúdenie pravdepodobných významných vplyvov odporučených profilov - Žiadam prehodnotenie metodiky, ktorou boli určené vybrané profily. Už spomínaná MVE Slatinka by v prípade výstavby znamenala zničenie prírodne blízkych spoločenstiev, biotopov európskeho a národného významu. Napriek tomu je v prílohe ako projekt, ktorý je v súlade s článkom 4.7. aj keď by mal za následok zhoršenie stavu vôd.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka je zmätočná. Metodika, ktorou boli určené odporučené profily je obsahom kapitoly 1.2.4.2. Kritériá pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu z hľadiska požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu. MVE Slatinka nie je v prílohe definovaná ako projekt, ktorý je v súlade s článkom 4.7., len ako odporučený profil pre potenciálnu výstavbu MVE.

- 1.4. Primerané posúdenie AKHEP na územia sústavy NATURA 2000 - Nápravné opatrenia nie je možné riešiť na miestnej úrovni. V územiach NATURA 2000 by nemali byť umiestňované MVE ani v prípade ak hrozí negatívne ovplyvnenie územia NATURA 2000 vytvorením prekážky, alebo prerušením migračnej trasy.

Reakcia MŽP SR, SV - Nápravné opatrenia boli navrhnuté v rozsahu hodnotenia strategického dokumentu a metodiky ŠOP. Nad rámec takéhoto posudzovania bolo vypracované primerané posúdenie pre 35 odporučených profilov Prílohy č.1 a 2 správy o hodnotení, kde sú navrhnuté konkrétne opatrenia.

- V. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie - Navrhované opatrenia administratívneho aj technického charakteru sú nedostatočné, pokiaľ nie je stanovená únosnosť výstavby MVE pre jednotlivé toky, tak aby zostala zachovaná druhová rozmanitosť riečnych spoločenstiev a funkcia riek ako významných biokoridorov. Takáto únosnosť nikde v predloženej správe, ani strategickom dokumente definovaná nie je. Preto považujem správu o hodnotení za veľmi tendenčný materiál, ktorý nehodnotí reálne možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie. Žiadam aby strategický dokument bol dopracovaný, na základe vznesených pripomienok riadne zverejnený, a následne začalo nové posúdenie vplyvov.

Reakcia MŽP SR, SV - Uvedená pripomienka sa berie na vedomie. Súčasne však nie je možné súhlasiť s konštatovaním že „správa o hodnotení je veľmi tendenčný materiál, ktorý nehodnotí reálne možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie“. Z vyššie uvedeného vyhodnotenia predložených pripomienok vyplýva, že vznesené pripomienky sa v niektorých prípadoch nezakladajú na podrobnej znalosti obsahu predloženého materiálu.

9. **Združenie SLATINKA**, P.O. BOX 67, A. Sládkoviča 2, 960 01 Zvolen (list zo dňa 29. 04. 2015)

- Žiadame usporiadať nové verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu, nakoľko stretnutie označené ako „verejné prerokovanie“ dňa 21. 04. 2015 bolo zlúčeným stretnutím k štyrom rôznym strategickým dokumentom, čo platná legislatíva nepozná a tento spôsob prerokovania spoľahlivo eliminoval účinné zapojenie zainteresovanej verejnosti do procesu posudzovania vplyvov.

Odôvodnenie: Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nepozná možnosť zlúčenia viacerých verejných prerokovaní strategických dokumentov do jedného, navyše ak v rámci prerokovania nebol vytvorený dostatočný priestor na účinné zapojenie sa zainteresovanej verejnosti do procesu posudzovania. Verejnosť mohla mať mylný dojem, že sa prerokúva iný strategický materiál, stretnutie nebolo dostatočne oznámené, dokonca ani tým málo subjektom, ktoré uplatnili pripomienky v rámci procesu SEA v predchádzajúcich etapách. Spôsob verejného prerokovania, keď strategický dokument „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ prišiel na rad po cca

2 a ½ hodine predstavovania iných strategických dokumentov, bol nevhodný a nenaplnil ciele posudzovania definované v legislatíve.

Reakcia MŽP SR, SV – Stanovisko/požiadavku na usporiadanie nového verejné ho prerokovania považujeme za irelevantné. Verejné prerokovanie konané dňa 21. 04. 2015 zlučením stretnutia k štyrom rôznym strategickým dokumentom, platná legislatíva nevylučuje ani nie je špeciálne upravené. Konanie verejného prerokovania bolo v zmysle platnej legislatívy oznámené v dennej tlači (Hospodárske noviny) ako aj zverejnené na web stránke MŽP SR v zákonom stanovených termínoch. Keďže predmetné strategické dokumenty sú vzájomne prepojené, z hľadiska implementácie relevantných smerníc EU v oblasti vôd, MŽP SR zvolilo tento prístup, aby bolo možné dosiahnuť princípy integrovaného manažmentu povodí, za aktívnej účasti verejnosti.

- Žiadame v záverečnom stanovisku z hodnotenia vplyvov stanoviť podmienku, aby sa v posudzovanom strategickom dokumente vylúčila MVE Slatinka zo zoznamu profilov, ktoré sa odporúčajú na využitie pre výstavbu MVE v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode.

Odôvodnenie: MVE Slatinka by mala byť umiestnená na rieke Slatina v rkm 6,7. Realizáciou tohto projektu by bolo trvalo znemožnené dosiahnutie dobrého stavu vôd v prípade vodného útvaru SKR011 (ekologický stav priemerný) a dosiahnutie dobrého potenciálu vodného útvaru SKR1002 (dnes veľmi zlý ekologický potenciál). Výrazne negatívne by bolo ovplyvnené aj dosiahnutie dobrého stavu vodného útvaru SKR012 a SKR009. V prípade viacerých týchto útvarov ide o vodné útvary s identifikovaným bodovým aj difúznym znečistením, resp. aj s hydromorfologickými zmenami. Stavby, ako je MVE Slatinka, nie je možné realizovať v zmysle čl. 4.7., 4.8. a 4.9. Rámcovej smernice o vode. Navyše, povinnosť realizácie tohto projektu nevyplyva Slovenskej republike zo žiadneho strategického materiálu a účinok tejto stavby (výrobu elektrickej energie je možné dosiahnuť inými opatreniami s jednoznačne menej negatívnymi sociálnymi, environmentálnymi a ekonomickými dôsledkami).

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka bude posúdená a zapracovaná.

- Upozorňujeme, že údaje o MVE Slatinka v prílohe Správy o hodnotení (profil č. 15) sú vyslovene zlé, došlo k chybnému spojeniu čísla jedného vodného útvaru s charakteristikami iného vodného útvaru. Toto (dúfame, že nie zámerné) spojenie informácií po náprave absolútne mení vyhodnotenie profilu v zmysle, ktoré uvádzame vyššie.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka bude posúdená a zapracovaná.

10. **Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica (list č. 6611/2015, zo dňa 28. 04. 2015)** - S predloženým materiálom s názvom „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ nesúhlasíme a žiadame o prepracovanie z nasledovných dôvodov:

- Zoznam technicky využiteľných profilov neobsahuje profily odporúčané správcom toku nezohľadňuje jeho technicko-prevádzkové požiadavky a požiadavky SRZ-RADA Žilina a ŠOP SR.

Reakcia MŽP SR, SV – Profily odporúčané správcom toku nie sú nikde v žiadnom oficiálnom dokumente uvedené. Aj napriek tomu budú ŠVP š.p. pridelené profily do AKHEP po ich zaslaní aktualizované. Požiadavky SRZ a ŠOP budú zohľadňované v rámci procesov posudzovania vplyvov pri konkrétnych projektoch.

- Zoznam technicky využiteľných profilov obsahuje profily environmentálne neprijateľné, ktoré v rámci výstavby MVE budú narušovať pozdĺžnu kontinuitu vodných tokov.

Reakcia MŽP SR, SV – Je zrejmé, že výstavba MVE môže narušovať pozdĺžnu kontinuitu vodných tokov. Z týchto dôvodov v kapitole V. sú navrhované opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že ide len o navrhované profily. Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie

podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

- Predložený materiál sa bezprostredne dotýka činností správcu toku s dopadom na komplexné využitie vodných ciest, rekreačno-športovú plavbu, migráciu vodných živočíchov, protipovodňovú ochranu, transport dnových sedimentov, režim podzemných vôd v príbrežných zónach a to pod aj nad profilom.

Reakcia MŽP SR, SV – Aspekty uvedené v pripomienke a riziká z nich vyplývajúce sú posúdené v správe o hodnotení, kap. IV.

- Nesúhlasíme so zoznamom technicky využiteľných profilov, ktoré zahŕňajú profily určené na výstavbu MVE:
 - spôsobujúce synergické vplyvy,
 - narúšajú migráciu vodných živočíchov,
 - spôsobujú kumulatívny efekt na stav kvality vody a splaveniny (vplyvom s existujúcimi zdrojmi znečistenia),
 - spôsobujúce problémy pri prechode veľkých vôd a majú vplyv na ľadový režim,
 - majú vplyv na plaveninový a splaveninový režim,
 - degradujú prírodné prostredie,
 - nachádzajú sa na vodných tokoch v chránených oblastiach na ochranu biotopov, alebo živočíšnych druhov, v sústave chránených území NATURA 2000 a v lokalitách Ramsarského dohovoru.

Reakcia MŽP SR, SV – Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

- Nesúhlasíme s profilmi na vodných tokoch v oblastiach stavebnej uzávery a na vodných tokoch, kde sa tvoria v zimnom období sriene, ľadochody a ľadové zátarasy.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa akceptuje, v prípade, že SVP š.p. takéto profily konkretizuje.

- Do AKHEP navrhujeme doplniť zoznam strategicky významných profilov, ktoré by jednoznačne zvýšili podiel elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (s inštalovaným výkonom min. 0,5 MW).

Reakcia MŽP SR, SV – Uvedená pripomienka sa akceptuje.

- Nesúhlasíme s profilmi s inštalovaným výkonom do 0,1 MW (171 profilov s celkovým inštalovaným výkonom 6,29 MW a priemernou ročnou výrobou 28,16 GWh), ktoré v malej miere zväčšujú podiel vyrobenej elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a sú ekonomicky neefektívne. Nesúhlasíme, aby boli uvedené v zozname, avšak je potrebné s nimi uvažovať v rámci využitia jestvujúcich priečných stavieb, bývalých mlynských náhonov, prípadne odberov na priemyselné využitie a pod.

Reakcia MŽP SR, SV – Uvedená pripomienka sa akceptuje.

- K AKHEP je potrebné vyžiadať stanovisko Ministerstva hospodárstva SR, ktoré je zodpovedné za energetickú politiku a rozvoj všetkých druhov OZE a je hlavným garantom plnenia záväzkov SR voči energetickej politike EÚ.

Reakcia MŽP SR, SV – V rámci procesu verejného pripomienkovania návrhu strategického dokumentu a správy o hodnotení Ministerstvo hospodárstva SR malo možnosť zaujať stanovisko k týmto dokumentom. Po ukončení procesu SEA, bude AKHEP predložená na medzirezortné pripomienkové konanie, pred jej predložením na rokovanie vlády SR.

- V zmysle čl. 4 Rámcovej smernice o vode žiadame rešpektovať požiadavku eliminácie narušenia pozdĺžnej kontinuity vodných tokov a habitatov.

Reakcia MŽP SR, SV – Požiadavka na elimináciu narušenia pozdĺžnej kontinuity vodných tokov a habitatov je premietnutá v SD ako aj SoH – kapitola V.

Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

- SVP, š. p. ako odborne spôsobilej organizácie MŽP SR nebolo v dostatočnom termíne oznámené prizvanie na verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu s názvom „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“, napriek tomu že sa v dokumente uvádza ako dotknutá a zainteresovaná organizácia, ktorá sa podieľala na aktualizácii.

Reakcia MŽP SR, SV – Termín verejného prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu s názvom „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ bol v zmysle zákona č. 24 /2006 Z. z. zverejnený v Hospodárskych novinách ako aj na web - stránke MŽP SR.

- Vzhľadom na to, že predložený materiál s názvom „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ bol vyhotovený bez súčinnosti správcu vodných tokov – SVP, š. p., žiadame o jeho prepracovanie a zohľadnenie požiadaviek SVP, š. p. s priamou účasťou na procese aktualizácie dokumentu.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa akceptuje.

11. **ENERGO - AQUA a.s., Trenčianske Biskupice 7051, 911 04 Trenčín (list č. EQ/2015/046, zo dňa 29. 04. 2015)**

- V kap. II, článok 6. Obsah a hlavné ciele strategického dokumentu a jeho vzťah k iným strategickým dokumentom sa na str. 9 Správy o hodnotení uvádza: „Výhľadový cieľ dosiahnuť výrobu 850 GWh/rok do roku 2030 je vytýčený ako ambiciózny indikatívny cieľ, ktorého plnenie je však podmienené splnením záväzkov SR vyplývajúcich z cieľov Rámcovej smernice o vode a ochrany území NATURA 2000 ako aj ďalších predpisov, súvisiacich s ochranou prírody a krajiny.“ Navrhujeme preformulovanie uvedeného odseku, aby bolo zrejmé, že splnenie cieľov resp. záväzkov Rámcovej smernice o vode (ďalej aj ako „RSV“) nie je podmienkou splnenia cieľov vyplývajúcich zo Stratégie vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov v SR a Stratégie energetickej bezpečnosti SR. Vhodnejšia je formulácia tak ako je použitá na str. 10: „(...)so zohľadnením požiadaviek národnej a európskej legislatívy a to najmä Rámcovej smernice pre vodu.“

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Splnenie cieľov zavádzania výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov je dané okrem iného smernicou Rady 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES. Primárnym účelom zavádzania a zvyšovania podielu obnoviteľných zdrojov na energetickej spotrebe je obmedzovanie nárastu emisií skleníkových plynov, ktoré je základným preventívnym opatrením na znížovanie nepriaznivých vplyvov zmeny klímy. Slovenská republika ratifikovala 31. mája 2002 Kjótsky Protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy a zaviazala sa plniť všetky jeho záväzky. Ochrana ovzdušia na európskej úrovni taktiež upravuje *Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy* či iné dokumenty prijaté v rámci Energeticko-klimatického balíčka. RSV je z hľadiska ochrany životného prostredia, konkrétne ochrany vôd ako jednej zložky životného prostredia, nepochybne dôležitý dokument avšak nie je možné ho uplatňovať na úkor ostatných dokumentov upravujúcich ochranu iných zložiek ŽP. Nikde v texte RSV sa neuvádza, že splnenie cieľov je nadradené splneniu cieľov vyplývajúcich pre členské štáty z iných dokumentov na európskej či medzinárodnej úrovni relevantných v oblasti ŽP, a preto nemožno nadradovať jednu smernicu nad druhú, nakoľko tie majú rovnakú právnu silu, resp. sú rovnocenné.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Taktiež nesúhlasíme s tvrdením na str. 10 správy o hodnotení, že nosnou časťou AKHEP je zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča možnosť výstavby malých vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu. Požadujeme, aby uvedené profily neboli považované za nosnú časť koncepcie, nakoľko ich prínos k splneniu strategického cieľu AKHEP je zanedbateľný a ich prehlásenie za najdôležitejšie profily pôsobí zavádzajúco. Výpočet dokumentov na str. 13, ktoré upravujú oblasť obnoviteľných zdrojov energie, resp. vodnej energie neobsahuje strategické dokumenty v oblasti energetiky ani v oblasti klímy, nakoľko tieto dve oblasti spolu úzko súvisia.

Reakcia MŽP SR, SV – „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ bola vypracovaná na základe Uznesenia vlády SR č. 178/2011, podľa ktorého vláda SR uložila ministrom životného prostredia, aby sa schválená koncepcia aktualizovala v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu správnych území povodia Dunaja a Visly a jednotlivých Plánov manažmentu čiastkových povodí. Je strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom a preto zahŕňa celé územie SR. Z týchto dôvodov nosnou časťou AKHEP je zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča možnosť výstavby malých vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.

- Časť III. kapitola 1. - Má obsahovať informácie o pravdepodobnom vývoji životného prostredia ak sa strategický dokument nebude realizovať. Uvedená kapitola síce hodnotí stav životného prostredia, avšak text neobsahuje jeho pravdepodobný vývoj ak sa nebude AKHEP realizovať. Považujeme za nutné zhodnotiť vplyv najmä vo vzťahu ku klimatickým zmenám a ovzdušiu, nakoľko v celom dokumente sa hodnotí najmä negatívny vplyv na stav útvarov povrchových vôd.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Časť III. kapitola 5. má obsahovať environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu. Porovnanie strategických dokumentov najmä tých v oblasti energetiky a ochrany vodných tokov je povrchné a rovnako absentuje akým spôsobom boli zohľadnené strategické dokumenty v oblasti klímy a ochrany ovzdušia.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- V kapitole IX Netechnické zhrnutie poskytnutých informácií, 2. Sumárne zhodnotenie očakávaných vplyvov výstavby MVE, je nutné prehodnotiť vplyvy na klimatické pomery a ovzdušie a zohľadniť pozitívne vplyvy výstavby MVE. Vplyv výstavby MVE je pri aktualizovanej koncepcii využitia hydroenergetického potenciálu dokonca -1 až 0, pričom očakávané vplyvy budú mať len lokálny charakter s nízkym stupňom významnosti. MVE rozhodne majú pozitívny vplyv na klimatické pomery a ovzdušie.

Ako bolo načrtnuté v úvode nášho stanoviska správa o hodnotení ako aj AKHEP uvádzajú najmä negatívne vplyvy realizácie zámerov MVE čo sa prejavuje najmä vo vyššie uvedených kapitolách, ktoré majú obsahové nedostatky a absentuje zhodnotenie relevantných dokumentov z oblasti ochrany ovzdušia a zmeny klímy a ich konfrontácia s inými dokumentmi ako aj zohľadnenie naplňovania ich cieľov a to najmä Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Kjótskeho protokolu a dokumentov prijatých v rámci Energeticko-klimatického balíčka.

Reakcia MŽP SR, SV – Hodnotenie vplyvov je uskutočnené na úrovni strategického dokumentu. Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na klimatické pomery a ovzdušie bude predmetom prípadných konkrétnych projektov na výstavbu MVE v rámci procesu EIA.

Zhodnotenie relevantných dokumentov z oblasti ochrany ovzdušia a zmeny klímy a ich konfrontácia s inými dokumentmi ako aj zohľadnenie naplňovania ich cieľov a to najmä Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Kjótskeho protokolu a dokumentov prijatých v rámci Energeticko-klimatického balíčka je uvedené v kapitole III./5. Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas

prípravy strategického dokumentu.

- Kapitola 5.5.3. sa zaoberá environmentálnymi aspektmi využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov na regionálnej úrovni. Územné plány VÚC je nutné upraviť tak, aby neboli v rozpore s AKHEP a rovnako profily s technicky využiteľným potenciálom automaticky zahrnúť do územných plánov v prípade, že zámer bude posúdený ako vyhovujúci podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Strategické dokumenty relevantné pre dané územie konkrétneho územného plánu majú v zmysle stavebného zákona tvoriť územno-plánovacie podklady. VÚC a obce majú povinnosť výstupy z takýchto koncepcií zapracovávať do svojich územných plánov. Investori sú nútení žiadať o zmenu územných plánov, nakoľko VÚC ako aj obce nerešpektujú tento strategický dokument a navyše zavádzajú do svojich územných plánov ďalšie obmedzujúce ustanovenia (Vid'. ÚP VÚC Žilina bod. 4.15: „povoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodnom toku Váh len výnimočne“). Zmena územného plánu je časovo náročný proces a je významnou prekážkou realizácie MVE resp. cieľa stanoveného týmto dokumentom. Rovnakú požiadavku vznieslo MŽP pri príprave pôvodnej verzie KHEP. Tejto pripomienke bolo vyhovené, do územných plánov sa však profily nedostali. PRIPOMIENKA MŽP : Zahrnúť vybrané profily pre MVE zo schváleného dokumentu ako verejnoprospešných stavieb do územnoplánovacích podkladov a dokumentácie (územný plán obce, zóny, VÚC ...) Schválená koncepcia bude postúpená vyšším územným celkom pre účely jej zohľadnenia v územnoplánovacej dokumentácii, jej zmenách a doplnkoch. (A)

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Za zásadný nedostatok považujeme nezohľadnenie udeľovania výnimiek z Rámcovej smernice pre vodu pre výstavbu MVE v pláne manažmentov povodí. Pre udelenie výnimky podľa čl. 4.7 Rámcovej smernice pre vodu, resp. § 16 ods. 6 písm. b) je nutné dodržať kumulatívne podmienky. Jednou z podmienok je : „dôvody úprav alebo zmien útvarov povrchovej vody alebo útvarov podzemnej vody sú menovito uvedené a vysvetlené v pláne manažmentu povodia (§ 13) a environmentálne ciele sa vyhodnotia každých šesť rokov“. Kapitola 6 Návrhu Plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja obsahuje environmentálne ciele, podkapitola 6.2 obsahuje výnimky z týchto cieľov a ich zdôvodnenie a rovnako by mala obsahovať výnimky týkajúce sa čl. 4.7 RSV. V texte však nie je ani zmienka o dôvodoch úprav alebo zmien útvarov povrchovej vody z pohľadu výstavby MVE a ich vysvetlenie. V prípade, že udeľovanie výnimiek pre MVE nebude zohľadnené v pláne manažmentu, nebude možné výnimku získať, a tak sa stáva celý dokument AKHEP bezpredmetný.

Čl. 4.7 Rámcovej smernice o vode bol do právneho poriadku implementovaný zákonom č. 409/2014 Z. z., ktorý novelizoval zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách s účinnosťou od 15.1.2015. Do tohto dátumu investori postupovali podľa dovtedy platných predpisov a mnohé zámery už sú v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA). V rámci tohto procesu je možné vyhodnocovať vplyvy na životné prostredie vrátane vplyvov na vodné útvary. Z tohto dôvodu požadujeme, aby sa na zámery, ktoré sú predmetom prebiehajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) nevzťahovala povinnosť posudzovania v zmysle čl. 4.7 Rámcovej smernice pre vodu v novom, samostatnom konaní. V opačnom prípade by dochádzalo k retroaktívnosti zákona, nakoľko pri uvedených zámeroch investori už začali s procesom získavania potrebných povolení. Rovnako skutočnosť, že Slovenská republika nedostatočne implementovala Rámcovú smernicu o vode, nemôže byť kladená na ťarchu investorom, ktorý sa pri zvažovaní budúcich investícií riadili podľa vtedy platnej legislatívy.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Avšak pripomienku : „požadujeme, aby sa na zámery, ktoré sú predmetom prebiehajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) nevzťahovala povinnosť posudzovania v zmysle čl. 4.7 Rámcovej smernice pre vodu v novom, samostatnom konaní“ nie je možné akceptovať, keďže platná legislatíva takýto prístup nepripúšťa.

- V Usmernení MŽP SR (Príloha 8.) AKHEP požadujeme vymazať povinnosť pre správcu toku

uzatvárať s investorom zmluvu o budúcej zmluve s platnosťou na dva roky, resp. do doby začatia výstavby, ak výstavba začne pred ich uplynutím, resp. túto povinnosť časovo neobmedzovať. Jedná sa o zbytočné sťaženie pozície investorov, nakoľko už pri súčasnom stave získavania potrebných povolení na výstavbu, je nereálne uvedenú dobu dodržať. Účel obmedzenia a síce týmto opatrením vylúčiť možnosť, že „investor“ zneužije pridelenú lokalitu MVE na obchodovanie alebo sa odstráni nečinnosť a nevyužívanie potenciálu danej lokality je neopodstatnený.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa neakceptuje, z dôvodu zabezpečenia prehľadnosti procesu výstavby MVE.

- Z hľadiska realizácie projektov je významnou prekážkou aj majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov. Z tohto dôvodu žiadame, aby štátne orgány, resp. Slovenský pozemkový fond poskytovali maximálnu súčinnosť pri majetkovoprávnom vysporiadaní.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka je nad rámec predmetných dokumentov, a preto ju nie je možné akceptovať.

- V prílohe č. 4 AKHEP sú pri profile Trenčianske Biskupice II uvedené nesprávne údaje, ktoré žiadame opraviť na správne: tok Váh, rkm 161,405, výkon 0,975 MW, výroba 4,8 GWh v zmysle listu MŽP 6447/2012-6.2 zo dňa 06. 07. 2012 o potvrdení nezrovnalostí údajov. Rovnako žiadame opraviť pri profile Lisková – jamborov prah nesprávny rkm 323,800 na správny rkm 324,100.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa akceptuje.

- Na záver by sme chceli dodať, že výstavba MVE je finančne a časovo náročný proces, ktorý si vyžaduje značné výdavky nielen v štádiu samotnej výstavby. Pri navrhovanom variante AKHEP dochádza k ešte väčšiemu zaťaženiu investorov administratívno-legislatívnymi prekážkami. K priaznivému investičnému prostrediu rovnako neprispieva ani neistota budúcej schémy podpory energie z obnoviteľných zdrojov, čo môže viesť k úplnej strate záujmu investorov a v konečnom dôsledku k nesplneniu cieľa stanoveného týmto dokumentom. AKHEP by tak rovnako mala garantovať návratnosť vynaložených investícií v podobe podpory. Preto je nutné zabezpečiť, aby tento dokument pôsobil vyvážené s rovnakým zohľadnením ako záujmov na ochrane vodných tokov, tak záujmov investorov na vkladaní finančných prostriedkov do rozvoja obnoviteľných zdrojov energie, z ktorého v konečnom dôsledku budú mať prospech najmä budúce generácie v podobe čistejšieho a kvalitnejšieho ovzdušia. Schválenie správy o hodnotení resp. strategického dokumentu podmieňujeme zohľadnením záujmov investorov a žiadame o vyhovieť našim požiadavkám.

Reakcia MŽP SR, SV – AKHEP bude po ukončení procesu SEA po medzirezortnom pripomienkovom konaní predložený na rokovanie vlády SR.

12. **RNDr. Elena Fatulová**, Repná 1, 821 04 Bratislava; **Ing. Jaroslav Baran**, L. Štúra 590, 966 01 Hliník nad Hronom; **Klub slovenských turistov**, Záborského 33, 831 03 Bratislava, v zastúpení Ing. Jaroslavom Baranom; **Rieka - združenie na ochranu vodných tokov Čadca**, Rieka 2307, 022 01 Čadca, predseda Ing. Peter Beleš PhD.; **Hron pre slobodné rieky**, Zvolenská cesta 14, 974 05 Banská Bystrica, v zastúpení Ing. Anton Žabenský (list zo dňa 29. 04. 2015)

1. Pripomienka k nezávislosti environmentálneho posudzovania

Na str. 10 dokumentu sa uvádza, že strategickým cieľom strategického dokumentu „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“ (ďalej len Aktualizácia) je naplniť strategické ciele výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (využitie energie vodných tokov). Ide teda o program, ktorý sa pripravuje pre energetiku, ktorá spadá do pôsobnosti rezortu hospodárstva. To znamená, že vypracovanie strategického dokumentu mal zabezpečiť príslušný orgán, ktorým je Ministerstvo hospodárstva SR a nie sekcia vôd Ministerstva životného prostredia SR (MŽP). Sekcia vôd MŽP sa rozhodla presadzovať energetické ciele (hoci na to nemá kompetencie zo zákona), a to namiesto presadzovania environmentálnych cieľov v zmysle článku 4 Rámcovej smernice o vode (RSV), hoci jej táto povinnosť vyplýva zo zákona, pretože je kompetentným

orgánom pre implementáciu RSV. Dochádza tu k nezákonnému postupu sekcie vôd MŽP, ktorý vyústil do zjavného konfliktu záujmov. Sekcia vôd MŽP, ktorá zabezpečila vypracovanie strategického dokumentu, je súčasne aj príslušným orgánom pre konzultácie podľa čl. 6.3 smernice 2001/42/ES (smernica SEA), teda zabezpečila aj vypracovanie Správy o hodnotení (SOH), čo jej umožňuje priamo ovplyvňovať proces SEA v záujme presadzovania hospodárskeho využívania vôd. Do správy o hodnotení je zavedený inštitút „predbežného primárneho posúdenia hodnotení podľa článku 4.7 RSV oprávnenou osobou“, čím si sekcia vôd MŽP vytvára priestor aj pre ovplyvňovanie procesov EIA pre jednotlivé projekty, ktoré by malo zahŕňať aj hodnotenie v zmysle čl. 4.7 RSV. Tento inštitút („predbežné primárne posúdenie“) umožní sekcii vôd MŽP priamo ovplyvňovať rozhodovací proces príslušných orgánov samosprávy a štátnej správy. Navyše do jej pôsobnosti spadá aj zabezpečovanie produkcie elektrickej energie prostredníctvom ním priamo riadených štátnych organizácií (SVP, š.p., Vodohospodárska výstavba, š. p.). Uvedená kumulácia kompetencií sekcie vôd (zákonných a nezákonných) vyústila do zjavného konfliktu záujmov. Strategický dokument, ako aj správa o hodnotení sú vypracované tendenčne s jasným cieľom presadiť pokračovanie prebiehajúcej nezákonnej výstavby malých vodných elektrární (MVE) na úkor ochrany vôd, a to aj za cenu porušovania národných a európskych právnych predpisov, najmä RSV. Ochrana vôd je riešená len v teoretickej rovine vo forme nepodložených záverov environmentálneho posudzovania a nekonkrétnych príslubov zlepšenia budúceho posudzovania vplyvov na ŽP v rámci procesu EIA a zlepšenia monitoringu vplyvov na ŽP. V predchádzajúcom a ani v súčasnosti prebiehajúcom procese SEA nebola zabezpečená nezávislosť environmentálneho posudzovania.

Vzhľadom na uvedené dôvody žiadame, aby sa nepokračovalo v procese SEA vydaním záverečného stanoviska. Ďalej žiadame, aby Odbor environmentálneho posudzovania MŽP, vzhľadom na konflikt záujmov sekcie vôd MŽP, preveril zákonom vymedzené kompetencie v oblasti energetiky a environmentálneho posudzovania a navrhol opatrenia na odstránenie zjavného konfliktu záujmov, s cieľom zabezpečiť nezávislosť environmentálneho posudzovania.

Reakcia MŽP SR, SV – Spochybnenie nezávislosti environmentálneho posudzovania je tendenčné a nezodpovedá realite ani postupom vyplývajúcim z platnej legislatívy:

- „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ bola vypracovaná na základe Uznesenia vlády SR č. 178/2011, podľa ktorého vláda SR uložila ministrom životného prostredia, aby sa schválená koncepcia aktualizovala v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu správnych území povodia Dunaja a Váhu a jednotlivých Plánov manažmentu čiastkových povodí. Sekcia vôd MŽP nepresadzuje energetické ciele, plní si úlohy jej uložené a súčasne zabezpečuje plnenie environmentálnych cieľov v zmysle článku 4 Rámcovej smernice o vode.
- Pripomienka týkajúca sa procesných záležitostí, súvisiacich s procesom podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Sekcia vôd je v zmysle zákona obstarávateľom posudzovania v procese SEA. Z týchto dôvodov nie je možné akceptovať vznesenú pripomienku.
- Inštitút „predbežného primárneho posúdenia hodnotení podľa článku 4.7 RSV oprávnenou osobou“ nesúvisí s procesom EIA pre jednotlivé projekty. Proces EIA je samostatný a prebieha pod iným režimom posudzovania v zmysle platnej legislatívy.
- Konštatovanie, že Strategický dokument, ako aj správa o hodnotení sú vypracované tendenčne s jasným cieľom presadiť pokračovanie prebiehajúcej nezákonnej výstavby malých vodných elektrární (MVE) na úkor ochrany vôd, a to aj za cenu porušovania národných a európskych nie je možné akceptovať, keďže problematika MVE z hľadiska ochrany vôd, prírody a ďalších zložiek životného prostredia je podrobne uvedená na úrovni strategického dokumentu ako aj v prílohách č. 1 a 2 správy o hodnotení.
- Ako je uvedené v úvode vyjadrenia sa k pripomienke, úlohou vypracovať AKVHEP bola poverená uznesením vlády SV na MŽP SR. Podľa zákona EIA/SEA je teda SV obstarávateľom resp. rezortným orgánom predmetného str. dokumentu a vyplývajú jej

z toho postavenia určité povinnosti. Medzi iným aj vypracovanie správy o hodnotení. Zákonná požiadavka bola splnená. Pripomienku nemožno teda akceptovať. SV v následných procesoch EIA nie jedinou kľúčovou zainteresovanou inštitúciou. Je to tiež sekcia ochrany prírody a krajiny za problematiku NATURA 2000.

2. Pripomienka ku konzultáciám s verejnosťou

Konzultácie s verejnosťou v rámci environmentálneho posudzovania strategického dokumentu neprebiehajú v súlade s článkom 6 smernice SEA. Verejnosti nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na vyjadrenie pripomienok k návrhu strategického dokumentu, ani k správe o hodnotení strategického dokumentu (SOH), tak ako to vyžaduje ustanovenie citovaného článku 6(2) smernice SEA.

Odôvodnenie:

- Oznámenie o strategickom dokumente bolo zverejnené 22. 12. 2014 s výzvou na predloženie pripomienok v termíne do 2. 1. 2015 (počas vianočných sviatkov, navyše spolu s ďalšími štyrmi strategickými dokumentmi), a to bez zverejnenia strategického dokumentu.
- Strategický dokument nebol sprístupnený verejnosti ani počas pripomienkovania rozsahu hodnotenia strategického dokumentu a ani počas prvého kola prezentácie piatich strategických dokumentov (v Bratislave 3. 2. 2015). Strategický dokument bol zverejnený 3. 2. 2015 po ukončení prvého kola konzultácií v Bratislave.
- Termín na predloženie pripomienok ku všetkým správam o hodnotení piatich strategických dokumentov bol stanovený na 29. apríla 2015. Celkove ide o materiály v rozsahu viac ako 11 000 listov. Evidentne ide o zámer vytvoriť také podmienky, aby verejnosť nemala dostatočný časový priestor na dôkladne preštudovanie vzájomne prepojených strategických dokumentov a vypracovanie pripomienok.

Preto žiadame, aby termín stanovený na predloženie pripomienok bol s ohľadom na rozsah pripomienkovaných dokumentov prehodnotený a primerane posunutý. Posun je nevyhnutný aj vzhľadom na súbežne prebiehajúci proces pripomienkovania plánov manažmentu povodí a plánov manažmentu povodňových rizík, s ktorými predmetný strategický dokument priamo súvisí. Ide o zdvojené, resp. viacnásobné posudzovanie bezprostredne súvisiacich strategických dokumentov, ktoré musí byť vzájomne koordinované a jeho výstupy premietnuté do plánov manažmentu povodí a plánov manažmentu povodňových rizík. V prípade neakceptovania tejto pripomienky bude takýto postup považovaný za porušenie článku 6(2) smernice SEA, článku 11(2) smernice SEA, ako aj článku 14 Rámцovej smernice o vode (pripomienky možno podávať do 22. 6. 2015).

Požiadavka na koordináciu posudzovania v zmysle SEA a RSV je vysvetlená v metodickom dokumente o implementácii smernice SEA, z ktorého bol vybraný nasledovný relevantný text(text uvedený v anglickom jazyku. pre jeho rozsiahlosť nie je uvádzaný).

Reakcia MŽP SR, SV – Konzultácie s verejnosťou v rámci environmentálneho posudzovania strategického dokumentu prebiehajú v zmysle zákona 24/2006 Z.z. a nim stanovených termínoch pre zverejnenie oznámení ako aj predloženia pripomienok. Koordinácia posudzovania v zmysle SEA a RSV bola realizovaná podľa metodického dokumentu o implementácii smernice SEA.

3. Pripomienka týkajúca sa súladu s uznesením vlády SR č. 178/2011

Strategický dokument nie je vypracovaný v zmysle uznesenia vlády č. 178/2011, ktorým bol schválený Návrh koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 (ďalej len Koncepcia). V zmysle bodu B.3 citovaného uznesenia úlohou ministra životného prostredia bolo „schválenú koncepciu aktualizovať v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska“. Ako sa uvádza na strane 9 SOH, cieľom strategického dokumentu bolo „zmapovať súčasný stav využívania HEP vodných tokov...“, teda nie aktualizovať Koncepciu schválenú citovaným uznesením vlády. V podstate ide o nový strategický dokument, ktorý nevychádza zo schválenej koncepcie - NKVHEPVT SR do roku 2030, ktorá sa v súčasnosti realizuje. Strategický dokument (ani SOH) neobsahuje žiadne informácie o tom, aký je stav v plnení strategických cieľov podľa

schválenej koncepcie, ani ako sa pri realizácii koncepcie dodržia požiadavky článku 4 RSV najmä požiadavka na zabránenie zhoršovania stavu vodných útvarov resp. dosiahnutia dobrého stavu vôd (článok 4.7 RSV). Ak strategický dokument nenadväzuje na koncepciu schválenú uznesením vlády 178/2011 a nemá za cieľ aktualizovať túto koncepciu, je potrebné vysvetliť a zdôvodniť zmenu citovaného uznesenia a uviesť na základe akého podnetu k nej došlo. Na základe uvedenej pripomienky žiadame nasledovné:

- Žiadame vysvetliť prečo sa nebola zabezpečená aktualizácia koncepcie, ale bola vypracovaná nová koncepcia a zdôvodniť zmenu zadania úlohy uloženú ministrom životného prostredia v uznesení vlády č. 178/2011,
- Žiadame, aby do strategického dokumentu a SOH boli doplnené informácie o aktuálnom stave výstavby MVE realizovanej podľa koncepcie schválenej uznesením vlády SR č. 178/2011 v rozsahu nasledovných informácií:
 - zoznam pridelených profilov pre výstavbu MVE,
 - zoznam realizovaných stavieb MVE,
 - zoznam povolených stavieb vo výstavbe,
 - zmeny oproti koncepcii (napr. posun profilov a pod.)
 - zoznam profilov povolených (vrátane profilov v povoľovacom procese) posudzovaných v zmysle článku 4.7 RSV,
 - stav v povoľovacom konaní (územné rozhodnutie, stavebné povolenie),
 - spôsob a výsledky monitorovania prevádzkovaných vodných stavieb podľa článku 10 smernice SEA (resp. sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu podľa § 16 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z.)
 - environmentálneho monitorovania prevádzkovaných vodných stavieb podľa čl. smernice EIA (sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov zámeru činnosti podľa § 39 ods. zákona č. 24/2006 Z. z.)
 - vyhodnotenie dopadu nových stavieb MVE na stav vodných útvarov v zmysle požiadaviek RSV a príslušných metodických dokumentov.
- Ďalej žiadame, aby výsledky analýzy aktuálneho stavu plnenia strategických cieľov koncepcie boli premietnuté do plánov manažmentu povodí, a to do nasledovných častí:
 - vyhodnotenie dopadu MVE (vybudovaných v rámci koncepcie) na ekologický stav útvarov povrchových vôd, na kvantitatívny stav útvarov podzemnej vody a na chránené územia podľa prílohy IV RSV ako súčasť komplexného hodnotenia,
 - súhrn výnimiek z environmentálnych cieľov uplatnených podľa článku 4.7 RSV vrátane preukázania splnenia podmienok pre udelenie výnimiek,
 - hodnotenie pokroku pri plnení environmentálnych cieľov (Príloha VII B bod 2 RSV), vrátane prípadov zhoršenia stavu vodných útvarov v dôsledku realizácie MVE v zmysle koncepcie.
- Ďalej žiadame, aby v rámci analýzy dopadu výstavby MVE bola vyhodnotená aj vzájomná súvislosť s vplyvom týchto vodných stavieb na protipovodňovú ochranu. Výsledky analýzy je potrebné premietnuť do návrhov plánov manažmentu povodňových rizík (sprístupnených na pripomienkovanie verejnosti do 22. júna 2015).

Reakcia MŽP SR, SV – Strategický dokument nenadväzuje na koncepciu schválenú uznesením vlády 178/2011. AKHEP je vypracovaná v súlade s citovaným uznesením vlády. Jej súčasťou bolo aj zmapovanie súčasného stavu využívania HEP vodných tokov, ale aj posúdenie navrhovaných technicky využiteľných profilov z hľadiska ich ekologického stavu podľa RSV a návrh na odporúčané profily pre výstavbu MVE. Tieto aktivity slúžili k aktualizácii koncepcie. Požadované informácie o aktuálnom stave výstavby MVE realizovanej podľa koncepcie schválenej uznesením vlády SR č. 178/2011 je možné považovať za oprávnené a budú zapracované v zmysle požiadaviek pre spracovanie strategického dokumentu. Je zrejmé, že požadované detailné spracovanie niektorých informácií ako napr.: „spôsob a výsledky monitorovania prevádzkovaných vodných stavieb podľa článku 10 smernice SEA (resp. sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného

strategického dokumentu podľa § 16 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z.) je nereálne, ohľadom k dostupnosti potrebných podkladov. Pripomienka týkajúca sa plánov manažmentu povodí a plánov manažmentu povodňových rizík sa berie na vedomie.

4. Pripomienky k obsahovej náplni správy o hodnotení a jej kvalite

Obsahová náplň SOH nie je plne v súlade s článkom 5 smernice SEA a prílohy I. SOH nie je vypracovaná v súlade s § 9 a prílohou č. 4 zákona 24/2006 Z. z. Prevažnú časť správy tvoria všeobecné popisy prírodných podmienok, pričom podstatné informácie relevantné pre navrhovaný program výstavby MVE v správe absentujú, alebo sú spracované formálne. Za nedostatočné považujeme najmä:

- určenie, popis a zhodnotenie pravdepodobných účinkov implementácie programu výstavby MVE na ekologický stav povrchových vôd a chránené územia,
- absencia vyhodnotenia kumulatívneho účinku navrhovaných stavieb na ekologický stav útvarov povrchovej vody a chránené územia,
- stanovenie cieľov ochrany životného prostredia, najmä relevantných cieľov v zmysle RSV a smernice o biotopoch,
- nedostatočné zdôvodnenie posudzovania jednej alternatívy a opis spôsobu, akým sa vykonalo posudzovanie,
- kritériá pre určenie pravdepodobnej dôležitosti účinkov,
- všeobecný a nekonkrétny návrh monitoringu.

SOH je rozsiahly dokument v rozsahu 186 strán, pričom odhadom 80 % dokumentu predstavujú všeobecné informácie, ktoré nemajú priamy súvis s programom výstavby MVE. SOH predstavuje formálny a nekompletný dokument bez konkrétnych a spoľahlivých informácií. SOH nespĺňa požiadavku dostatočnej kvality vyžadovanej podľa článku 12 smernice SEA a zákona 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Žiadame prepracovať správu o hodnotení strategického dokumentu tak, aby jej obsahová náplň bola v súlade s článkom 5 a prílohou I smernice SEA. Žiadame vypustiť nepodstatné časti správy, ktoré nemajú priamy súvis s programom výstavby MVE.

Reakcia MŽP SR, SV – S pripomienkou nie je možné súhlasiť. SOH je vypracovaná v súlade s § 9 a prílohou č. 4 zákona 24/2006 Z. z. Popis a zhodnotenie pravdepodobných účinkov implementácie programu výstavby MVE na ekologický stav povrchových vôd a chránené územia je uvedený v SoH a prílohách č. 1 a 2., kumulatívneho účinku navrhovaných stavieb na ekologický stav útvarov povrchovej vody a chránené územia bude predmetom posudzovania konkrétnych návrhov projektov.

5. Pripomienky k vyhodnoteniu pripomienok verejnosti

Pripomienky verejnosti vznesené k Oznamu o posudzovaní strategického dokumentu a k Rozsahu hodnotenia strategických dokumentov boli zväčša vyhodnotené ako akceptované, avšak do SOH neboli premietnuté vôbec, alebo boli splnené iba formálne. Všeobecne možno konštatovať, že pripomienky verejnosti neboli v SOH zohľadnené.

Žiadame, aby odbor environmentálneho posudzovania MŽP uskutočnil s pripomienkujúcimi subjektmi pripomienkové konanie, na ktorom budú vysvetlené pretrvávajúce rozpory a dohodnutý postup ich zapracovania do správy o hodnotení strategického dokumentu.

Reakcia MŽP SR, SV – Tvrdenie v tejto pripomienke nezodpovedá skutočnosti. Pripomienky verejnosti vznesené k Oznamu o posudzovaní strategického dokumentu a k Rozsahu hodnotenia strategických dokumentov boli vyhodnotené, akceptované, a boli do SOH premietnuté. Vyhodnotenie požiadaviek Rozsahu hodnotenia je uvedené v SoH kapitola IX/3.

6. Pripomienky k posúdeniu vplyvu pravdepodobných účinkov programu výstavby MVE na životné prostredie

V rámci Aktualizácie sa navrhuje na výstavbu MVE 343 profilov (+ 4 profily pre veľké elektrárne).

Zoznam profilov je uvedený v prílohách 3 a 4 strategického dokumentu. V SOH chýba informácia, či sa jedná o totožný zoznam profilov, ktoré boli schválené v pôvodnej Koncepcii schválenej uznesením vlády SR č. 178/2011, v ktorej bolo pre realizáciu schválených 368

profilov MVE. V zoznamoch ani v SOH nie sú vyznačené žiadne zmeny navrhované v Aktualizácii oproti pôvodnej koncepcii.

Z navrhovaného počtu 343 je 35 profilov (príloha 4 strategického dokumentu), „pre ktoré sa odporúča výstavba MVE v súlade s RSV“.

Protikladné a zavádzajúce vyjadrenia vnášajú do celého materiálu značný chaos, a to aj z pohľadu počtu profilov – keď v schválenej koncepcii NKVHEPVT SR do roku 2030 sa uvádza 368 schválených profilov, v predkladanej aktualizácii je uvedených 35 ako nových posudzovaných profilov a v texte sa uvádza že ich potom bude celkovo 343 profilov (zrejme aj s 35 novými).

Bližšie informácie o technických parametroch MVE, ktoré by mali garantovať súlad s RSV v SOH absentujú. Taktiež v SOH nie sú uvedené žiadne informácie o spôsobe, akým sa vykonalo toto posudzovanie, výsledkom ktorého je konštatovanie súladu s RSV. Takého závery, ktoré nie sú podložené žiadnymi relevantnými informáciami, nie je možné akceptovať.

Pre ostatné profily (zoznam v prílohe 3 strategického dokumentu) sa nerobilo žiadne environmentálne posúdenie s cieľom identifikovať a zhodnotiť pravdepodobné účinky na stav vodných útvarov v zmysle článku 4.7 RSV s odôvodnením, že takého hodnotenie sa vykoná v rámci posudzovania jednotlivých projektov v procese EIA. Avšak aj napriek neposudzovaniu sa v záveroch konštatuje, že „Odporúčené profily zohľadňujú environmentálne ciele článku 4 smernice 2000/60/ES“! Dokonca sa v SOH konštatuje, že „Pozitívny vplyv strategického dokumentu sa prejaví v plnení záväzkov SR voči EÚ v oblasti vodného hospodárstva“! Žiadame, aby takéto konštatovania boli doložené výsledkami monitoringu existujúcich MVE, ktoré nespôsobujú zhoršenie ekologického stavu útvarov povrchovej vody.

Zdôvodnenie neposudzovania programu výstavby MVE v rámci procesu SEA je neakceptovateľné. Odôvodnenie je zrejmé z vybraného textu relevantných dokumentov EÚ (metodický pokyn 20 o výnimkách z environmentálnych cieľov a Blueprint).

Vzhľadom na vyššie uvedené pripomienky žiadame:

- pre 35 profilov v prílohe 4, ktoré sú v súlade s RSV, žiadame doplniť podrobné výsledky posudzovania, ktoré garantujú súlad s RSV a doplniť odpovedajúce záväzné parametre stavieb,
- žiadame vykonať environmentálne posúdenie účinkov celého navrhovaného programu výstavby MVE (pôvodne schválenej koncepcie a jej aktualizácie) na stav vôd, a to najmä kumulatívny účinok jednotlivých stavieb v rámci jednotlivých vodných tokov (zoznam profilov prílohy 3 a 4 strategického dokumentu,
- žiadame doplniť realizovateľné kroky na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav vodných útvarov,
- žiadame menovite uviesť a vysvetliť dôvody nových stavieb do plánov manažmentu povodí,
- žiadame preukázať, že dôvody pre tieto úpravy sú nadradeným verejným záujmom,
- žiadame preukázať, že prínos z dosiahnutia environmentálnych cieľov (nezhoršenie stavu vôd) je prevážený prínosom z nových úprav (Cost-benefit analysis),
- žiadame preukázať, že prínosy z výstavby nových MVE nie je možné dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú významne lepšie z hľadiska životného prostredia (napr. nahradenie inými OZE, rekonštrukciou zastaraných VE, a tým zvýšenie ich výkonu zavedením nových technológií a pod.).

Reakcia MŽP SR, SV – 343 + 4 sú potenciálne profily, ktoré sa v rámci AKHEP posúdili z hľadiska ekologického stavu a iba 35 z nich vyšlo s pozitívnym hodnotením. V AKHEP je to jednoznačne uvedené.

Pripomienky nie je možné akceptovať. Predmetom posúdenia bola AKHEP. Pôvodná koncepcia bola predmetom SEA procesu.

Bližšie informácie o technických parametroch MVE, ktoré by mali garantovať súlad s RSV v SOH absentujú z dôvodu, že technických parametroch MVE nie sú známe. Tieto budú predmetom posúdenia EIA pre konkrétne návrhy projektov MVE ako aj článku č.4.7 RSV. V SoH boli posudzované odporúčené profily v zmysle požiadaviek RSV.

Profily (zoznam v prílohe 3 strategického dokumentu) boli posúdené z hľadiska ekologického stavu príslušných vodných útvarov.

Pre 35 profilov v prílohe 4, ktoré sú v súlade s RSV bolo vykonané podrobné posúdenie v prílohe č. 1 a 2 SoH.

Preukázanie, že prínosy z výstavby nových MVE nie je možné dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú významne lepšie z hľadiska životného prostredia (napr. nahradenie inými OZE, rekonštrukciou zastaraných VE, a tým zvýšenie ich výkonu zavedením nových technológií a pod.) bude predmetom posudzovania konkrétnych projektov MVE.

7. Pripomienka k návrhu na uplatňovanie čl. 4.7 RSV

Zásadne nesúhlasíme s návrhom uvedeným v časti V. správy o hodnotení, aby poverená osoba vykonávala „predbežné primárne posúdenie“ uplatňovania článku 4.7. RSV oprávnenou osobou MŽP.

Ide o neprípustný zásah do nezávislého rozhodovania samosprávnych a štátnych orgánov. Žiadame tento návrh zo správy o hodnotení vypustiť.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa neakceptuje. Hodnotenie poverenou osobou je upravené MŽP SR.

Záver:

Z uvedených pripomienok v bodoch 1 – 7 vyplýva, že v rámci procesu SEA nebolo vykonané žiadne environmentálne posudzovanie v zmysle požiadaviek smernice SEA. Ide o formálny proces vykonaný s cieľom pokračovať v realizácii pôvodne schváleného programu výstavby MVE v rozpore s článkom 4.7 RSV. Je evidentné, že aktualizácia koncepcie nepriniesla žiadnu zmenu v doterajšom prístupe ministerstva a nie je predpoklad na zmenu vodnej politiky ani v blízkej budúcnosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že SOH nie je vypracovaná v súlade s požiadavkami relevantných smerníc EU – smernica SEA, RSV, smernica o biotopoch, žiadame zastaviť proces SEA a zabezpečiť zásadné prepracovanie strategického dokumentu a SOH.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienky sa neakceptujú, vid'. vysvetlenia k jednotlivým pripomienkam.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – Spochybnenie nezávislosti environmentálneho posudzovania je tendenčné a nezodpovedá realite ani postupom vyplývajúcim z platnej legislatívy:

- „Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030“ bola vypracovaná na základe Uznesenia vlády SR č. 178/2011, podľa ktorého vláda SR uložila ministrom životného prostredia, aby sa schválená koncepcia aktualizovala v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu správnych území povodia Dunaja a Váhu a jednotlivých Plánov manažmentu čiastkových povodí. Sekcia vôd MŽP nepresadzuje energetické ciele, plní si úlohy jej uložené a súčasne zabezpečuje plnenie environmentálnych cieľov v zmysle článku 4 Rámcovej smernice o vode
- Pripomienka týkajúca sa procesných záležitostí, súvisiacich s procesom podľa Zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Sekcia vôd je v zmysle zákona obstarávateľom posudzovania v procese SEA. Z týchto dôvodov nie je možné akceptovať vznesenú pripomienku.

13. **HYDROENERGIA s.r.o.**, Račianska 30/A, 831 02 Bratislava (list č. 09/2015 zo dňa 27. 04. 2015)

1. Požiadavka

Príloha č. 4 AKEP: Zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča, že môžu byť využité pre výstavbu vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.

Do tohto zoznamu požadujeme pridať aj nasledujúce dva profily, pre ktoré je vypracovaná Správa o hodnotení podľa zákona 24/2006 Z.z. a pre ktoré bolo vydané ODPORÚČACIE STANOVISKO.

Nakoľko pre tieto profily boli vypracované správy o hodnotení opierajúce sa o pomerne rozsiahle hĺbkové štúdie, posudky a posúdenia (po 16 pre každý profil) zohľadňujúce

celospoločenský prínos, ako aj negatíva a zároveň bolo potvrdené, že obidve navrhované činnosti sú v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu, vid' nižšie a boli kompetentnými orgánmi schválené ako odprúčané, je to dostatočný dôvod pridať tieto profily do Zoznamu profilov prílohy č. 4 : Profily, v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.

Jedná sa o nasledujúce profily:

Profil Pohronský Ruskov, tok Hron, rkm. 24,500

Pre daný profil bola vypracovaná Správa o hodnotení podľa zákona 24/2006 Z.z. navrhovanej činnosti: Vodné dielo Čata. Navrhovaná činnosť je v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode.

Dňa 27. 05. 2013 bolo vydané od OUŽP v Leviciach Záverečné stanovisko č.: t-2013/00054-nag, v ktorom sa odporúča realizácia navrhovanej činnosti - na základe zisťovacieho konania pre varianty A; B; C navrhovanej činnosti.

Odporúčacie stanovisko bolo vydané pre variant A v rkm. 23,5.

Na základe tohto stanoviska navrhujeme aj zmeniť názov profilu Pohronský Ruskov za Čata a riečny kilometer z 24,500 na 23,500.

Profil Rudno nad Hronom, tok Hron, r.k.m. 100,200

Pre daný profil bola vypracovaná Správa o hodnotení podľa zákona 24/2006 Z.z. navrhovanej činnosti: Vodné dielo Rudno nad Hronom. Navrhovaná činnosť je v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode, čo potvrdzuje aj Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia vôd, vo svojom vyjadrení ku Správe o hodnotení - v liste č. 37027/2014 (3816/2014-6.1), zo dňa 14.1.2015 navrhuje, vo vzťahu k uplatneniu výnimky podľa článku 4.7 RSV, upraviť text správy nasledovne, citujeme:

„Na základe vyššie uvedených posúdení súčasného ekologického stavu dotknutého útvaru povrchových vôd a predpokladu, že po schválení dokumentácie pre stavebné konanie, po uvedení do prevádzky, nebude stavba VD Rudno nad Hronom dôvodom zhoršovania ekologického stavu dotknutého útvaru povrchových vôd, nie je potrebné uplatniť výnimky podľa článku 4.7 Smernice EP a R č. 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva“. Koniec citátu

Na základe tejto správy bol vypracovaný dňa 21.4.2015 firmou ENVICONSLT, s.r.o. Odborný posudok navrhovanej činnosti Vodné dielo Rudno nad Hronom s odporúčacím charakterom. Aktuálne je v procese vypracovanie Záverečného stanoviska Okresným úradom Žarnovica.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie a bude riešená pri dopracovaní AKHEP.

2. Požiadavka

AKHEP Kapitola 2.2.1. Kritériá pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu: Bod 1. – Blízkosť referenčných lokalít (v roku 2011 bola uskutočnená revízia referenčných lokalít vrátane tzv. najlepších dostupných lokalít (úsekov), na základe ktorej sa uskutočnila analýza profilov technického hydroenergetického potenciálu.

Navrhujeme toto kritérium vynechať zo zoznamu kritérií.

Odôvodnenie: Ako je stanovená „blízkosť“ aby bola dostatočne akceptovateľná a akým spôsobom sa má využiť toto kritérium v hodnotiacom procese pre navrhovanú MVE na veľkých a stredne veľkých tokoch? V celom povodí Hrona sa napríklad nachádzajú tri referenčné lokality, všetky na drobných bystrinných tokoch v horských chránených územiach. Charakter týchto lokalít, ich biodiverzita a ichyológia sú úplne odlišné od samotnej rieky Hron, kde sa nachádzajú profily pre MVE, ktoré sú v zozname Hydroenergetického potenciálu označené ako Strategicky významné. Kritérium v bode 1 nie je možné objektívne splniť pri posudzovaní všetkých plánovaných MVE.

Podľa dokumentu Program monitorovania vôd na rok 2011 vypracovanom Ministerstvom životného prostredia SR z roku 2010, kapitola C4 Monitorovanie referenčných lokalít: „Výsledkom výberu je návrh 10 lokalít, ktoré spĺňajú kritériá pre referenčné podmienky. Rozsah sledovaných ukazovateľov/prvkov kvality spolu s frekvenciami je uvedený Prílohe 2.“

Reakcia MŽP SR, SV – Požiadavku nie je možné akceptovať. Toto kritérium je dôležité. SR reportovala EK referenčné lokality, ktoré slúžia ako antropogénne neovplyvnené úseky tokov. Tieto boli podkladom k vytvoreniu typovo špecifických klasifikačných schém. (To znamená, že referenčné lokality z bystrinných tokov nie sú referenčnými pre veľké alebo stredné toky, nakoľko ide o iný typ). Zvyčajne ide o vodné útvary vo veľmi dobrom alebo dobrom stav, ktorých stav nie je možné zhoršovať. Navyše v zmysle zákona 364/2004 Z.z. v znení neskorých predpisov (§32a ods. 4 „V referenčnej lokalite je zakázané vykonávať akúkoľvek činnosť, ktorá by narušila jestvujúci stav. V povodí referenčnej lokality je zakázané vykonávať akúkoľvek činnosť, ktorá by narušila jestvujúci stav, okrem vykonávania činností podľa osobitného predpisu.“

3. Požiadavka

AKHEP Kapitola 2.2.1. Kritériá pre posúdenie profilov technického hydroenergetického potenciálu: Bod 6: Profily vo veľkých a stredných typoch tokov, ktoré sa nachádzali medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzdutie a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma malými vodnými elektrárnami.

Požadujeme stanoviť a doplniť definíciu slova „bariéra“.

Ako je táto predmetná bariéra definovaná podľa kategorizácie vodných stavieb v zmysle zákona. Tiež požadujeme stanoviť, ako je toto kritérium v súlade s Konceptiou využitia Hydroenergetického potenciálu, kde sú stanovené konkrétne profily a riečne kilometre a ako postupovať pri plnení daného kritéria pri povoľovanom a hodnotiacom procese. Ďalej:

- jedná sa tu o existujúcu bariéru (v čase povoľovacieho procesu plánovanej MVE)
- alebo o plánovanú bariéru - s určitým druhom povolenia na výstavbu
- ak áno - aký konkrétny druh povolenia je potrebný.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Profily vo veľkých a stredných typoch tokov, ktoré sa nachádzali medzi (predpokladanými) bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzdutie a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma malými vodnými elektrárnami.

Vyhodnotenie stanoviska spracovateľom odborného posudku – Relevantné pripomienky odporúča brať na vedomie.

14. Hydro Development s.r.o., Opoj 271, 919 32 Opoj (list zo dňa 29. 04. 2015)

Predložený návrh predstavuje aktualizáciu závažného dokumentu – Konceptie využitia HEP – a je preto nevyhnutné, aby prihliadal na všetky relevantné súvislosti (ekonomické, environmentálne, záväzky SR voči EU) a zohľadňoval strategické ciele v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Tieto aspekty však neboli v použitej argumentácii dostatočne naplnené.

- Pri výbere podporných dokumentov autori selektívne zohľadňovali najmä argumenty podporujúce výlučne ochranu povrchových vôd. Tento jednostranný pohľad je miestami doplnený nepresnými a nesprávnymi údajmi (napr. podiel veterných elektrární v roku 2015 na úrovni 750MW nie je správny).

Reakcia MŽP SR, SV – Zhodnotenie relevantných dokumentov z oblasti ochrany ovzdušia a zmeny klímy a ich konfrontácia s inými dokumentmi ako aj zohľadnenie naplňovania ich cieľov a to najmä Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Kjótskeho protokolu a dokumentov prijatých v rámci Energeticko-klimatického balíčka je uvedené v kapitole III./5. Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej, národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu.

- Potenciálne negatívne vplyvy MVE nie sú konkretizované a sú skôr všeobecnými konštatovaniami („možné vplyvy MVE na sociálne dopady, na zmeny miestnej klímy, ...“).

Reakcia MŽP SR, SV – Hodnotenie vplyvov je uskutočnené na úrovni strategického dokumentu. Podrobnejšie hodnotenie vplyvov na klimatické pomery a ovzdušie bude predmetom prípadných konkrétnych projektov na výstavbu MVE v rámci procesu EIA.

- Ako argumenty sú použité aj údaje, ktoré nie sú podložené prieskumami, štúdiami alebo

analýzami (napr. že rozostupy medzi MVE majú byť 25-30 km, nie je zdôvodnené na základe akých skutočností sa autori domnievajú, že takýto rozostup je správny).

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie a bude posúdená. Stanovenie dĺžky úsekov medzi bariérami v úseku 20 – 25 km a zároveň vzdutie a spomalenie rýchlosti prúdu môže zasiahnuť maximálne 10 % úseku medzi dvoma MVE, vychádza z predpokladu vytvorenia podmienok pre život vodných spoločenstiev a migráciu rýb.

- Výroba energie z OZE je podmienená výlučne plnením čl.4.7. Rámcovej smernice o vode (ďalej RSV) avšak nebolo prihlíadané na iné aspekty ŽP (napr. ochrana ovzdušia a pozitívne vplyvy MVE na znižovanie emisií).

Reakcia MŽP SR, SV – AKVHEP bola vypracovaná na základe Uznesenia vlády SR č. 178/2011, podľa ktorého vláda SR uložila ministrom životného prostredia, aby sa schválená koncepcia aktualizovala v rámci prác na aktualizácii Plánov manažmentu správnych území povodia Dunaja a Visly a jednotlivých Plánov manažmentu čiastkových povodí. Je strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom a preto zahŕňa celé územie SR. Z týchto dôvodov nosnou časťou AKHEP je zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča možnosť výstavby malých vodných elektrární v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu.

- Z metodického a procesného hľadiska treba skonštatovať, že tvrdenia o „kumulatívnych vplyvoch MVE“ sú určené bez toho, aby boli detailne preskúmané vplyvy jednotlivých profilov MVE. Jedná sa teda o stanovenie kumulatívneho vplyvu neanalyzovaných individuálnych vplyvov, čo nie je logický prístup. Navyše, rozsah prípravy dokumentu je neprimeraný v porovnaní s požiadavkami na štúdie vplyvov na životné prostredie pre jednotlivé povoloňacie procesy MVE (pozostáva z mnohých štúdií, analýz a predstavuje zdĺhavý proces). Je preto otázne, prečo dokument takto závažného rozsahu neprešiel aspoň porovnateľným, resp. primeraným postupom.

Reakcia MŽP SR, SV – Keďže sa jedná o strategický dokument a navrhované profily sú len potenciálne, detailné preskúmanie vplyvov jednotlivých profilov MVE bude možné až v procese posudzovania prípadných konkrétnych projektov. Navyše jednotlivé profily boli posúdené z hľadiska hodnotenia ekologického stavu dotknutých vodných útvarov, pričom relevantné vodné spoločenstvá kumulatívne odrážajú väčšinu vplyvov (ako napr. znečistenie a hydromorfologiu).

- V materiáli nie sú aplikované najnovšie poznatky, ktoré vyplynuli z realizácie prípravných prác na jednotlivých MVE, pričom bolo vypracovaných množstvo štúdií o vplyvoch na životné prostredie. Pri príprave dokumentu pravdepodobne vôbec nebolo zapojené Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré je garantom plnenia Záväzkov SR voči EU pre oblasť energetiky.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré je garantom plnenia Záväzkov SR voči EU pre oblasť energetiky malo možnosť sa zapojiť v rámci procesu SEA.

- Celá predložená aktualizácia posudzuje HEP výlučne z pohľadu ochrany vôd – článku 4.7. Rámcovej smernice o vode, a preferuje 35 profilov, ktoré nijako nemôžu naplniť záväzky SR pre výrobu elektrickej energie v rámci OZE prostredníctvom Koncepcie využitia HEP. Tento návrh nezohľadňuje záväzky SR na zvýšenie podielu výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a z pohľadu dlhodobej udržateľnosti najmä jej kľúčovej časti – z MVE. Z AKHEP bol vypustený zoznam strategických profilov, ktoré sú prioritné pre naplnenie stratégie výroby elektrickej energie.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Dokument nezohľadňuje politiku energetickej bezpečnosti SR a nerešpektuje iné zložky pre environmentálne kritéria napr. vplyv na ovzdušie, znižovanie emisií, znižovanie produkcie odpadov, atď. Tieto aspekty sú rovnocenné s ochranou dobrého stavu vôd.

Reakcia MŽP SR, SV – AKHEP vychádza z uvedených dokumentov. Kapitola III./5. Environmentálne aspekty vrátane zdravotných aspektov zistených na medzinárodnej,

národnej a inej úrovni, ktoré sú relevantné z hľadiska strategického dokumentu, ako aj to, ako sa zohľadnili počas prípravy strategického dokumentu.

- Nebolo zdôvodnené, prečo boli z Usmernenia MŽP SR – príloha č.8 – eliminované veľmi podstatné state ohľadom umiestňovania a posudzovania strategických profilov napr. „*V strategicky významných lokalitách, uvedených v prílohe, preferovať realizáciu MVE. Ich celospoločenský a globálny environmentálny prínos má prioritu nad kritériami s úzkym lokálnym dosahom.*“

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie.

- Pre správcu toku bola navrhnutá lehota pre nájomné zmluvy na profily pre MVE na 2 roky, čo nekorešponduje s reálnym priebehom majetko-právnych vysporiadaní pozemkov, procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie EIA, atď.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa neakceptuje, z dôvodu zabezpečenia prehľadnosti procesu výstavby MVE.

- Počet profilov definovaných v Konceptii HEP je skutočne vhodné zregulovať, nakoľko pri mnohých je nepriaznivý pomer zaťaženie životného prostredia a dosiahnuteľnej výroby z viacerých dôvodov (umiestnenia do chránených území alebo do území NATURA 2000, veľké zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy, masívne výruby drevín,). Avšak malo by sa postupovať koncepcne – aktualizácia by mala byť skutočným zhodnotením kumulatívnych vplyvov jednotlivých profilov podľa relevantných kritérií (ochrana vôd, lokalizácia, vplyv na prírodu, zábery pôdy, možnosť pripojenia do distribučnej siete bez potreby významných zásahov do životného prostredia, protipovodňové riziko ...).

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

- Nakoľko v návrhu absentuje zoznam Strategických profilov a komplexné posúdenie jednotlivých profilov HEP, nie je predložený návrh v súčasnej podobe akceptovateľnou Aktualizáciou HEP, ktorý má riešiť zmysluplné využitie hydropotenciálu SR so všetkými záporami a kladmi MVE (ktorých je aj v tomto návrhu viac ako záporov). Naopak v prípade schválenia predloženej verzie sa výrazne zhoršia a zneprehľadnia formálno-právne podmienky pre realizáciu výstavby MVE v rámci Konceptie využitia HEP. Tie, ako súčasť OZE a s tým súvisiacej podpory od štátu, majú veľmi priaznivý pomer z pohľadu vplyvov na ŽP, potreby dotácie z verejných zdrojov, dosiahnuteľného pozitívneho efektu (výroba z OZE) a najmä udržateľnosti týchto zdrojov po skončení dotovaného obdobia. Tieto projekty sa vyznačujú vysokou technickou životnosťou, stálym a predvídateľným objemom výroby. Na základe uvedených skutočností žiadame, aby sa aktualizácia HEP dopracovala v zmysle vedených pripomienok, a až následne bola prezentovaná a schválená.

Reakcia MŽP SR, SV – Pripomienka sa berie na vedomie. Navrhnuté profily boli posúdené z hľadiska ekologického stavu príslušných vodných útvarov. Profily s technicky využiteľným hydroenergetickým potenciálom vodných tokov budú využité na výstavbu malých vodných elektrární za predpokladu, že investor preukáže, že novým projektom nedôjde k zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody, resp. preukáže splnenie podmienok podľa §16 ods. 6 písm. b) vodného zákona a súčasne splní kritériá, zásady a podmienky stanovené touto koncepciou, ako aj kritéria vyplývajúce z právnych predpisov ochrany prírody a krajiny.

CELKOVÉ VYHODNOTENIE STANOVÍSK

V zákonom o posudzovaní vplyvov určenom termíne na zasielanie stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bolo celkovo doručených 14 písomných stanovísk.

Viacere pripomienky poukázali na neurčitosti a nedostatky v údajoch a informáciách

uvedených ako v správe o hodnotení, tak aj v návrhu strategického dokumentu AKVHEP. Vo viacerých stanoviskách boli taktiež vyjadrené pochybnosti vo vzťahu k vhodnosti a úplnosti metód hodnotenia vplyvov na životné prostredie. Išlo napríklad o názor na nedostatočnú kvalitu vypracovaného primeraného posúdenia AKVHEP na územia sústavy Natura 2000 podľa článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín.

Pokiaľ však ide o názory na výsledky hodnotenia vplyvov na životné prostredie prezentované v správe o hodnotení, tie boli vo viacerých stanoviskách diametrálne odlišné. Napriek tomu v nich však všeobecne bol vyjadrený názor na nedostatočné zhodnotenie vplyvov (vrátane kumulatívnych) návrhu AKVHEP na životné prostredie.

Taktiež v časti stanovísk bola vyjadrená požiadavka na doplnenie zoznamu navrhovaných profilov pre budovanie MVE o ďalšie a v iných zase požiadavka na ich redukciu (vylúčenie).

Špecifickou časťou pripomienok boli pripomienky k uskutočnenému procesu posudzovania vplyvov návrhu strategického dokumentu AKVHEP podľa zákona o posudzovaní vplyvov resp. podľa Smernice 2001/42/ES o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (ďalej len „SEA Smernica“). Tieto pripomienky možno hodnotiť ako neopodstatnené, nakoľko proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu AKVHEP (popísaný v kapitole III. „POPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA“ bode 5. „Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu“) prebehol plne v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov, tzn. aj podľa SEA Smernice, nakoľko tá je v rámci legislatívy Slovenskej republiky implementovaná práve zákonom o posudzovaní vplyvov.

Dve doručené stanoviská boli bez pripomienok.

Na základe stanovísk doručených k správe o hodnotení požiadalo MŽP SR, OEP listom č. 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 05. 05. 2015 MŽP SR, SV podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov o doplňujúce informácie formou písomného vyjadrenia sa k všetkým pripomienkam v doručených stanoviskách. MŽP SR, SV predložila požadované doplňujúce informácie na MŽP SR, OEP listom č. 24332/2015, zo dňa 08. 06. 2015.

Časť doručených stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bola taktiež vyhodnotená v odbornom posudku podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov.

Obsah vyššie uvedených doručených stanovísk, po zohľadnení vypracovaného vyjadrenia sa k pripomienkam v doručených stanoviskách od MŽP SR, SV ako aj vyhodnotenia uvedenom v odbornom posudku podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov, bol zohľadnený v rámci kapitoly VI. „ZÁVERY“ tohto stanoviska.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie v rámci procesu posudzovania vplyvov podľa zákona o posudzovaní vplyvov sa uskutočnilo dňa 21. 04. 2015 o 10⁰⁰ hod. v priestoroch bývalého zariadenia Správy účelových zariadení SÚZA na Drotárskej ulici 46 v Bratislave.

Prítomní - podľa prezenčnej listiny, ktorá tvorí súčasť spisovej dokumentácie z procesu posudzovania vplyvov na MŽP SR (48 osôb).

Predmetom verejného prerokovania boli 4 strategické dokumenty s celoštátnym dosahom a ich správy o hodnotení:

1. Vodný plán Slovenska
 - Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja
 - Plán manažmentu správneho územia povodia Visly
2. Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky
3. Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky
4. Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030.

Verejné prerokovanie otvoril generálny riaditeľ MŽP SR, SV Ing. Dušan Čerešňák, ktorý privítal účastníkov a na úvod oboznámil zúčastnených s programom rokovania, ktorý pozostával z nasledujúcich bodov:

1. Otvorenie
2. Informácia o procese hodnotenia SEA
3. Prezentácie jednotlivých strategických dokumentov a správ o hodnotení
5. Diskusia
6. Záver

Priebeh verejného prerokovania

Mgr. Peter Lukáč (MŽP SR, OEP) informoval o priebehu procesu posudzovania strategických dokumentov v rámci procesu SEA a uviedol doteraz zrealizované kroky aj s konkrétnymi časovými údajmi, ktoré sa každého kroku týkali. Tiež spomenul aké ďalšie kroky budú nasledovať po ukončení verejného prerokovania, aké sú lehoty na pripomienkovanie verejnosti, vypracovanie odborných posudkov k strategickým dokumentom atď.

Prezentáciu jednotlivých strategických dokumentov a správ o hodnotení moderovala Ing. Mgr. Silvia Rózsár Némethyová (Vodné zdroje Slovakia, s.r.o.), ktorá v úvodnom vystúpení zhrnula pripomienky k oznámeniam o jednotlivých strategických dokumentoch a k rozsahu hodnotenia. Uviedla koľko bolo vznesených pripomienok, od ktorých subjektov, ich charakter, ako aj ktoré pripomienky boli akceptované a zapracované do dokumentov a ktoré neboli akceptované s vysvetlením dôvodov ich neprijatia.

V ďalšom priebehu verejného prerokovania boli prezentované stručné informácie zamerané na obsah jednotlivých strategických dokumentov a následne správy o ich hodnotení podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

RNDr. Jarmila Makovinská, CSc. (VÚVH) stručne informovala o príprave strategického dokumentu AKVHEP. Zamerala sa najmä na problematiku malých vodní elektrární, pričom komentovala:

- základné východiská strategického dokumentu
- ciele aktualizácie dokumentu
- postup vypracovania strategického dokumentu.

RNDr. Eleonóra Bartková (Vodné zdroje Slovakia, s.r.o.) informovala o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie.

Obsah prezentácie:

- stručná informácia o obsahu hodnotiacej správy,
- podrobné posúdenie pravdepodobných vplyvov odporúčaných profilov na výstavbu MVE na životné prostredie,
- primerané posúdenie strategického dokumentu na územia Natura 2000, príloha č. 2 - (z 35 profilov bolo 8, ktoré boli v strete s chránenými územiami, 4 sa ukázali ako bez vplyvu, pre 3 nebolo možné vysloviť jednoznačné závery kvôli nedostatku informácií, ale budú sa riešiť pri konkrétnych projektoch, 1 profil bude mať pravdepodobne významný negatívny vplyv),
- navrhované opatrenia (procesné opatrenia, opatrenia na zabezpečenie záujmov ochrany prírody, technické opatrenia),
- naplnenie požiadaviek rozsahu hodnotenia,
- vyhodnotenie pripomienok k oznámeniu a rozsahu hodnotenia (koľko bolo doručených stanovísk, od akých subjektov, ktoré boli akceptované a ktoré nie),
- návrh hodnotenia posúdenia strategického dokumentu – prijateľný a odporúča sa po zapracovaní pripomienok, profil 18 bol navrhnutý presunúť do prílohy 3 AKVHEP.

Diskusia:

1. p. Ambruš, ako zástupca investorov prezentoval stanovisko ku strategickému dokumentu AKVHEP. Zo stanoviska investorov vyplýva, že podľa názoru investorov je v strategickom dokumente, ale aj v správe o hodnotení, venovaná zvýšená pozornosť jednej zložke životného prostredia – vode, pričom ovzdušiu sa venovali len minimálne. Podľa ich názoru sú obe zložky rovnocenné, dokonca pozitívny vplyv na ovzdušie sa javí ako prínosnejší v porovnaní s prípadným negatívnym na vodu. Upozornil na to, že pri výstavbe a prevádzke zariadení využívajúcich HEP postupujú tak, aby boli negatívne vplyvy na

vodu eliminované, resp. navrhujú také opatrenia, aby sa stav vôd dokonca zlepšil, čo prináša nemalé vyvolané investície, preto považujú za potrebné, aby bola výroba energie s využitím HEP podporovaná štátom.

Písomné stanovisko bolo odovzdané na verejnom prerokovaní.

Okrem uvedeného stanoviska mali investori pripomienky k malej propagácii strategických dokumentov a konania verejného prerokovania, k tejto pripomienke sa pripojila aj Ing. Trubíniová.

2. *p. Vázal, SE, a.s.* požiadala:

- aby bol profil Veľké Kozmálovce - vyňatý zo zoznamu, pretože v jeho blízkosti sa už nachádza iná MVE,
- výhrady proti vplyvom – miešanie dočasných s trvalými vplyvmi - konkrétne príklady neuviedol,
- výhrady voči rozčleneniu MVE na typy.

3. *p. Paulíková, Združenie Slatinka*

- Budú projekty, ktoré už prešli konaním o povolení hodnotené podľa článku 4.7 RSV?

Na otázku odpovedal Ing. Dušan Čerešňák z MŽP SR, SV: Nie, nebudú, lebo podľa našej právnej úpravy nie je možná retroaktivita. Rozhodnutie orgánu je možné napadnúť a zrušiť len ak bol porušený zákon.

- Kto bude rozhodovať, či pre konkrétny projekt bude nutné posúdenie podľa článku 4.7 RSV?

Na otázku opäť odpovedal Ing. Dušan Čerešňák, ktorý uviedol, že podrobná metodika je uvedená na stránke MŽP SR. Ing. Paulíková požadovala uvedenie linku na uvedenú stránku. Ing. Košovský následne ukázal priamo na stránke MŽP SR, kde sa tieto informácie nachádzajú.

RNDr. Gajdová z VÚVH reagovala tiež, že určeným subjektom, ktorý zrealizuje primárne posúdenie, či sa bude projekt posudzovať podľa článku 4.7 RSV je VÚVH. Ten vydá aj stanovisko k projektu. Tiež uviedla, že projekty, ktoré budú posúdené do konca decembra 2015 budú prílohou Vodného plánu.

Predmetom posudzovania podľa článku 4.7 RSV nie je len vodný útvar, kde sa navrhovaný projekt nachádza, ale aj susedné vodné útvary.

- Ing. Paulíková mala výhrady k používaným skratkám v dokumentoch, pretože k nim neboli priložené vysvetlivky.

RNDr. Gajdová uviedla, že tento nedostatok už bol odstránený.

4. *p. Ambruš, zástupca investorov* - Akej etapy sa bude týkať posudzovanie podľa čl. 4.7 RSV?

Ing. Bujnová z MŽP SR, SV odpovedala, že ak bude nevyhnutné posúdenie podľa čl. 4.7 RSV, bude podmienkou pre územné rozhodnutie. Tiež upozornili, že posudzovanie podľa čl. 4.7 RSV nesúvisí s posudzovaním podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

5. *p. Jenčová, CEE BANKWATCH*

- Aký je spôsob rozhodovania, či bude profil posúdený podľa čl. 4.7 RSV?

- Ako vyzerá posudzovací mechanizmus?

Na otázku odpovedal Ing. Čerešňák - metodika je na webovej stránke MŽP SR.

Verejné prerokovanie správ o hodnotení strategických dokumentov a návrhov strategických dokumentov s celoštátnym dosahom uzavrel generálny riaditeľ sekcie vôd Ing. Čerešňák, poďakoval sa za aktívnu účasť prítomných.

Podľa záznamu z verejného prerokovania malo verejné prerokovanie informatívny a skôr formálny charakter bez konfrontačných postojov k návrhu strategického dokumentu.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKVHEP na životné prostredie boli zohľadnené najmä nasledujúce aspekty:

- hodnotenie vplyvov na stav vôd, vo vzťahu k celkovému stavu jednotlivých vodných útvarov povrchových vôd (sedimentačné procesy, populácie vodných živočíchov),
- vplyvy na územia sústavy Natura 2000, primerané posúdenie na predmety ochrany dotknutých území sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6(3) Smernice o biotopoch,
- biotopy brehových porastov,
- prípadná fragmentácia biotopov,
- narušenie biokoridorov regionálneho a nadregionálneho významu,
- likvidácia funkčnej zelenej infraštruktúry,
- záber a znečistenie pôdy,
- lesné porasty,
- znečistenie vodných zdrojov,
- plošná degradáciu prírodného prostredia,
- vplyv na zdravie.

Pri hodnotení vplyvov v rámci správy o hodnotení strategického dokumentu boli použité štandardné metódy hodnotenia vplyvov a Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014), časť týkajúca sa primeraného hodnotenia plánovacích a koncepčných dokumentov.

Na základe stanovísk predložených v rámci pripomienkovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP a odborného posudku vypracovaného podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov možno konštatovať, že v správe o hodnotení neboli vplyvy strategického dokumentu AKVHEP vrátane kumulatívnych, najmä vzhľadom na úroveň poznania dosiahnutého v čase jej vypracovania, vyhodnotené podrobne, resp. boli vyhodnotené len všeobecne a bez konkrétnych podrobností. Celkovo je preto strategický dokument AKVHEP možné z hľadiska jeho predpokladaných vplyvov na životné prostredie zhodnotiť len rámcovo.

1.1. Primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne a negatívne vplyvy strategického dokumentu

Primárne vplyvy

Očakávané primárne pozitívne vplyvy realizácie strategického dokumentu AKVHEP:

- Menšia záťaž životného prostredia v porovnaní s výrobou elektrickej energie na báze tradičných fosílnych palív;
- Znižovanie emisií skleníkových plynov a škodlivín - významný prvok v balíku opatrení na dosiahnutie cieľov Kjótskeho protokolu;
- Prispievanie k diverzifikácii energetických zdrojov;
- Zastávanie významného miesta v energetickom mixe krajiny s vysoko pozitívnym sociálno-ekonomickým dopadom;
- Zastávanie významnej úlohy pri regulácii výkyvov spotreby v energetickej sieti;
- Využívanie domácich energetických zdrojov, čo znamená, že ich netreba dovážať z politicky a ekonomicky často nestabilných oblastí;
- Pozitívny vplyv na zvyšovanie energetickej bezpečnosti SR a zahraničnú obchodnú bilanciu;
- Využívanie nedeštruktívneho spôsobu získavania energie z obnoviteľného zdroja (bez ťažby);
- Výroba elektriny bez ťažkých pracovných rizík;
- Absencia produkcie skleníkových plynov - prispievanie k zmierňovaniu prejavov klimatickej zmeny;
- Energetický zdroj nezaťažovaný vysokými prepravnými nákladmi;

- Minimalizácia záberov poľnohospodárskych pôd s vysokou bonitou na budovanie zdroja energie (v porovnaní s inými obnoviteľnými zdrojmi energie).

Očakávané primárne negatívne vplyvy realizácie strategického dokumentu AKVHEP (v prípade budovanie MVE) na:

Vodu

- Znečisťovanie vôd počas výstavby MVE (stavebné mechanizmy, stavebné dvory, únik pohonných hmôt a pod.);
- Zhoršené fyzikálnych a chemických vlastností vôd počas výstavby MVE, napr. nepriehľadnosť vody, zmena kyslíkových pomerov a i.;
- Spomalenie toku vody, zmena režimu vody priamo v koryte toku – pod aj nad MVE;
- Zmena prietoku vody v rieke a zmena režimu odtoku vody v povodí do vodných tokov;
- Zmena režimu podzemných vôd;
- Zmena lokálnych životných podmienok vodných organizmov, najmä rýb;
- Potenciálna čiastočná zmena mikroklimy.

Pôdu

- Záber pôdy v blízkosti MVE (napr. stavebná úprava brehov, krajinárske úpravy, budovanie prístupových ciest a pod.);
- Zhutnenie a potenciálna chemická degradácia pôdy (najmä počas výstavby MVE)
- Prejavy erózie, nežiaduca sedimentácia v dôsledku zmien prietokov, v koryte nad MVE a najmä v dolných častiach tokov, pod MVE – vplyv na plavbu.

Krajinu

- Zmena krajinnej štruktúry;
- Zmena vizuálnych charakteristík krajiny, potenciálny negatívny urbanistický zásah do okolitej krajiny.

Obyvateľov

- Tvorba prekážok pre rekreačné splavovanie tokov.

Flóru, faunu, biotopy a lokality sústavy Natura 2000, prípadne územia chránené podľa osobitných predpisov

- Zmena výšky vodnej hladiny vodných stavieb;
- Poškodzovanie alebo až likvidácia chránených druhov živočíchov a ich vývojových štádií (vytápanie hniezd vtákov, likvidácia vajčiek a lariev obojživelníkov a hmyzu);
- Zásahy do brehovej vegetácie, resp. blízkych porastov vegetácie atakovaných počas výstavby MVE, zánik určitých biotopov;
- Budovanie bariér v tokoch – hydrických koridoroch, redukcia až zánik možnosti migrácie pre vybrané druhy živočíchov – dopad na ekosystémy, zároveň sa môže zhoršovať dobrý a veľmi dobrý ekologický stav a dobrý a lepší ekologický potenciál vodných útvarov povrchových vôd;
- zmena biotopov a možností migrácie vyvolávajúca zníženie stavu populácií určitých druhov organizmov.

Výstavba konkrétnych MVE, a to nie len priamo v územiach sústavy Natura 2000 (príp. v územiach chránených podľa osobitných predpisov), ale aj mimo nich je možná, len ak sa na základe výsledku posudzovania vplyvov podľa zákona o posudzovaní vplyvov preukáže, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany (na základe výsledku posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín), resp. pri splnení požiadaviek v súlade s § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení, ako aj § 16 vodného zákona (článok 4.7 RSV).

Pri návrhu odporúčaných profilov pre možnú výstavbu MVE, tieto boli vopred posúdené z pohľadu požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu ako aj kľúčových požiadaviek na lokality Natura 2000.

Taktiež za podmienky realizácie príslušných zmierňujúcich opatrení ako aj za podmienky jednoznačného rešpektovania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu

strategického dokumentu AKVHEP uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto stanoviska je možné predpokladať, že sa eliminujú významné negatívne vplyvy na celistvosť a predmet ochrany území Natura 2000, V takom prípade je navrhovaný strategický dokument možné považovať za prijateľný.

Sekundárne vplyvy

Z pohľadu strategického dokumentu AKVHEP je možné predpokladať že sa budú prejavovať pozitívne sekundárne vplyvy, a to najmä na ovzduší a na zdraví obyvateľov, pričom nepriamo budú ovplyvnené aj klimatické pomery a pôdy v území.

Sekundárne pozitívne vplyvy realizácie/naplnenia navrhovaných cieľov strategického dokumentu sa môže prejavovať ako dôsledok:

- Vylúčenia prepravy energetických surovín - znižovanie environmentálnej záťaže z dopravných prostriedkov.
- Generovania nových pracovných príležitostí. So zvýšením počtu pracovných príležitostí je možné počítať hlavne v etape výstavby, keďže samotné prevádzky MVE sú v súčasnosti už vysoko automatizované. Sekundárny nárast pracovných príležitostí môže nastať v súvislosti s rozvojom turizmu, športových aktivít, cestovného ruchu a pod., a to najmä v prípade, ak je v súvislosti s MVE dobudovaná aj iná infraštruktúra, najčastejšie ide o cesty, preložky inžinierskych sietí a pod.

Sekundárne pozitívne vplyvy strategického dokumentu na biotu sa môže prejavovať ako dôsledok:

- Uplatnenia environmentálnych opatrení, ktoré budú prispievať k zlepšeniu zlého stavu konkrétnych vodných útvarov, a tým prispieť k obnove poškodených vodných ekosystémov.
- Zavádzania environmentálnych opatrení šetrných k životnému prostrediu prispievajúcich k efektívnemu využívaniu vodných zdrojov.
- Implementácie environmentálnych cieľov AKHEP pre chránené územia.
- Zohľadnenia cieľov environmentálnej politiky pri manažmente útvarov povrchových a podzemných vôd ležiacich v chránených územiach, ktoré vyplývajú z právnych predpisov jednotlivých chránených území.

Sekundárne pozitívne vplyvy realizácie/naplnenia navrhovaných cieľov strategického dokumentu na zdravie obyvateľov sa môže prejavovať ako dôsledok:

- psychická a sociálna spokojnosť dotknutého obyvateľstva (benefity z prítomnosti zdroja energie, zvýšenie dostupnosti – často sa v súvislosti s výstavbou MVE prepoja brehy toku vybudovaním cesty, pre obyvateľov sa skráti prechod/prejazd cez tok, realizáciou cestného prepojenia brehov toku sa zvýši komfort na realizáciu služieb pre obyvateľov, napr. zásobovanie potravinami, prístup zdravotnej pomoci, hasičov, záchranárov a pod.).
- zvýšenie informovanosti obyvateľstva/verejnosti o využívaní OZE – využitie HEP z hľadiska zabezpečenia energetickej bezpečnosti SR a ochrany ovzdušia.

Kumulatívne vplyvy

Na základe stanovísk predložených v rámci pripomienkovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP a odborného posudku vypracovaného podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov možno konštatovať, že v správe o hodnotení neboli kumulatívne vplyvy strategického dokumentu AKVHEP, najmä vzhľadom na úroveň poznania dosiahnutého v čase jej vypracovania, vyhodnotené podrobne, resp. boli vyhodnotené len všeobecne a bez konkrétnych podrobností.

Kumulatívne vplyvy strategického dokumentu sa pritom môžu prejavovať v súvislosti s uplatňovaním cieľov AKVHEP s vplyvmi strategických dokumentov z oblasti:

- *ochrany vôd* (Vodný plán Slovenska, Plán manažmentu správneho povodia Dunaja, Plán manažmentu správneho povodia Visly, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, Plán manažmentu povodňového rizika).

- *ochrany životného prostredia/biodiverzity* (Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020, Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, Národný environmentálny akčný program II, Koncepcia ochrany prírody a krajiny na roky 2007-2015 atď.),
- *poľnohospodárstva a rybného hospodárstva* (Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2014-2020, Operačný program Rybné hospodárstvo 2014 - 2020),
- *rekreácie a cestovného ruchu* (Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020, Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020).

Kumulatívne vplyvy AKVHEP spolu s vplyvmi súvisiacich strategických dokumentov (Vodný plán Slovenska, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, Plán manažmentu povodňového rizika) sa očakávajú skôr ako pozitívne s tým, že by sa mali pri implementácii cieľov strategických dokumentov prejavovať na:

- Podpore environmentálne udržateľného stavu vodného hospodárstva s cieľom zlepšenia stavu všetkých útvarov vôd vrátane zlepšenia stavu všetkých útvarov vôd v rámci chránených území.
- Ochrane a obnove vodnej biodiverzity a posilnenia ekosystémov viazaných na vodu a podpory vodného hospodárstva (v prípade posúdenia očakávaných vplyvov je možné očakávať v prípade AKVHEP okrem pozitívnych vplyvov aj negatívne dopady na vodnú biodiverzitu a biotopy).
- Znížení znečistenia povrchových a podzemných vôd na úroveň kompatibilnú s kritériami dobrého ekologického stavu / potenciálu a chemického stavu.
- Zabránení alebo obmedzení priamych a nepriamych vstupov znečisťujúcich látok do povrchových/podzemných útvarov vôd.
- Eliminácii negatívnych hydromorfologických vplyvov.
- Podpore implementácie RSV ako aj Smernice EP a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík, Smernice 2000/60/ES o vode, Smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov, Smernice Rady 98/83/ES o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu.
- Znížení pravdepodobnosti záplav územia povodňami.
- Znížení potenciálnych nepriaznivých následkov výstavby MVE na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a inú hospodársku činnosť.

Kumulatívne (pozitívne) vplyvy strategického dokumentu AKVHEP s cieľmi Koncepcie ochrany prírody a krajiny na roky 2007-2015 možno očakávať najmä v:

- súvislosti s úpravou podmienok a vytvorením ekonomických nástrojov na revitalizáciu a tvorbu krajiny,
- kontexte zosúladenia záujmov ochrany prírody, ochrany pred povodňami a ochranou vôd s ochranou krajiny cez integrovaný manažment krajiny prostredníctvom integrácie hraníc chránených území,
- so zavedením monitoringu vplyvu bariérových prvkov v krajine (v prípade výstavby MVE – bariéry na tokoch) na početnosť živočíchov a realizovať technické opatrenia na zníženie mortality živočíchov na bariérových prvkoch v krajine.

Kumulatívne (negatívne) vplyvy strategického dokumentu AKVHEP s cieľmi Koncepcie ochrany prírody a krajiny na roky 2007-2015 sa očakávajú v:

- zabezpečovaní priaznivého stavu osobitne chránených častí prírody a krajiny prostredníctvom zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov aj uplatnením stimulačného opatrenia,
- oblasti finančného pokrytia nárokov vlastníkov na kompenzáciu náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny,
- zabezpečení ochrany krajiny na báze územných systémov ekologickej stability prostredníctvom zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a zákona o pozemkových úpravách,

- vytváraní podmienok pre plnenie záväzkov a úloh vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov, programov, dohôd a iných iniciatív vrátane úloh vyplývajúcich zo vstupu SR do EÚ.

Pokiaľ ide o kumulatívne vplyvy súvisiace s realizáciou MVE vrátane vplyvov na územia sústavy Natura 2000, tie budú závislé od charakteru konkrétnych projektov v území a budú bezpodmienečne musieť byť identifikované a posúdené v ďalšom stupni prípravy stavieb v územnej podrobnosti v rámci posudzovania vplyvov (podľa zákona o posudzovaní vplyvov, ako aj ustanovení § 16 ods. 6, písm. b vodného zákona - článok 4.7 RSV a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení). Podrobnosti o takomto postupe sú uvedené v prílohe č. 8 návrhu strategického dokumentu AKVHEP.

Synergické vplyvy

Synergické vplyvy strategického dokumentu AKVHEP sa prejavujú v implementácii jeho cieľov v súčinnosti s uplatnením cieľov najmä súvisiaceho strategického dokumentu - Vodného plánu Slovenska. Pri realizácii väčšiny navrhovaných projektov sa očakáva predovšetkým pozitívny synergický vplyv, ktorý bude viesť k celkovému zlepšeniu ochrany územia pri navrhovaní nových projektov výstavby MVE. Súčasne však bude potrebné zohľadniť opatrenia navrhované v ďalších súvisiacich strategických dokumentoch akými sú: Plán manažmentu povodňového rizika a Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky v dotknutých vodných útvaroch a geografických oblastiach.

Krátkodobé vplyvy

Po schválení strategického dokumentu vládou SR sa v krátkodobom horizonte prejaví jeho vplyv predovšetkým v zabezpečení zvýšenej koordinácie pri navrhovaní MVE v záujme ochrany životného prostredia ako takého a dosiahnutia environmentálnych cieľov RSV ako aj dosiahnutím navrhovaných cieľov AKVHEP.

Strednodobé vplyvy

AKVHEP má strednodobý charakter, je prijímaný na obdobie do roku 2030. Pri splnení navrhnutých opatrení sa predpokladá už v tomto časovom horizonte pozitívny vplyv strategického dokumentu na zabezpečenie cieľov stanovených v dokumentoch týkajúcich sa energetickej politiky SR, v súvislosti s využívaním OZE v oblasti využitia HEP vodných tokov. V súvislosti s navrhovanými opatreniami a za predpokladu ich bezpodmienečnej realizácie možno očakávať dosiahnutie eliminácie negatívnych vplyvov na stav vodných útvarov, sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia. Súčasne sa môžu prejavovať priaznivé vplyvy na kvalitu ovzdušia a ľudské zdravie, životné prostredie a hospodársku činnosť.

Dlhodobé vplyvy

V dlhodobom horizonte by mal mať strategický dokument AKVHEP pozitívny smer v oblasti využívania HEP vodných tokov a v realizácii záväzkov, ktoré nadväzujú na medzinárodné energetické a environmentálne dohovory a politiky.

Navrhovaný strategický dokument podporuje predovšetkým plnenie požiadaviek Rámcovej smernice o vode (2000/60/ES), ako aj platnej legislatívy na národnej úrovni SR.

Trvalé vplyvy

Pri realizácii a naplnení cieľov strategického dokumentu by mala byť na dostatočnej úrovni zabezpečená ochrana zdravia obyvateľstva, majetku, pamiatok kultúrneho záujmu, hospodárskych aktivít a životného prostredia v lokalitách navrhovaných, resp. doporučených pre výstavbu MVE. V prípade vzniku a pôsobenia akceptovateľných negatívnych vplyvov budú tieto minimalizované v rámci realizácie technických, organizačných a prípadne iných špecifických opatrení tak, aby v dlhodobom časovom intervale nepôsobili ako stresový faktor, ale prispievali k stabilite prostredia.

Dočasné vplyvy

Pri realizácii činností / projektov strategického dokumentu sa prejavia dočasné vplyvy najmä:

- v oblasti zvýšených investícií, čo bude mať za následok dočasný rozvoj v oblasti rozvoja energetických zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti v dotknutých regiónoch s možnosťou výstavby MVE,
- zlepšenie podmienok podnikateľského prostredia a pod.

Na životné prostredie a zdravie obyvateľstva je možné očakávať dočasné negatívne vplyvy vzniknuté počas výstavby MVE. Takéto negatívne vplyvy by však nemali predstavovať významné riziká na zložky životného prostredia a na zdravie dotknutého obyvateľstva pri dodržaní platných, zákonom stanovených hygienických limitov a aplikáciou zmierňujúcich opatrení.

1.2. Hodnotenie predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na zložky, faktory životného prostredia a zdravie obyvateľstva

V procese strategického posudzovania bolo možné identifikovať predpokladané vplyvy strategického dokumentu AKVHEP na zložky a faktory životného prostredia. Ide ako o pozitívne, tak aj negatívne vplyvy navrhovaných koncepcných zámerov - možnosť budovania MVE v odporučených profiloch. Vplyvy konkrétnych projektov MVE na zložky a faktory životného prostredia a zdravie obyvateľstva situovaných v týchto profiloch bude potrebné detailne posudzovať samostatne podľa zákona o posudzovaní vplyvov, ako aj podľa požiadaviek vyplývajúcich z ustanovenia § 16 vodného zákona, ktorým bol transponovaný čl. 4.7 RSV a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov s adekvátnym zohľadnením všetkých aspektov. Predpokladané vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov v dôsledku výstavby MVE v navrhovaných 35-tich profiloch so súčasným hodnotením príslušných útvarov povrchových vôd boli detailnejšie sú posúdené prílohe č. 1 správy o hodnotení.

Vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie

Realizácia strategického dokumentu môže mať pozitívny i negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery v území. Vplyvy projektov výstavby MVE v odporučených profiloch vyplývajúcich z AKVHEP budú súvisieť so spôsobom a technikom riešení vybudovania samotnej vodnej stavby, resp. realizácie jednotlivých požadovaných opatrení. Za podmienky bezpodmienečnej realizácie takýchto opatrení sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery v čiastkových povodiach vodných tokov.

Je zrejmé, že vplyv na horninové prostredie a morfológiu terénu bude mať výstavba MVE, avšak každá takáto vodná stavba pred jej realizáciou bude obsahovať projektovú dokumentáciu a bude posudzovaná samostatne podľa zákona o posudzovaní vplyvov ako aj požiadaviek vyplývajúcich z ustanovenia § 16 vodného zákona, ktorým bol transponovaný čl. 4.7 RSV a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov. Je potrebné zdôrazniť, že všetky zásahy do horninového prostredia musia byť dôsledne vykonávané na základe výsledkov podrobných inžiniersko-geologických a hydrogeologických prieskumov.

V prípade umiestňovania MVE do lokalít s ukončenou ťažbou v polohe nevyhradených ložísk nerastných surovín, bude potrebné rešpektovať platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti dobývania (napr. banský zákon a súvisiace predpisy).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a charakter strategického dokumentu AKVHEP sa závažné negatívne vplyvy na geomorfologické pomery a horninové prostredie jeho realizáciou nepredpokladajú.

Vplyvy na pôdu

Za negatívne vplyvy strategického dokumentu na pôdu možno považovať trvalé zábery pôd v súvislosti s výstavbou MVE na poľnohospodárskej pôde vysokej bonity alebo na lesných pozemkoch. Zábery pôd však budú spresnené v rámci samostatného posudzovania konkrétnych stavieb podľa zákona o posudzovaní vplyvov.

Realizácia projektov (napr. úprava koryta, výstavba ochranných múrikov a pod.) si môže vyžadovať zábery poľnohospodárskych pôd v dôsledku ich umiestňovania v jednotlivých korytách vodných tokov a s nimi súvisiacimi pozemkami, resp. v urbanizovaných oblastiach, kde sú pôdy prevažne využívané na nepoľnohospodárske účely.

Pri umiestňovaní MVE, ktoré vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy je potrebné dôsledne postupovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany pôdy. Vyňatie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely bude potrebné realizovať v zmysle zákona č. 219/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 359/2007 Z. z.

Vplyvy strategického dokumentu na poľnohospodársku pôdu je možné hodnotiť ako únosný a akceptovateľný, zmierniteľný realizáciou vhodných opatrení. Závažný negatívny vplyv strategického dokumentu na pôdu sa nepredpokladá. Lokálne negatívne vplyvy bude možné zmierniť príslušnými opatreniami.

Vplyvy na vodné pomery

Naplnenie cieľov AKHEP prispeje k výrobe elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (využitie hydroenergetického potenciálu vodných tokov), stanovených európskymi a národnými záväznými dokumentmi, pri súčasnom zohľadnení environmentálnych aspektov, najmä požiadaviek Rámcovej smernice pre vodu a princípov trvalo udržateľného rozvoja. Splnenie týchto cieľov sa realizuje budovaním MVE.

Výstavbou MVE dôjde k ovplyvneniu vodných pomerov príslušného vodného útvaru, resp. s ním súvisiacim útvarom podzemných vôd. Predpokladané vplyvy vo všeobecnosti je možné charakterizovať nasledovne:

- Vodná elektrárňou spôsobuje zmenu prietoku vody v rieke, zmeny lokálnych životných podmienok vodných organizmov, hlavne rýb.
- Čiastočne môže spôsobiť zmeny miestnej klímy a hladiny podzemných vôd.
- Pričné stavby oddeľujú populácie rýb žijúcich v dolnej a hornej časti toku a blokujú ich migračné cesty.
- Zmeny v prietoku môžu mať za následok zmeny v prenose sedimentov.
- Sedimentácia v nádrži, resp. zdrži môže viesť k erózii v dolnej časti toku.
- Stavba vodného diela spôsobuje zvýšený prenos bahna a sedimentov a tým zníženie kvality vody v dolnom toku rieky a zároveň môže spôsobiť narušenie plavby v dotknutých tokoch.
- V prípade hydrodynamického vzdutia zdrže môže dôjsť k celoročnému výraznému spomaleniu rýchlosti prúdenia vody čím sa zvýši ukladanie sedimentov (najmä piesčito-hlinitých) a môžu sa kvalitatívne zhoršiť fyzikálne a chemické vlastnosti povrchovej vody.
- Hĺbka pomaly tečúcej vody sa môže proti prúdu znižovať. K eutrofizácii by mohlo dochádzať v extrémnych prípadoch dlhších období sucha a tepla.

Vodná stavba, akou je MVE, si vyžaduje úpravu koryta a brehov toku a tým predstavuje isté riziko pre povrchové ako aj podzemné vody počas samotnej výstavby diela. Keďže sa stavebné práce budú vykonávané priamo v toku, je dôležité zabezpečiť vyhovujúci technický stav stavebných mechanizmov a dopravných prostriedkov, aby nehrozil únik ropných látok. Vzhľadom na lokalizáciu miesta realizácie stavebných prác je potrebné, aby dodávateľ prác mal vypracovaný havarijný plán pre prípad neočakávaných a nepredvídateľných potenciálnych havarijných únikov v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. V nadväznosti na havarijný plán bude potrebné vybaviť stavenisko prostriedkami pre vykonanie bezprostredných opatrení v prípade úniku nebezpečných látok do prostredia.

Po výstavbe, v čase prevádzky objektov MVE v povodí toku (napr. úprava koryta, výstavba ochranných múrikov, prestavba mostov a lávok, prečistenie koryt tokov od nánosov, atď.) sa významné negatívne vplyvy na podzemnú a povrchovú vodu neočakávajú. Stabilizáciou dna a brehov koryta vodných tokov a usadzovaním vodou unášaného materiálu (plavenín a splavenín) vzniknú lepšie podmienky pre vsakovanie povrchovej vody a pre dotáciu

podzemnej vody, zníži sa energia povrchovej vody a obmedzí sa abrázia brehov vodných tokov.

Na vodných tokoch sa môžu vyskytnúť povodne. MVE nesmie mať v prípade povodne nežiaduce účinky na okolie. Koryto aj po vzduť hladiny musí mať prietokovú rezervu minimálne pre 50 ročnú vodu, teda musí byť schopná previesť najvyšší prietok vody aký bol na toku za 50 rokov nameraný.

Vplyvy strategického dokumentu AKVHEP na vodné pomery možno hodnotiť ako únosný a akceptovateľný. Avšak v prípade rizika negatívnych dopadov na vodné pomery a stav životného prostredia bude za účelom zmiernenia týchto vplyv potrebné realizovať vhodné a účinné opatrenia. Pozitívny vplyv strategického dokumentu sa prejaví v plnení záväzkov SR vo či EÚ v oblasti vodného hospodárstva.

Analýza rizík z nefunkčných alebo neprevádzkovanými MVE

V rámci inventarizácie existujúcich MVE v návrhu AKVHEP v prílohe č. 1 je uvedený aktualizovaný zoznam malých vodných elektrární k roku 2013 s hodnotením ekologického stavu/potenciálu a súčasne v prílohe č. 2 je uvedený zoznam vybudovaných nevyužívaných malých vodných elektrární.

Takéto vodné stavby môžu predstavovať určité riziká z hľadiska:

- poruchy zariadení;
- vytvárania prekážok v prípade ľadochodov;
- zmien morfológických charakteristík toku;
- extrémov počasia súvisiacich s klimatickými zmenami (nedostatok vody v suchých obdobiach a riziko zhoršenia chemického stavu vôd vplyvom hromadenia živín a prehriatia, extrémne príválové zrážky a pod.).

Podľa typu MVE môžu vnikáť riziká, ktoré sa prejavajú aj negatívnymi a aj pozitívnymi vplyvmi na životné prostredie ako takými na vodné pomery daného vodného toku vrátane možných negatívnych vplyvov na neestetický ráz územia a rizika ohrozenia zdravia obyvateľov.

Riziká pri derivačných MVE

Pri derivačných MVE sú vybudované umelé prírodné kanály – náhony, prípadne tunely. Pokiaľ sa takýto typ MVE prestane prevádzkovať pre samotný hlavný vodný tok to má skôr „pozitívny“ charakter, pretože sa obnoví – „revitalizuje“ jeho prirodzená hydraulika. V ojedinelých prípadoch však môže tento typ MVE pomôcť pri odľahčení toku pri prechode povodňových prietokov, a to najmä pri dlhších privádzačoch alebo keď MVE má odpad do iného vodného toku, prípadne povodia. Pokiaľ sa takéto MVE prestanú prevádzkovať, ide skôr o neestetický ráz územia a rizika ohrozenia zdravia obyvateľov. Určité riziko tu však môže nastať pri náhonoch, ktoré majú značný výškový rozdiel nad obývaným územím. Tu je riziko možného poškodenia brehovými líniami náhonu a potenciálneho rizika zaplavenia územia. Pokiaľ nebude obnovená brehová línia toku v mieste odberu, môže si vodný tok hlavne po povodniach vytvoriť cez náhon nové koryto.

Riziká pri MVE na vodnom toku

Vybudovaním MVE na toku dochádza k celkovej zmene charakteru prúdenia vody vo vodnom toku a následne môže dôjsť k zmene prúdenia podzemných vôd. Takéto MVE musia byť posúdené na stav pred vybudovaním a po výstavbe objektov MVE. Z posúdenia vychádzajú ochranné opatrenia (navýšenie brehovými líniami, budovanie ochranných hrádzi, tesniacich stien, rybovodov, priesakových kanálov a pod.). Pokiaľ sa prestane takáto vodná stavba prevádzkovať, viac menej všetky vybudované opatrenia strácajú svoj význam. Objekty MVE bez riadnej manipulácie a bez kontroly a údržby sa stávajú bezpečnostným rizikom v záujmovom území. Nesleduje sa tesnosť, a tým aj stabilita hrádzi - hrozí ich pretrhnutie v čase povodní, nesleduje sa stav betónových objektov – hrozí im devastácia.

Pri bežných prietokoch ide o minimálne možné riziko, ale pri prechode povodňových prietokov neudržiavané objekty MVE môžu spôsobiť umelú prekážku v toku – môže nastať zmena prúdnice toku – vytvorenie nového koryta – čo môže mať ďalekosiahle následky

v závislosti od polohy MVE a obývaného územia. Nefunkčnosť priesakových kanálov, prípadne drenážnych prvkov spôsobuje zvyšovanie hladiny podzemnej vody v zázemí (za podzemnou tesniacou stenou), zamokrovanie záhrad, pivníc, vlhnutie domov v dotknutom území. Pri zvýšení ochranných hrádzi (z dôvodu vybudovania MVE) môže vzniknúť potreba prečerpávania vnútorných dažďových vôd. V dobe prevádzkovania MVE je toto prečerpávanie zabezpečené. Po odstávke MVE je táto činnosť neriešená a môže dochádzať k riziku „vnútorných povodní“.

Vybudované priečne stupne na toku pre účely MVE po jej odstávke môžu viesť k zmene pozdĺžneho sklonu dna toku, spomalenie prúdenia a spätné zanášanie časti toku nad stupňom a pod ním.

Vplyvy strategického dokumentu AKVHEP v porovnaní s nulovým variantu na vodné pomery v príslušných útvaroch povrchových vôd - odporúčených profiloch pre výstavbu MVE možno považovať za únosné a realizovateľné.

Vplyv MVE na ekologický stav útvarov povrchovej vody

Antropogénne vplyvy vyplývajúce z rôznych zásahov do riečneho systému môžu významne zmeniť prirodzenú štruktúru povrchových vôd a koryta rieky, ktoré sú významné pre poskytnutie vhodných podmienok pre prirodzenú udržateľnosť vodnej populácie. Zmeny prirodzenej hydromorfologickej štruktúry a substrátu koryta rieky môžu negatívne ovplyvňovať akvatickú populáciu a z toho dôvodu zhoršenie stavu útvarov povrchových vôd.

V návrhu strategického dokumentu AKVHEP, v prílohe č. 8 sú navrhované opatrenia, ktorých realizácia na jednej strane vytvára podmienky pre elimináciu negatívnych vplyvov, na strane druhej však napriek týmto opatreniam môže dôjsť k ovplyvneniu ekologického stavu vôd v dôsledku:

- zmeny hydromorfológie tokov vplyvom antropogénnych zásahov do koryt tokov a ich brehov,
- narušenia podmienok vodného ekosystému vodného toku,
- zmeny režim prúdenia vodného toku v mieste odstránenia nánosov / antropogénneho zásahu,
- narušenia dynamickej rovnováhy splaveninového režimu vodného toku,
- zdržanie vody v krajine, zmena teploty vody (budovanie nádrží),
- rozšírenia prietochného profilu a pokles hĺbky vody vo vodnom toku v mieste odstránenia nánosov / vznik migračnej bariéry,
- úniku ropných látok do toku zo stavebných mechanizmov počas výstavby, zo stavebných dvorov a pod.

Vplyvy na klimatické pomery a ovzdušie

Implementácia strategického dokumentu AKVHEP vzhľadom na jeho charakter a rozsah by nemala negatívne ovplyvňovať klimatické pomery územia, oproti súčasnému stavu.

V súvislosti s možnými účinkami klimatickej zmeny na rozdelenie zrážok a odtoku z povodí v čase je možné konštatovať, že v prírodných podmienkach na Slovensku sú vodné plochy jedným z efektívnych adaptačných nástrojov. Vodné stavby (malé/veľké nádrže) zvyšujú pripravenosť územia na klimatické zmeny, nakoľko ich realizácia znižuje riziko z extrémnych hydrologických situácií (povodní), zlepšujú kvalitatívne ukazovatele vodného toku, zvyšujú prietok v „malo vodných“ obdobiach, atď.

Výstavba MVE môže byť spojená so zvýšenou produkciou látok znečisťujúcich ovzdušie. Počas výstavby objektov môže dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia prachom a emisiami výfukových plynov v dôsledku stavebnej činnosti – prevádzkou stavebnej techniky a stavebných mechanizmov. Zraniteľné budú miesta pohybu stavebnej techniky, ktoré budú v dotyku citlivými územiami (napr. obytné plochy, chránené územia a pod.). Tieto vplyvy majú len dočasný charakter a je ich možné zmierniť technickými, technologickými a organizačnými opatreniami.

Významný negatívny vplyv strategického dokumentu AKVHEP na klimatické pomery (mikroklima) a ovzdušie v dotknutých čiastkových povodiach sa neočakáva. Očakávané dopady budú mať pravdepodobne len lokálny charakter s nízkym stupňom významnosti.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Naplnenie cieľov strategického dokumentu AKVHEP bude súvisieť s výstavbou MVE, ktoré môžu mať negatívny vplyv na faunu, flóru a ich biotopy.

K priamym negatívnym vplyvom možno v prípade výstavby MVE zaradiť najmä nasledovné prejavy:

- priama degradácia až zánik niektorých ekosystémov – strata stanovišť rastlinných a živočíšnych druhov počas výstavby,
- výrub drevín a krovín v povodí toku = zmena krajinej pokrývky,
- fragmentácia a zmeny biotopov (pôvodných) druhov fauny a flóry,
- strata biotopov, postihnutá je najmä ichtyofauna, ale v prípade odstránenia brehových porastov sú postihnuté aj mnohé iné skupiny živočíchov (vtáctvo, cicavce, hmyz a i.),
- narušenie regeneračnej schopnosti ekosystémov,
- vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy vodné i suchozemské,
- vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu stavebných mechanizmov a pracovníkov stavby, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov,
- vznik nových, prechodných biotopov,
- rozširovanie nepôvodných (invázných) druhov rastlín a živočíchov,
- zmeny vegetácie a živočíšnych biotopov v priľahlom okolí MVE.

Vzhľadom na očakávané možné vplyvy strategického dokumentu AKVHEP na faunu, flóru a ich biotopy bude potrebné jednoznačne rešpektovať odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedené v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto stanoviska a jeho následná realizácia si bude vyžadovať dôsledné uplatňovanie navrhovaných opatrení na elimináciu, zmiernenie, resp. kompenzáciu negatívnych vplyvov.

V prípade vhodného výberu projektov pre výstavbu MVE na základe výsledku posúdenia fyzicko-geografických a sociálno-ekonomických podmienok a ďalších relevantných údajov (v rámci posudzovania vplyvov podľa zákona o posudzovaní vplyvov, ako aj ustanovení § 16 ods. 6, písm. b vodného zákona - článok 4.7 RSV a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení), možno predpokladať, že k významnému zásahu do migračných trás živočíchov ani k znefunkčneniu či zániku ekologických väzieb vodných tokov v nadväznosti na prvky ÚSES v jednotlivých dotknutých geografických oblastiach nedôjde.

V porovnaní s nulovým stavom (variantom) je možné konštatovať, že strategický dokument AKVHEP bude mať pri budovaní MVE vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy v jednotlivých geografických oblastiach, a to vrátane negatívnych. Ich intenzita však bude závisieť od konkrétneho projektu. Vo všeobecnosti sú v AKVHEP navrhnuté profily na výstavbu MVE o. i. aj v takých územiach, v ktorých majú toky v súčasnosti kvázi prirodzený charakter, tzn., že fauna, flóra a biotopy budú výstavbou MVE narušené. Reálne dopady na životné prostredie vrátane tých negatívnych však bude možné posúdiť až na úrovni konkrétnych projektov, a to podľa zákona o posudzovaní vplyvov (ako aj ustanovení § 16 ods. 6, písm. b vodného zákona - článok 4.7 RSV a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení).

Vplyvy na krajinu, krajinný obraz a urbanistický komplex

Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia sa v súlade s princípmi udržateľného rozvoja komplexne rieši územnými plánmi, prostredníctvom ktorých sa určujú zásady, vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu krajiny, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorba krajiny.

Oproti súčasnému stavu sa v dosahu vplyvu strategického dokumentu AKVHEP predpokladá čiastočná zmena súčasnej štruktúry a využívania krajiny. Pôjde o umiestnenie nových MVE, ktoré môžu vyžadovať záber poľnohospodárskej pôdy, lesných pozemkoch, prípadne sa dotknú zastavaných území obcí atď. Negatívny vplyv na scenériu a krajinný obraz v dotknutých čiastkových povodiach možno očakávať. Avšak tento vplyv možno

eliminovať na únosnú mieru vhodným riešením potenciálnych projektov výstavby MVE. Tieto aspekty však budú predmetom posudzovania podľa zákona o posudzovaní vplyvov pre návrhy konkrétnych stavieb.

Vplyv strategického dokumentu AKVHEP na krajinu, krajinný obraz a urbanistický komplex v dotknutých geografických oblastiach bude zrejmý. Oproti nulovému stavu (variantu) sa realizáciou cieľov AKVHEP môžu prejavíť negatívne vplyvy na krajinu, krajinný obraz a urbanistický komplex. Z tohto dôvodu pri projektovaní konkrétnych MVE je potrebné zohľadniť v čo najväčšej možnej miere podmienky daného krajinného prostredia a jeho štruktúry.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská

Pri implementovaní strategického dokumentu AKVHEP môže dôjsť v ojedinelých prípadoch k ovplyvneniu národných kultúrnych pamiatok, ktoré sa nachádzajú v úsekoch identifikovaných vodných útvaroch. Táto problematika však bude podrobne riešená pri posudzovaní návrhov konkrétnych projektov výstavby MVE a v prípade zistenia nových archeologických nálezov, najmä pri výstavbe nových objektov, bude potrebné postupovať podľa zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Významný vplyv strategického dokumentu AKVHEP na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská v dotknutých geografických oblastiach sa neočakáva.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území Slovenska bolo identifikované množstvo paleontologických nálezísk a významných geologických lokalít. Avšak vzhľadom na charakter strategického dokumentu sa významný negatívny vplyv na súčasný výskyt paleontologických nálezísk a významných geologických lokalít nepredpokladá. Napriek tomu, v prípade nálezu skamenelín pri zemných prácach spojených s výstavbou protipovodňových opatrení bude potrebné postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Vplyv strategického dokumentu na paleontologické náleziská a významné geologické lokality v dotknutých geografických oblastiach sa neočakáva.

Vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravotný stav

Nepriame vplyvy strategického dokumentu AKVHEP sa môžu prejavíť predovšetkým pri výstavbe, ktoré môžu v zastavaných obytných častiach dočasne spôsobiť zvýšenie hlukového zaťaženia staveniskovou dopravou, zvýšenie prašnosti, vibrácie a pod. Pôjde o vplyvy dočasné, s časovo a priestorovo premenlivým charakterom.

Z nepriamych dlhodobých vplyvov môže dôjsť k zvýšenej záťaži hlukom pri prevádzke MVE, zápachom, ktorý sa vytvára v dôsledku usadenín v nádrži a eutrofizácie.

Pri realizácii MVE pri dodržiavaní platných hygienických limitov v zmysle platnej legislatívy sa však nepredpokladá významný negatívny vplyv realizácie strategického dokumentu AKVHEP na zdravotný stav dotknutého obyvateľstva. Očakávané sú predovšetkým pozitívne vplyvy z hľadiska sociálnej a psychickej spokojnosti obyvateľov vyplývajúce z benefitov, ktoré výstavba MVE môže priniesť (napr.: zvýšenie dostupnosti – často sa v súvislosti s výstavbou MVE prepoja brehy toku vybudovaním cesty, pre obyvateľov sa skráti prechod/prejazd cez tok, realizáciou cestného prepojenia brehov toku sa zvýši komfort na realizáciu služieb pre obyvateľov, napr. zásobovanie potravinami, prístup zdravotnej pomoci, hasičov, záchranárov; úprava brehov toku – zvýšenie kvality životného prostredia, zmiernenie rizika záplav a pod.).

1.3. Podrobné posúdenie pravdepodobných významných vplyvov odporučených profilov pre výstavbu MVE na životné prostredie

Zoznam profilov, pre ktoré sa odporúča, že môžu byť využité pre výstavbu MVE v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice pre vodu je uvedený v tabuľke č.: IV.1.3.1. správy o hodnotení vplyvov strategického dokumentu AKVHEP s uvedením: názvu príslušného čiastkového povodia resp. sub-povodia, názov vodného toku a miesta navrhovaného profilu, identifikovaného riečnym kilometrom, označenie vodného útvaru, typ a charakteristika. Z výsledkov monitorovania stavu vôd za obdobie 2009 – 2012 je uvedené hodnotenie

ekologického stavu/potenciálu útvarov povrchových vôd (Makovinska J. a kol. 2014), spoľahlivosť hodnotenia a hodnotenie vybraných metrík pre bentické bezstavovce a ryby, ktoré odrážajú hydromorfologické zmeny a celkovú degradáciu koryta.

Z hodnotenia stavu útvarov povrchových vôd vyplynulo, že triedy ekologického stavu v týchto navrhovaných vodných útvaroch dosahujú prevažne priemerný až zlý ekologický stav/potenciál. Podrobné posúdenie pravdepodobných významných vplyvov odporučených profilov pre výstavbu MVE na životné prostredie je uvedené v prílohe č. 1 správy o hodnotení. Táto príloha obsahuje nasledujúce informácie a posúdenia:

- Charakteristiku odporučeného profilu pre výstavbu MVE (kód vodného útvaru, jeho názov, názov profilu, vymedzenie rkm, dĺžka vodného útvaru, stručný popis geografickej pozície profilu a pod.);
- Hodnotenie stavu vodného útvaru;
- Významné zdroje znečistenia;
- Monitorovacie miesta stavu útvarov povrchových vôd;
- Mapu vodného útvaru – využitie územia;
- Mapu vodného útvaru – chránené územia;
- Charakteristika územia – vodného útvaru povrchových vôd:
 - Mapa, detail vodohospodárskej mapy odporučeného profilu s vyznačením chránených území
 - Chránené územia
 - Vegetácia, biotopy
 - Ichtyofauna
 - Predpokladané vplyvy
 - Návrh opatrení.

Na základe podrobného posúdenia pravdepodobných vplyvov odporučených profilov pre výstavbu MVE na životné prostredie bolo vypracované „Primerané posúdenie AKHEP na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín“, ktoré je uvedené v prílohe č. 2 správy o hodnotení.

Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

V porovnaní s nulovým stavom (variantom) sa pri implementácii cieľov navrhovaného strategického dokumentu AKHEP predpokladajú prospešnejšie, environmentálne prijateľnejšie a v území realizovateľné cezhraničné vplyvy.

Napriek tomu, v súvislosti konkrétnymi navrhovanými projektmi MVE nie je vylúčené, že môže dôjsť k vplyvom, ktoré môžu mať aj cezhraničný charakter. Za účelom zmiernenia týchto vplyvov bude potrebné zabezpečiť realizáciu navrhovaných opatrení na prevenciu, elimináciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.

V rámci jednotlivých projektov bude nevyhnutné zabezpečiť posudzovanie vplyvov na životné prostredie s osobitným dôrazom na chránené územia a hraničné toky.

Všetky navrhované projekty MVE, ktoré budú realizované v bezprostrednej blízkosti hraníc, a ktoré môžu mať vplyv na susediacu krajinu, budú posudzované samostatne. Ich príprava a následná realizácia bude posudzovaná podľa zákona o posudzovaní vplyvov ako aj podľa § 16 ods. 6 pís. b) vodného zákona a ďalších relevantných platných legislatívnych predpisov, najmä zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení, vrátane posúdenia vplyvu projektu (činnosti) na okolité krajiny.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Za účelom zhodnotenia predpokladaných vplyvov navrhovaného strategického dokumentu AKHEP na územia sústavy chránených území Natura 2000 bolo vypracované „Primerané

posúdenie AKHEP na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín“, ktoré je uvedené prílohe č. 2 správy o hodnotení.

Požiadavka vypracovania primeraného posúdenia vyplynula z rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKHEP určeného podľa § 8 a § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov.

V strategickom dokumente AKVHEP z 35 odporučených profilov (uvedených v prílohe č. 4) pre výstavbu MVE je 8 takých, ktoré sa nachádzajú v územiach sústavy Natura 2000, konkrétne potenciálna výstavba MVE, zasahuje do 9 chránených území sústavy Natura 2000.

Vzhľadom:

- na to, že sa primerané posúdenie strategického dokumentu AKHEP orientovalo len na predmetných 35 profilov pre výstavbu MVE, pričom samotný strategický dokument nevyklučuje realizáciu MVE v rámci ďalších 343 profilov (uvedených v prílohe č. 3) za dodržania niektorých podmienok (napr. § 16, ods. 6, písm. b) zákona o vodách),
- na obsah stanoviska MŽP SR, sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny č. 3546/2015-2.1; 22073/2015, zo dňa 29. 04. 2015,
- ako aj vzhľadom na odborný posudok na primerané posúdenie AKVHEP (spracovateľ: Mgr. Katarína Sujová, PhD.), ktoré je prílohou odborného posudku vypracovaného podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov

možno konštatovať, že primerané posúdenie strategického dokumentu AKVHEP nebolo vypracované na dostatočnej úrovni pre jeho správne posúdenie.

Na jeho základe preto nie je možné objektívne posúdiť, či strategický dokument AKVHEP má alebo nemá nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000.

Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu AKVHEP na územia sústavy chránených území Natura 2000 je preto možné len rámcovo, pričom za súčasného poznania sa dá konštatovať, že jeho schválenie a implementácia v niektorých prípadoch môže, no v iných zase nemusí mať vplyv samostatne alebo v kombinácii s činnosťou alebo strategickým dokumentom na územia sústavy chránených území Natura 2000.

V súvislosti s následnou realizáciou konkrétnych MVE však je potenciálne možné očakávať tieto negatívne vplyvy:

Potenciálne krátkodobé negatívne vplyvy MVE:

- zemné práce sú dočasným zdrojom znečistenia a ruderalizácie biotopov;
- rušenie druhov živočíchov v dôsledku stavebných prác;
- potenciálne riziko predstavujú nasadené mechanizačné prostriedky v prípade úniku ropných látok, ktoré môže spôsobiť kontamináciu pôdy, vodných tokov i plôch a ostatných mokradí;
- miestne zníženie potravinovej ponuky pre chránené druhy živočíchov;
- lokálne zníženie a mierne ovplyvnenie populácií vzácnych druhov fauny pri výstavbe.

Potenciálne dlhodobé (najvýznamnejšie) negatívne vplyvy MVE:

- trvalá likvidácia alebo poškodenie biotopov alebo biotopov druhov v dôsledku stavebných záberov pre MVE;
- trvalo narušená funkcia hydrického koridoru;
- zmena migrácie ichtyofauny;
- zmena charakteru určitých biotopov a biodiverzity.

Jednoznačné stanovenie, či strategický dokument AKVHEP bude alebo nebude mať významný vplyv na územia sústavy chránených území Natura 2000 bude možné až na základe konkrétnych MVE vyplývajúcich z neho, a to v štádiu ich prípravy, kedy sa na základe výsledku posudzovania vplyvov podľa zákona o posudzovaní vplyvov preukáže, či ten ktorý projekt MVE bude alebo nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany (na základe výsledku posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín), ako aj § 16 vodného zákona (článok 4.7 RSV).

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania (odporúčanie, neodporúčanie).

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom **„Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“** na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu AKVHEP, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania, záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

sa odporúča

prijatie strategického dokumentu s celoštátnym dosahom **„Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“** za podmienky dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

2. Odporúčaný variant.

Nakoľko bol návrh strategického dokumentu AKVHEP vypracovaný v jednom variantnom riešení, odporúča sa prijať vo variante, ktorý bol posudzovaný z hľadiska vplyvov na životné prostredie, za podmienky jednoznačného dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie, s ohľadom na úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu AKVHEP, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania a záverov odborného posudku, sa navrhujú nasledovné odporúčania na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu AKVHEP:

1. Zvážiť úpravu zoznamov navrhovaných, technicky využiteľných profilov pre budovanie MVE podľa pripomienok a požiadaviek vznesených v stanoviskách zainteresovaných subjektov predložených v procese posudzovania vplyvov;
2. Pri projektoch konkrétnych MVE je potrebné brať do úvahy a rešpektovať územia sústavy Natura 2000 a predmety ich ochrany nie len pri ich realizácii, ale už v štádiu ich prípravy a plánovania a taktiež nie len pri ich budovaní priamo v týchto územiach, ale aj tam, kde existuje predpoklad ovplyvnenia takýchto území v súlade s § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení, nakoľko aj v prípade väčšej vzdialenosti od takýchto území môže MVE významne negatívne vplývať na ich integritu a predmety ochrany;

3. Realizáciu MVE v navrhovaných profiloch s technicky využiteľným HEP uvedených v prílohe č. 3 a č. 4 návrhu strategického dokumentu AKVHEP podmieniť tak, že je možná, len ak sa na základe výsledku posudzovania vplyvov podľa zákona o posudzovaní vplyvov preukáže, že MVE nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany (na základe výsledku posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000 v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín), resp. pri splnení požiadaviek v súlade s § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení, ako aj § 16 vodného zákona (článok 4.7 RSV);
4. Pre fázu projektovania konkrétnych MVE klásť dôraz na potrebu ich alternatívnych riešení (variantov);
5. Pri hodnotení projektov konkrétnych MVE zdôrazniť potrebu riešenia kumulatívnych vplyvov (najmä vo vzťahu k problematike zásahov do migračných trás živočíchov a k riziku znefunkčnenia či zániku ekologických väzieb vodných tokov);
6. Pre fázu prípravy MVE zvážiť doplnenie odporúčania nevynechávať tzv. konzultačnú fázu s inštitúciami ochrany prírody a krajiny (napr. MŽP SR, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, ŠOP SR), ako aj so SRZ a správcom toku;
7. Pri hodnotení odporúčaných profilov s technicky využiteľným HEP pre budovanie MVE na úrovni konkrétnych projektov zabezpečiť uplatňovanie oficiálnej požiadavky Európskej komisie na doplnenie národného zoznamu území európskeho významu;
8. V rámci zoznamov navrhovaných profilov s technicky využiteľným HEP (príloha č. 3 a príloha č. 4 návrhu strategického dokumentu AKVHEP) kategorizovať tieto profily napr. do skupín vhodných, menej vhodných alebo nevhodných pre výstavbu MVE s ohľadom na predpokladané vplyvy na chránené územia podľa § 17 zákona č. 543/2002 Z. z. v platnom znení a ekologický stav vodného útvaru. Profily uvedené v prílohe č. 3 a č. 4 predstavujú technicky využiteľný HEP, čo neznamená, že v každom z nich budú automaticky realizované MVE;
9. Pri uplatňovaní strategického dokumentu AKVHEP brať do úvahy kritéria pre rovnováhu medzi využívaním vodnej energie a cieľmi ochrany prírody a krajiny obsiahnuté v dokumente ICPDR "Guiding Principles on Sustainable Hydropower Development in the Danube Basin";
10. Zabezpečiť, aby sa v prípade schválenia dokumentu Európskej komisie „Guidance document on hydropower development and Natura 2000“ pri uplatňovaní strategického dokumentu AKVHEP vychádzalo aj z neho;
11. Zvážiť doplnenie zoznamu navrhovaných profilov pre budovanie MVE o profily odporúčané správcom toku;
12. V spolupráci so SVP, š.p. prehodnotiť a z návrhu strategického dokumentu AKVHEP vylúčiť profily pre budovanie MVE na vodných tokoch v oblastiach stavebnej uzávery a vodných tokoch, kde sa tvoria v zimnom období sriene, ľadochody a ľadové zátarasy;
13. Do návrhu strategického dokumentu AKVHEP doplniť informácie o aktuálnom stave uplatňovania Koncepce využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030 (ďalej len „Konceptia“) schválenej uznesením vlády č. 178/2011 v rozsahu:
 - zoznam vybudovaných stavieb MVE,
 - zoznam realizovaných/povolených MVE od schválenia Koncepce,
 - zmeny oproti Konceptii (napr. posun profilov a pod.),
 - zoznam MVE posúdených podľa článku 4.7 RSV,
 - spôsob a výsledky sledovania a vyhodnocovania vplyvov schváleného strategického dokumentu podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov (napr. na základe poprojektovej analýzy podľa § 39 zákona o posudzovaní vplyvov);
14. Výsledky analýzy aktuálneho stavu plnenia strategických cieľov Koncepce premietnuť do plánov manažmentu povodí do nasledovných častí:

- vyhodnotenie dopadu MVE (vybudovaných v rámci Koncepce) na ekologický stav útvarov povrchových vôd, na kvantitatívny stav útvarov podzemnej vody a na chránené územia podľa prílohy IV. RSV ako súčasť komplexného hodnotenia,
- súhrn výnimiek z environmentálnych cieľov uplatnených podľa článku 4.7 RSV,
- hodnotenie pokroku pri plnení environmentálnych cieľov (Príloha VII B bod 2 RSV), vrátane prípadov zhoršenia stavu vodných útvarov v dôsledku realizácie MVE v zmysle Koncepce.

V rámci analýzy dopadu výstavby MVE vyhodnotiť aj vzájomnú súvislosť s vplyvom týchto vodných stavieb na protipovodňovú ochranu; výsledok analýzy premietnuť do návrhov plánov manažmentu povodňových rizík;

15. Realizovať všetky navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie uvedené v kapitole V. správy o hodnotení strategického dokumentu AKVHEP;
16. Zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie v zmysle požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

4. Odôvodnenie stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Toto stanovisko bolo vypracované podľa § 17 ods. 12 zákona o posudzovaní vplyvov na základe celkového výsledku procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKVHEP na životné prostredie vykonaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na medzinárodnej, národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, úroveň spracovania oznámenia o strategickom dokumente, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení, samotného návrhu strategického dokumentu AKVHEP, po zohľadnení predložených stanovísk, výsledku konzultácií a verejného prerokovania a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania.

Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto stanoviska sa postupovalo podľa príslušných ustanovení zákona o posudzovaní vplyvov.

V zákonom o posudzovaní vplyvov určenom termíne na zasielanie stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bolo celkovo doručených 14 písomných stanovísk.

Viacere pripomienky poukázali na neurčitosti a nedostatky v údajoch a informáciách uvedených ako v správe o hodnotení, tak aj v návrhu strategického dokumentu AKVHEP. Vo viacerých stanoviskách boli taktiež vyjadrené pochybnosti vo vzťahu k vhodnosti a úplnosti metód hodnotenia vplyvov na životné prostredie. Išlo napríklad o názor na nedostatočnú kvalitu vypracovaného primeraného posúdenia AKVHEP na územia sústavy Natura 2000 podľa článku 6(3) Smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín.

Pokiaľ však ide o názory na výsledky hodnotenia vplyvov na životné prostredie prezentované v správe o hodnotení, tie boli vo viacerých stanoviskách diametrálne odlišné. Napriek tomu v nich však všeobecne bol vyjadrený názor na nedostatočné zhodnotenie vplyvov (vrátane kumulatívnych) návrhu AKVHEP na životné prostredie.

Taktiež v časti stanovísk bola vyjadrená požiadavka na doplnenie zoznamu navrhovaných profilov pre budovanie MVE o ďalšie a v iných zase požiadavka na ich redukciu (vylúčenie).

Špecifickou časťou pripomienok boli pripomienky k uskutočnenému procesu posudzovania vplyvov návrhu strategického dokumentu AKVHEP podľa zákona o posudzovaní vplyvov resp. podľa SEA Smernice. Tieto pripomienky možno hodnotiť ako neopodstatnené, nakoľko proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu AKVHEP (popísaný v kapitole III. „POPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA“ bode 5. „Posúdenie správy o hodnotení

strategického dokumentu“) prebehol plne v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov, tzn. aj podľa SEA Smernice, nakoľko tá je v rámci legislatívy Slovenskej republiky implementovaná práve zákonom o posudzovaní vplyvov.

Dve doručené stanoviská boli bez pripomienok.

Na základe stanovísk doručených k správe o hodnotení požiadalo MŽP SR, OEP listom č. 3007/2015-3.4/pl, zo dňa 05. 05. 2015 MŽP SR, SV podľa § 12 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov o doplňujúce informácie formou písomného vyjadrenia sa k všetkým pripomienkam v doručených stanoviskách. MŽP SR, SV predložila požadované doplňujúce informácie na MŽP SR, OEP listom č. 24332/2015, zo dňa 08. 06. 2015.

Časť doručených stanovísk k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP bola taktiež vyhodnotená v odbornom posudku podľa § 17 ods. 11, resp. § 13 zákona o posudzovaní vplyvov, pričom spracovateľ odborného posudku odporučil v jeho závere schválenie strategického dokumentu AKVHEP v navrhovanom variante a práce realizovať podľa navrhovaných postupov.

Pri odporúčaní prijať strategický dokument AKVHEP sa vychádzalo predovšetkým z jeho hlavného (strategického) cieľa naplniť strategické ciele v oblasti výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (využitie energie vodných tokov), stanovené európskou a národnou legislatívou, pri súčasnom zohľadnení environmentálnych aspektov, najmä požiadaviek Rámцovej smernice pre vodu a princípov trvalo udržateľného rozvoja.

K spracovaniu „AKVHEP sa pristúpilo s cieľom aktualizovať súčasný stav využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky a zhodnotiť environmentálne prípustné možnosti jeho ďalšieho využitia.

Na základe stanovísk predložených v rámci pripomienkovania správy o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu AKVHEP však možno konštatovať, že v správe o hodnotení neboli vplyvy strategického dokumentu AKVHEP vrátane kumulatívnych, najmä vzhľadom na úroveň poznania dosiahnutého v čase jej vypracovania, vyhodnotené podrobne, resp. boli vyhodnotené len všeobecne a bez konkrétnych podrobností.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je preto odporúčanie prijať strategický dokument AKVHEP podmienené dodržaním odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu uvedených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 3. „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ a naplnenia požiadaviek na monitoring stanovených v kapitole VI. „ZÁVERY“, časti 5. „Návrh monitoringu“ tohto stanoviska.

5. Návrh monitoringu

Podľa § 16 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov je MŽP SR ako obstarávateľ, resp. rezortný orgán povinné zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring, aby sa predišlo zdvojovaniu monitorovania. Podľa § 16 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov pritom sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie spočíva v:

- systematickom sledovaní a vyhodnocovaní jeho vplyvov,
- vyhodnocovaní jeho účinnosti,
- zabezpečení odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení strategického dokumentu so skutočným stavom.

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu AKHEP je systém navrhovaných preventívnych opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie, zdravie obyvateľstva, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť orientovaný na zabezpečenie optimalizácie realizácie jednotlivých činností vo vzťahu k environmentálnym cieľom strategického dokumentu:

- Základom monitorovania vplyvov strategického dokumentu AKHEP na životné prostredie, zdravie obyvateľstva, atď. bude na úrovni jednotlivých činností / projektov MVE napĺňanie

podmienok vyplývajúcich z výstupov procesov posudzovania vplyvov projektov MVE na životné prostredie podľa zákona o posudzovaní vplyvov. Monitorovanie tak bude naviazané na výsledky procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti, kde budú zadefinované podmienky, ktoré vyplynú pre realizátora činnosti (projektu) a budú závislé od charakteru konkrétneho projektu a jeho vplyvu na životné prostredie.

- V rámci monitorovania životného prostredia je potrebné zabezpečiť pravidelné sledovanie vplyvov v rôznych štádiách prípravy stavby, realizácie a prevádzky na vybraných zložkách životného prostredia a to nie len vo vymedzených lokalitách, ale aj v ďalších, kde už stavby boli zrealizované, resp. sú plánované, pričom úlohou analýzy výsledkov monitoringu je vyhodnotenie vplyvov stavby s následným vyvodením dôsledkov a prijatím opatrení na elimináciu tých vplyvov, ktoré budú nepriaznivé na životné prostredie. Úspešnosť spomínaných krokov a zabezpečenie objektívnosti výstupov je závislé na výbere sledovaných vplyvov, zložiek a parametrov životného prostredia a výbere lokalít na ich sledovanie.
- Osobitnú pozornosť je potrebné venovať projektom MVE vo vzťahu k ich potenciálnym negatívnym dopadom na lokálne kvalitatívne parametre životného prostredia, ochranu biotopov a humánneho životného prostredia.
- Pri rozhodovaní o výbere vhodných (účinných) technických opatrení dôsledne sledovať aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity po ukončení spolufinancovaného projektu a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých efektov.
- Pri rozhodovaní o výbere účinných opatrení sledovať vyváženosť lokálnych, regionálnych a nadregionálnych efektov s cieľom preferencie kumulatívnych a synergických efektov na nadmiestnej úrovni.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov, ak MŽP SR ako obstarávateľ, resp. rezortný orgán zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu AKVHEP na životné prostredie posudzovaného podľa zákona o posudzovaní vplyvov sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinné zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov je MŽP SR povinné bezodkladne oznámiť MŽP SR, OEP informácie o výsledkoch sledovania a vyhodnocovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie podľa § 16 ods. 2, ako aj o zabezpečení povinností podľa § 16 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov. Do týchto informácií sa odporúča zahrnúť:

- Výsledky posudzovania konkrétnych projektov MVE na základe technických parametrov danej stavby v súlade s RSV (čl. 4.7. RSV) pre navrhované profily s technicky využiteľným HEP podľa prílohy č. 3, resp. 4 k návrhu strategického dokumentu AKVHEP;
- Zhodnotenie vplyvov výstavby MVE na ekologický stav vodných útvarov vrátane ich kumulatívnych vplyvov na vodné toky;
- Splnenie podmienok:
 - že sa uskutočnili všetky realizovateľné kroky na obmedzenie nepriaznivého dopadu na stav útvaru povrchovej vody alebo stav útvaru podzemnej vody,
 - že dôvody úprav alebo zmien útvarov povrchovej vody alebo útvarov podzemnej vody sú menovito uvedené a vysvetlené v pláne manažmentu povodia,
 - že dôvody pre tieto úpravy alebo zmeny sú nadradeným verejným záujmom alebo prínos z dosiahnutia cieľov podľa § 5 vodného zákona pre životné prostredie a spoločnosť je prevážený prínosom nových úprav alebo zmenami pre ľudské zdravie, udržaním ľudskej bezpečnosti alebo trvalo udržateľným rozvojom,
 - že očakávané prínosy týchto úprav alebo zmien vodného útvaru nie je možné z dôvodov technickej realizovateľnosti alebo neprimeraných nákladov dosiahnuť inými prostriedkami, ktoré sú podstatne lepšou environmentálnou voľbou.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Podľa § 17 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov je MŽP SR ako obstarávateľ, resp. rezortný orgán povinné zohľadniť stanovisko MŽP SR, OEP, predložené stanoviská a obsah verejného prerokovania v návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom AKVHEP. Rezortný orgán následne uvedie v doložke vplyvov na životné prostredie výsledky posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom na životné prostredie a zohľadnenie vyhodnotenia predložených stanovísk spolu s ich vyhodnotením.

Ak však MŽP SR nezohľadní pripomienky vyplývajúce z tohto stanoviska z posúdenia strategického dokumentu AKVHEP a ak ide o dopracovanie strategického dokumentu, je podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov povinné svoj postup zdôvodniť a také odôvodnenie zverejniť a doložiť ho spolu s týmto stanoviskom z posúdenia strategického dokumentu AKVHEP schvaľujúcemu orgánu k návrhu strategického dokumentu. MŽP SR zverejní stanoviská a pripomienky uplatnené k návrhu strategického dokumentu, pričom uvedie, ako ich zohľadnilo a zapracovalo do tohto návrhu, ako zohľadnilo obsah a závery správy o hodnotení, ako zohľadnilo dôsledky schválenia strategického dokumentu na životné prostredie a zdravie, a uvedie dôvody na zvolenie konkrétnych alternatív strategického dokumentu v porovnaní s inými alternatívami.

V prípade, že schvaľujúci orgán schváli strategický dokument v inom znení, aké bolo predložené, vypracuje v spolupráci s MŽP SR informácie podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov. MŽP SR následne doručí schválený strategický dokument AKVHEP, ktorému predchádzalo posudzovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov, spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov v listinnom vyhotovení a na elektronickom nosiči dát MŽP SR, OEP a zároveň ho zverejní na svojom webovom sídle alebo iným vhodným spôsobom.

MŽP SR, OEP súčasne zverejní schválený strategický dokument AKVHEP spolu s informáciami podľa § 15 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na svojom webovom sídle.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Podľa § 6a ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov má dotknutá verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov právo zúčastniť sa prípravy a posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu.

V rámci procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu s celoštátnym dosahom **„Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Slovenskej republiky do roku 2030“** sa verejnosť podľa § 6a zákona o posudzovaní zainteresovala prostredníctvom:

1. možnosti podať písomné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom podľa § 17 ods. 4 zákona o posudzovaní vplyvov,
2. účasti na konzultáciách podľa § 63 zákona o posudzovaní vplyvov,
3. možnosti podať písomné stanovisko k rozsahu hodnotenia strategického dokumentu s celoštátnym dosahom určenom podľa § 17 ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov a
4. účasti na verejnom prerokovaní správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu s celoštátnym dosahom podľa § 17 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia
Odbor environmentálneho posudzovania

Mgr. Peter Lukáč



2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia
Odbor environmentálneho posudzovania

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru



MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
nám. Ľudovíta Štúra 1
812 35 BRATISLAVA
77

3. Miesto a dátum vydania stanoviska

Bratislava, 31. 07. 2015